

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
YÖNETİM BİLİM DALI**

**AVRUPA BİRLİĞİ SÜRECİNDE
SPOR FEDERASYONLARININ YAPISAL BAKIMDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

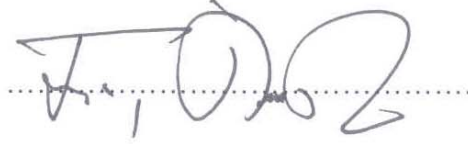
**Hazırlayan
Ahmet BAL**

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Burhan AYKAÇ**

Ankara-2013

ONAY

Ahmet BAL tarafından hazırlanan "Avrupa Birliği Sürecinde Spor Federasyonlarının Yapısal Bakımdan Değerlendirilmesi" başlıklı bu çalışma, 08.01.2013 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Yönetim Bilim dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Eyüp Günay İSBİR

Prof. Dr. Burhan AYKAÇ,

Doç. Dr. Türker TOPALHAN

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

1950 yılında Havza'da doğdu.
Evli ve iki kız babası

EĞİTİM DURUMU

1967 yılında Amasya Lisesini

1971 yılında Amasya Öğretmen Okulunu

1976 yılında Ankara İktisadi Ticari İlimler Yüksekokulunu bitirdi

1976-1978 yıllarında İdari Bilimler Enstitüsünde mastır yaptı

1982 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümünü bitirdi

Uluslar arası Dil Merkezinden “İleri Derecede İngilizce Bilir” sertifikası aldı

2013 yılında “Avrupa Birliği Sürecinde Spor Federasyonlarının Yapısal Bakımdan Değerlendirilmesi” konulu tez yazdı

GÖRDÜĞÜ KURSLAR

1973-1979 yılları arasında; İlkokul Beden Eğitimi Öğretmenliği kursu, Halk Oyunları kursu, Gençlik Lideri Kursu, Atletizm Hakemlik Antrenörlük kursu, Uluslar arası Atletizm Antrenörlük kursu, Voleybol Hakemlik Antrenörlük kursu, Basketbol Hakemlik Antrenörlük kursu, Hentbol Hakemlik Antrenörlük kursu, Mesleğiyle ilgili çok sayıda kurs gördü

ALDIĞI ÖDÜLLER

Öğretmenlik yaptığı 15 yıllık süre içerisinde çok sayıda teşekkür, Ankara'da görev yapan Valilerinden ve bu dönemde Spor ve Milli Eğitim Bakanlarından TAKDİRNAME aldı

MESLEKİ ÖZGEÇMİŞİ

1966 yılında Amasya Şeker Fabrikasında çalışma hayatına başladı, 1971 yılında ilkokul 1973 yılında İlkokul Beden Eğitimi Öğretmeni oldu sırasıyla Ankara Mustafa Kemal ve hayatında dönüm noktası olan Ulubatlı Hasan İlkokuluna öğretmenlik yaptı 1975-76 yıllarında TRT'ye mini basketbol programı yaptı

1979 yılında Yedek Subay olarak askere gitti. Askerliğini Kara Harp Okulunda tamamladıktan sonra 1980 yılında Ulubatlı Hasan İlkokulundaki görevine geri döndü. 1982 yılında Deneme Lisesine Beden Eğitimi Öğretmeni olarak atandı 1985 yılında o zamanki adı ile Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünde İşletme Müdürü olarak göreve başladı Daha sonra sırası ile Hentbol, Yüzme, Masa Tenisi, Briç, Kürek, Binicilik, Beyzbol ve Softbol, Atıcılık, Triatlon, Bilardo, Çim Hokeyi ve Oryantring Federasyonlarında Genel Sekreterlik ve bir ara Spor Kontrolörlüğü yaptı halen Genel Sekreter olarak görev yapmaktadır

SPOR ÖZGEÇMİŞİ

Mesleği gereği Atletizm-Voleybol-Basketbol-Hentbol dallarıyla yakından ilgilendi Lise öğrencisiyken Aletli Jimnastik branşında Lise Takımında yer aldı 1973 yılında Lisanslı Basketbol ve Atletizm hakemi ve atletizm antrenörü,

1974 yılında Lisanslı Basketbol ve Voleybol antrenörü,

1977 yılında Lisanslı Hentbol Hakemi ve Antrenörü oldu. 1975 yılında çalıştırdığı; Ulubatlı Hasan İlkokulu Erkek Voleybol takımı Ankara Birincisi, Erkek Basketbol takımı ise **Türkiye Birincisi** oldu. 1974-1989 yılları arasında, sırası ile Ulubatlı Hasan İlkokulu, Deneme Lisesi, MTA Spor Kulübü, Ankara Gücü, Gazi Gençlik Spor Kulübü, Kara Harp Okulu, Tekel Spor ve Şeker Spor Okul ve Kulüp takımlarında Basketbol Antrenörlüğü yaptı. 1995-2004 yılları arasında Orhan Eren İlköğretim Okulu ve Başkent Gençlik Spor İl Müdürlüğü Kız Basketbol Takımını çalıştırdı

1974 yılında kendisi için idol olan rahmetli Rüştü YÜCE' nin yanında o yıllarda şampiyonluğa oynayan ve Aydın ÖRS, Doğan HAKYEMEZ, Kemal AKINCI, Levent ve Timur URALBAY gibi dönemin önemli oyuncularını kadrosunda bulunduran, ŞEKER SPOR Basketbol A Takımında yardımcı antrenör olarak antrenörlüğe başladı, Şeker Sporda ki görevini 1979 yılına kadar sürdürdü, bu süre içerisinde Tolga ÖNGÖREN, Suat ÖZTİN, Halil-Behçet ÜNER, Bahar AKIN, Burç Alp YÜCEL gibi günümüzde basketbolda önemli olan isimlerle çalıştı ve yetiştirdi Suat ÖZTİN, Tezer ÜNAL, Burç ALP, Bahar AKIN, Lale İSKEÇE, Belgin ÇEVİK, Çiğdem ORAN vb gibi birçok oyuncuyu Milli Takıma kazandırdı Bunların dışında Basketbol liglerinde oynamış 50 ye yakın basketbolcu yetiştirdi. 1974-1985 yılları arasında Basketbolda çalıştırdığı Ulubatlı Hasan İlkokulu Kız-Erkek, Deneme Lisesi Kız-Erkek, MTA Kız-Erkek, Ankara Liseler Karması Kız-Erkek, Takımları 11 kez Türkiye Şampiyonu, 11 kez de Türkiye 2., 3. ve 4 üncüsü oldu.

Deneme Lisesi Kız Basketbol Takımı 1981 yılında Belçika-Brugge Şehrinde katıldığı Dünya Şampiyonasında 4 üncüsü Oldu.

1981 yılında MTA Bayan Basketbol Takımını Deplasmanlı Lige çıkardı ve 1985 yılına kadar antrenörlüğünü yaptı.

Halen **(A) ULUSAL** Basketbol Antrenör Lisans sahibi

Ayrıca ULUSAL HAKEM olarak 1973-1979 yılları arasında Basketbol 1977-1989 yılları arasında Hentbol hakemliği yaptı

1975 Yılında Ulubatlı Hasan İlkokulu Erkek Kros Takımı Türkiye 3'üncüsü, Bayram ÖZDANACI ferdi birinci,1975 ve 1976 yıllarında Puanlı Kız Atletizm Takımı Türkiye Birincisi oldu.

1975 - 1992 yılları arasında Gençlik Kamplarında Lider ve Eğitim Şefi olarak görev yaptı.

ÖNSÖZ

Araştırmamızın amacı, Avrupa Birliği (AB) sürecinde Türk spor federasyonlarını yapısal bakımdan inceleyerek, bazı AB ülke spor federasyonları ile karşılaştırmak suretiyle değerlendirmek ve önerilerde bulunmaktır.

Spor, ruhen ve bedenen sağlıklı nesillerin yetiştirilmesinde oldukça önemli bir etkidir. Sporun ekonomiye katkısı yanında, ülkelerin kalkınması, ulusal ve uluslararası politikalar oluşturulması bakımından da önemli bir unsurdur.

Sporun uluslararasındaki etkisi, önemi ve dinamik yapısı ülke yönetimlerini arayışlara itmektedir. Bu nedenle, devletler spora dolaylı ya da doğrudan müdahale etmektedir. Türkiye'de de spor bu anlayışla yönetilmektedir. Araştırmamızda seçilmiş bazı AB ülkelerinde bu müdahaleci anlayışın en aza indiğini hatta olmadığını görmekteyiz. Bu ülkelerde devlet spora, kaynak ve maddi destek sağlamakta, tesis yapmakta, personel desteği vermekte ve etkin denetleyici rol oynamaktadır. Ülkemizde devlet yasal düzenlemelerle spor yönetimine dâhil olurken seçilmiş ülkelerden farklı bir rol oynamaktadır. Bu ülkelerde sivil toplum örgütleri, Bakanlık veya eşdeğer düzeyde bir yapılanmayla birlikte spor yönetiminde yer bulmaktadır.

Türkiye'de, spor Anayasaya girmiş ve sporun yönetimi görev olarak devlete verilmiştir. Devlet, spor hizmet ve faaliyetlerini yürütme görevini, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Spor Genel Müdürlüğü Merkez ve Taşra Teşkilatı ve federasyonlar vasıtasıyla yerine getirmektedir. Spor federasyonları bu görevi yerine getirilirken, sporun geliştirilmesi, yaygınlaştırılması, başarılı sporcuların korunması ve mutlu ve sağlıklı bir toplum hedeflenmiştir.

Türkiye'de spora yön veren en önemli aktörler spor federasyonlarıdır. Spor federasyonları, ulusal ve uluslar arası alanda önemli bir sorumluluğu üstlenmiş ve oldukça önemli bir görevi yerine getirmektedirler. Spor federasyonları bu görevleri yerine getirirken ihtiyaç duyduğu finansal imkân

ve kaynakların büyük çoğunluğunu, GSB ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığından sağlamaktadır. Ancak, sağlanan kaynakların yeterli olduğu söylenemez. Spor federasyonlarının istenilen düzeyde hizmet edebilmeleri için devlet imkânları dışında, başta sponsorluk gelirleri olmak üzere finansal kaynak temini oldukça önemlidir. Bu yönüyle spor federasyon yapılarının sorgulanarak baştan aşağıya yeni düzenlemelere gidilmesi gerekliliği düşünülmektedir.

Araştırmamızda, spor federasyonlarının yasal görevleri; spor dallarının belirlenmesi için gerekli usul ve esasların tayin ve tespiti ve kurulma yöntemleri, federasyonların organları, finansal kaynak temini ve kullanımı, personel ihtiyacı, spor tesisleri bu tesisleri vatandaşın kullanımına sunulması, ulusal ve uluslararası faaliyetlerde kuralların ve her türlü talimatın uygulanması, eğitim çalışmaları, denetimi, engelli bireylerin spor yapabilmelerinin sağlanması, spor adamlarının yetiştirilmesi gibi daha birçok konuda değerlendirme yapılmıştır. Bu değerlendirmelere göre, spor federasyonları, yasal sınırlılıkları göz önüne alınarak, siyasi baskılardan uzak ve gerçek bir federatif yapıya kavuşturulmalıdır.

Araştırmamızda; her türlü destek ve katkılarından dolayı bilhassa danışman hocam Prof. Dr. Burhan AYKAÇ, Jüri üyelerim Prof. Dr. Eyüp Günay İSBİR, Doç. Dr. Türker TOPALHAN, Doç. Dr. Mehmet BAYANSALDUZ, Yrd. Doç. Dr. Oğuz ÖZBEK, Yrd. Doç. Dr. Fatih YENEL, Spor Genel Müdürlüğü'nün değerli yöneticileri, federasyon başkanları ve genel sekreterleri, değerli akademisyenler, Yrd. Doç. Dr. Pervin BİLİR, Yrd. Doç. Dr. Melih SALMAN, Sn. Haydar DOĞAN, Sn. Uğur KURUGÖLLÜ, Sn. Necdet AYZ, Sn. Erkan KILIÇ, Sn. Orkun KURT, Sn. Yasemin GÖK ve Sn. İhsan AKKAYA, çalışma arkadaşlarıma, Sn. Fulya ŞAHİN ve Sn. Nihal ÇAYCI' YA, eşim Muradiye BAL, kızlarım Benan BAL ve Palmet BAL'a teşekkür ederim. Ankara 2012.

İÇİNDEKİLER

ÖZGEÇMİŞ.....	i
ÖNSÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	vii
KISALTMALAR.....	xiii
TABLolar DİZİNİ.....	xv
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM TÜRKİYE'DE SPOR FEDERASYONLARI

1.1. GENEL BİLGİLER.....	7
1.1.1. Federasyonun Kavram ve Anlamı.....	7
1.1.1.1. Federasyon Tanımı.....	7
1.1.1.2. Federasyonların Kuruluşu.....	7
1.1.1.3. Federasyon Yapılanmasında Spor Kulüpleri.....	8
1.1.2. Özerklik Kavram ve Anlamı Özerk Spor Federasyonları ve Çerçeve Statüsü.....	10
1.1.2.1. Özerklik Kavram ve Anlamı.....	10
1.1.2.2. Özerk Spor Federasyonları ve Çerçeve Statüsü.....	13
1.1.3. Bağımsız Spor Federasyonlarının Kuruluşu ve Hukuki Statüleri. 15	
1.1.3.1. Kuruluşu.....	15
1.1.3.2. Hukuki Statüleri.....	17
1.1.4. Spor Federasyonlarının Nitelikleri.....	18
1.1.4.1. Beşeri Unsurlar.....	18
1.1.4.2. Mali Unsurlar.....	18
1.1.4.3. Fiziki Unsurlar.....	22
1.1.5. Bağımsız Spor Federasyonlarının Organları.....	23
1.1.5.1. Genel Kurul.....	23

1.1.5.2. Federasyon Başkanı.....	25
1.1.5.3. Yönetim Kurulu	25
1.1.5.4. Disiplin Kurulu.....	26
1.1.5.5. Denetleme Kurulu	26
1.1.5.6. Genel Sekreterlik ve Genel Sekreterde Aranacak Şartlar	26
1.1.6. Spor Federasyonlarının Denetimi	27
1.1.6.1. Denetimin Tanımı	28
1.1.6.2. Denetimin Türleri	29
1.1.6.3 Yönetim Bilimi Açısından Denetim ve Teftiş Kavramları ...	30
1.1.6.4. Denetimin Yapılış Biçimleri	30
1.2. İLGİLİ DİĞER KURULLAR	31
1.2.1. Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu.....	31
1.2.1.1. Kuruluşu	31
1.2.1.2. Çalışma Esasları	31
1.2.1.3. Kurulun Görevleri.....	32
1.2.2. Tahkim Kurulu	32
1.2.2.1. Kuruluşu	32
1.2.2.2. Görevleri.....	33
1.2.2.3. Tahkim Kurulunun Görevinde Bağımsızlık ve Tarafsızlığı	33
1.2.3. Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi	34
1.2.3.1. Tarihçesi	34
1.2.3.2. Kuruluşu	34
1.2.4. Merkez Danışma Kurulu	35
1.2.4.1. Kuruluşu	35
1.2.4.2. Görevleri.....	36
1.2.5. Hazırlık ve Düzenleme Kurulları	36
1.2.5.1. Kuruluşu	37
1.2.5.2. Toplantı ve sekretarya	37
1.2.5.3. Görev, Yetki ve Sorumlulukları	38
1.2.5.4. Bütçesi.....	38
1.2.6. Ceza Vermeye Yetkili Kurullar	38
1.2.6.1. Merkez Ceza Kurulu	38

1.2.6.2. Genel Müdürlük Ceza Kurulu	39
1.2.6.3. Ceza Kurullarının Görevleri.....	39
1.2.6.4. Ceza Kurullarının Çalışma Usulleri	40

İKİNCİ BÖLÜM

SPOR FEDERASYONLARININ TARİHSEL GELİŞİMİ

2.1.GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE SPOR FEDERASYONU YAPILANMASI... 41

2.1.1. İdman İttifakı Heyet-i Muvakkatesi (İİHM) (1921-1922).....	41
2.1.2. Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (TİCİ) (1922-1936)	42
2.1.3. Türk Spor Kurumu (TSK) (1936-1938).....	45
2.1.4. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü (BTGM) (1938-1986)	46
2.1.5.Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB) (1969-1983)	48
2.1.6. Milli Eğitim ve Gençlik ve Spor Bakanlığı (1983-1989)	49
2.1.7.Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (GSGM) (1989-2011)	50
2.1.8. Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB) (2011-)	53
2.1.8.1. Gençlik ve Spor Bakanlığının Görevleri	53
2.1.8.2. Teşkilatı	54
2.1.8.3. Bağlı kuruluşlar	54

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SPOR FEDERASYONLARININ GEÇİRDİĞİ YAPISAL DEĞİŞİKLİKLER

3.1. İDMAN İTTİFAKI HEYET-İ MUVAKKATESİ DÖNEMİ.....	55
3.2.TÜRKİYE İDMAN CEMİYETLERİ İTTİFAKI DÖNEMİ	55
3.3. TÜRK SPOR KURUMU DÖNEMİ.....	55
3.4. BEDEN TERBİYESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DÖNEMİ	56
3.5. GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DÖNEMİ.....	59
3.6. SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DÖNEMİ.....	63
3.6.1. Bağımsız Spor Federasyonlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Amacı	64

3.6.2. Yönetmeliğe Göre Federasyonların Kuruluşu.....	64
3.6.3. Yönetmeliğe Göre Federasyonun Görev Ve Yetkileri	64
3.6.4. Yönetmeliğe Göre Federasyonların Teşkilatı.....	65
3.6.5. Genel Müdürlük İle İlişkiler	66

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİNE ÜYE BAZI ÜLKELERDE SPOR FEDERASYONLARI

4.1. AVRUPA BİRLİĞİNDE SPOR YÖNETİMİ MODELLERİ	69
4.2. AVRUPA BİRLİĞİNE ÜYE BAZI ÜLKE SPOR FEDERASYONLARININ YAPILARI.....	70
4.2.1.İspanya Spor Federasyonlarının Yapısı	70
4.2.2. Hollanda Spor Federasyonlarının Yapısı	71
4.2.3. İtalya Spor Federasyonlarının Yapısı	75
4.2.4. Fransa Spor Federasyonlarının Yapısı	77
4.2.5. Almanya Spor Federasyonlarının Yapısı	83
4.2.6.Birleşik Krallık Spor Federasyonlarının Yapısı.....	88

BEŞİNCİ BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİ SÜRECİNDE SPOR FEDERASYONLARININ YAPISAL BAKIMDAN DEĞERLENDİRİLMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

5.1. ARAŞTIRMAMIZLA İLGİLİ GENEL BİLGİLER.....	93
5.2. ARAŞTIRMAMIZIN KAPSAMI, AMACI VE ÖNEMİ.....	93
5.3. ARAŞTIRMAMIZIN VARSAYIMLARI	94
5.4. ARAŞTIRMAMIZIN YÖNTEMİ VE UYGULAMASI	95
5.5. ARAŞTIRMAMIZIN VERİ VE BULGULARI	96
5.6. ARAŞTIRMAMIZIN BULGULARININ GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ	134
SONUÇ	145
KAYNAKÇA	153

EKLER.....	163
Ek: I	163
Ek: II	167
Ek: III	169
Ek: IV	171
ÖZET	173
ABSTRACT	175

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı Geçen Eser
a.g.m.	: Adı Geçen Makale
AB	: Avrupa Birliği
ASKK	: Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu
BESBD	: Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
BESYO	: Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu
BTGM	: Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü
BTK	: Beden Terbiyesi Kanunu
BTSGM	: Beden Terbiyesi Spor Genel Müdürlüğü
DDK	: Devlet Denetleme Kurulu
DPÜ	: Dumlupınar Üniversitesi
EC	: European Commission
GSB	: Gençlik ve Spor Bakanlığı
GSGM	: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
GSGMK	: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Kanunu
İİHM	: İdman İttifakı Heyet-i Muvakkatesi
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
md.	: Madde
MDK	: Merkez Danışma Kurulu
MEGSB	: Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı
P	: Anlamlılık Düzeyi
s.	: Sayfa
SD	: Serbestlik Derecesi
SESAM	: Sporcu Eğitim, Sağlık ve Araştırma Merkezi
SGM	: Spor Genel Müdürlüğü
SK	: Sayılı Kanun
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TDK	: Türk Dil Kurumu
TFF	: Türkiye Futbol Federasyonu
TİCİ	: Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı
TMOK	: Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi

TODAİE : Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü
TSK : Türk Spor Kurumu
TSYD : Türkiye Spor Yazarları Derneği
vb : ve Benzeri
vd : ve Diğerleri
X : Ki-Kare

TABLULAR DİZİNİ

Tablo 1:	Spor Federasyonlarının 2009 Yılı GSGM, Spor Toto Teşkilat Başkanlığı, Sponsorluk, Toplam Gelirleri ve Oranları.....	19
Tablo 2:	Federasyonların Kuruluş Ve Özerklik Yılları.....	51
Tablo 3-a:	Veri Toplama Aracının Yapısal Boyutun Faktör Analizi, Madde Analizi Sonuçları Değerleri.....	98
Tablo 3-b:	Veri Toplama Aracının İşlevsel Boyutun Faktör Analizi, Madde Analizi Sonuçları Değerleri.....	100
Tablo 4-a:	Katılımcıların federasyon yapısına ilişkin görüşlerinin (1. Boyut) Frekans ve Yüzdeler dağılımları	106
Tablo 4-b:	Katılımcıların federasyon yapısına ilişkin görüşlerinin (2. Boyut) Frekans ve Yüzdeler dağılımları	108
Tablo 5-a:	Spor Federasyonu Yöneticileri Ve Spor Uzmanları İle BESYO Öğretim Elemanlarının Görüşlerinin t Testi Analizi.....	117
Tablo: 5-b	Spor Federasyonu Yöneticileri Ve Spor Uzmanları İle BESYO Öğretim Elemanlarının Görüşlerinin t Testi Analizi.....	122
Tablo 6:	Yüz Yüze Görüşmeye Destek Verenlerin Kişisel Bilgileri	129
Tablo 7:	Avrupa Birliğine Üye Bazı Ülke Federasyonlarından Cevap Veren Federasyonların Bilgileri.....	132

GİRİŞ

Türkiye’de sporun sevk ve idaresi GSB’ye bağlı SGM Merkez ve Taşra teşkilatlarınca yürütülmektedir. Bununla birlikte spor federasyonları, sporun istenilen düzeye gelebilmesi konularında önemli görevler üstlenmiştir. Bunun dışında yerel yönetimler, gönüllü kuruluşlar, üniversiteler, kamu ve özel kurum ve kuruluşlar da spora çeşitli hizmetler sağlamaktadır. Ancak, Türkiye’de GSB Merkez ve Taşra Teşkilatları ve spor federasyonları Türk sporunun lokomotifi konumundadır.

Türkiye’de 56’sı bağımsız statüde, 4’ü GSB’ye bağlı ve özerk olan TFF olmak üzere 61 spor federasyonu, ulusal ve uluslar arası spor faaliyetlerini yürütmekte ve spor organizasyonları yapmaktadır. Spor federasyonlarına bağlı olarak lisans tescili yapılmış bir buçuk milyon civarında faal sporcu spor yapmaktadır. Spor federasyonları; anayasa ve diğer ilgili mevzuattan aldıkları görev ve yetkiyle, ülke genelinde her türlü sportif faaliyet ve organizasyonu düzenleyerek, ilgili spor dalının yaygınlaştırılması için gerekli önlemleri alarak uluslararası faaliyet ve organizasyonlarda ülkemizi temsil etmektedirler.

2004 yılı itibariyle mevzuatta yapılan değişikliklerle spor federasyonları özerk, 2010 yılında ise bağımsız spor federasyonlarına dönüştürülmüştür. Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze kadar, spor federasyonları yapısal bakımdan değişim ve gelişime uğramış olmasına rağmen, sporun sosyal olgusu ve dinamizmi spor yönetiminde de arayışların sürekliliğini beraberinde getirmiştir.

Spor federasyonlarının; özerklik, ilgili yasa ve yönetmelikler, genel kurul, genel kurul üye belirleme esasları ve sayısı, seçme ve seçilme yöntemi, idari ve mali yapılanması, yönetim anlayışı ve uygulamaları, eğitim çalışmaları, kurullar, bütçelerin etkin ve verimli kullanımı, hizmet verimliliği, denetim ve başarı konuları bu çalışmanın esasını oluşturmaktadır. Bu konulara ilişkin yeterli sayıda bilimsel araştırma yapılmamış olması konu seçiminde tercih sebebi olmuştur.

Araştırmamızda, spor federasyonları hakkında genel bilgiler verilerek, geçmişten günümüze kadar tarihsel bakımdan yapıları itibariyle incelenmiştir. AB ülke spor federasyonlarının yapıları, performans ölçütleri, kamu ve özel kuruluşlarla ilişkileri araştırılarak Türk spor federasyonlarıyla karşılaştırılmıştır.

Araştırmamızda federasyon yapılanması incelenerek; araştırmayla ilgili genel bilgiler, araştırmanın kapsamı, amacı ve önemi, varsayımları, yöntemi ve uygulaması, araştırma veri ve bulguları, araştırma bulgularının genel değerlendirilmesi ve sonuç başlıklarında değerlendirilerek çözüm önerileri sunulmuştur. Yine, seçilmiş kişilerle yüz yüze görüşmeler yapılarak elde edilen bilgiler değerlendirilmiştir.

Araştırmamızda, Gazi Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Türkiye Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü, Spor Genel Müdürlüğü ve Milli Kütüphanede kaynak taraması yapılmıştır. Ayrıca, tesadüfi örnekleme yöntemiyle spor federasyonları yöneticileri, SGM spor yöneticileri ve spor uzmanları ile Türkiye genelinde Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okullarında görevli öğretim elemanlarına anket uygulanmıştır. Araştırmalar sırasında SGM'yi yakından tanıyan veya teşkilatta yıllarca görev yapmış deneyimli, konusunda uzman, seçilmiş federasyon başkan ve genel sekreterlerinden on kişiyle yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. AB' ye üye İspanya, Hollanda, Fransa, İtalya, Almanya ve İngiltere'de faaliyet gösteren spor federasyonlarından Atletizm, Basketbol, Binicilik, Cimnastik, Hokey, Voleybol, Yüzme Federasyonları hedef seçilmiş, bu federasyonlara e-mail yoluyla ulaşılarak, spor federasyon yapılarıyla ilgili 15 soru sorulmuştur. Almanya ve Hollanda'da faaliyet gösteren Basketbol, Binicilik, Cimnastik, Hokey ve Voleybol Federasyonlarının yedisinden cevap alınmıştır. Yine, kaynak taraması yapılarak İspanya, Hollanda, İtalya, Fransa, Almanya ve İngiltere ülke spor federasyonlarının yapısı incelenmiş, AB sürecindeki Türkiye'nin spor federasyonları yapılanması ile karşılaştırılmıştır.

Araştırmamızda, AB ülkeleri ile Türk spor federasyonlarının karşılaştırılabilmesi amacı ile Cumhuriyet öncesi dönemden başlayarak federasyon yapılanmaları tarihsel bir sıra ile incelenmiştir.

Cumhuriyet dönemi öncesinde spor federasyonu yapılanması “gönüllü birlikler dönemi” olarak adlandırılan İdman İttifakı Heyet-i Muvakkatesi (İİHM) örgütlenmesiyle başlamıştır. Cemiyetler Kanunu hükümlerine göre özel hukuk tüzel kişisi olarak kurulan spor kulüplerinin bir araya gelerek kurulan İİHM federasyon şeklinde örgütlenmiş ve futbol müsabakalarını düzenleme görevini üstlenmiştir. İİHM, yerini Cemiyetler Kanununa göre kurulan ve “özel hukuk kişisi” statüsünde olan Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı’na (TİCİ) bırakmıştır.

Spor federasyonlarının Cumhuriyet dönemindeki yapısal değişiklikler ve geçirdiği evrelere bakıldığında ise, özellikle TİCİ yapılanması dikkat çekici bulunmuş ve TİCİ’nin özel ve özerk bir yapı olduğu ve spor kulüplerine dayalı federasyon modelini oluşturduğu görülmüştür. Ne yazık ki TİCİ gelişimini tamamlayamadan yerini ve görevlerini Türk Spor Kurumu’ na (TSK) bırakmıştır. Aslında günümüzde istenilen ve oluşturulmaya çalışılan spor yönetim model TİCİ’dir. TSK döneminde, spor federasyonlarında Başkan, Başkan yardımcısı ve Genel Sekreterden oluşan yönetim yapılanması görülmektedir.

Ulu önder Atatürk’ün “Türk sosyal bünyesinde spor düzenlemekle vazifeli olanlar, Türk çocuklarının spor hayatını yüceltmeyi düşünürken sadece gösteriş için herhangi bir yarışmada kazanmak azmiyle spor yaptırmazlar. Esas olan bütün yaştaki Türkler için beden eğitimi ve terbiyesini sağlamaktır” (Yenimakale, 2012). “Müspet bilimlerin temellerine dayanan, güzel sanatları seven, fikir terbiyesinde olduğu kadar beden terbiyesinde de kabiliyeti artmış ve yükselmiş olan erdemli, kuvvetli bir nesil yetiştirmek ana siyasetimizin açık delilidir” (Yenimakale, 2012) ifadelerindeki talimatıyla ve spor yönetiminin kurumlar üstü olması, eğitim ve sağlıkta olduğu gibi sporun bir devlet işi olarak ele alınması, hatta devlet hizmetleri arasına almakla

kalmayıp, sporu devlet eliyle yönetmenin daha doğru olacağı ve devlet mekanizması içinde yer verilmesi gerektiği fikri ile doğrudan hükümete bağlı kamu otoritesinden sorumlu, tüzel kişiliğe haiz, katma bütçeli ve merkezi Ankara'da bulunan Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü (BTGM) teşkilatı kurulmuştur.

BTGM, kuruluşunu takip eden yıllarda siyasi ve ekonomik nedenlerle çeşitli Bakanlıklara bağlanarak hizmetini sürdürmüştür.

BTGM kuruluşundan günümüze kadar birçok değişikliğe uğramış, bu değişiklikler spor federasyonlarında da yapısal ve yönetsel değişikliklere neden olmuştur. Bu değişiklikler; spor federasyonları ile ilgili 13 Ekim 1980 "Federasyonlarının Kuruluş, Görev, Yetki ve Sorumluluk Yönetmeliği", 11.9.1983 tarihli "Federasyon Başkan Adaylarının Tespiti ve Atanmasına İlişkin yönetmelik", 3530 SK'nın 6. Maddesi esas alınarak, Federasyon başkan adayı tespit edilmesi, bu konuda değerlendirme komisyonu kurulması, başkan adayı gösterecek kurum ve kuruluşların tespit edilmesi, adaylardan istenecek bilgilerin belirlenmesi, belirlenen adaylar arasında federasyon başkanının bir olimpiyat dönemi (dört yıl) için atanması, Görevden alma usullerinin belirlenmesi, 7 Kasım 1982 tarihli Anayasa'da spora yer verilmesi ve böylece ülkemizde spor ve sporcunun ilk kez Anayasa teminatı altına alınmasını sağlamıştır.

3530 sayılı BTGM yasası, içerdiği birçok önemli ilkelere rağmen, geniş yetkilerle oluşturulan federasyonlar, çağın gelişimine ayak uyduramayınca gelişen şartlara uyum sağlamak üzere BTGM'nin teşkilat ve görevleri hakkında 3289 sayılı kanun 21.05.1986 tarihinde kabul edilerek 28.05.1986 tarih ve 19120 sayılı resmi gazetede yayınlanmıştır. Bu kanun değişikliği sonrası arayışlar sonuç vermiş ve ilk olarak 1988/3461 sayılı kanunla TFF BTSGM den ayrılmış ve 1992/3813 sayılı kanunla da özerk hale getirilmiş ve 1993 yılı itibariyle Türkiye'de faaliyet gösteren federasyonların başkanları seçimle göreve gelmeye başlamıştır.

04.03.2004 tarih ve 5105 Sayılı GSGM Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un ilgili maddelerine göre de spor federasyonları özerk hale getirilmiştir. Düzenlenen Özerk Spor Federasyonları Çerçeve Statüsü de 14.07.2004 Tarih ve 25522 sayılı Resmi Gazete yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ancak, Danıştay Onuncu Dairesi, 5105 sayılı Yasa'nın 2. maddesiyle 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna eklenen Ek madde 9'un altıncı, yedinci ve sekizinci fıkralarının iptalini isteyerek Anayasa Mahkemesine dava açmıştır. Dava konusu ilgili maddeler, Anayasa Mahkemesinin 2.7.2009 tarih ve 2009/107 sayılı Kararıyla, Çerçeve Statünün bazı maddeleri Anayasa'nın 123. maddesi uyarınca kanunla düzenlenmediği gerekçesiyle iptal edilmiştir.

Mahkeme, kararında; "özerk spor federasyonların hizmet yönünden, yerinden yönetim ilkesine göre kurulmaları nedeniyle; özerk federasyonların, genel kurullarının toplanması ve çalışmalarına ilişkin usul ve esaslar ile kimlerin oy kullanabileceği ve Tahkim Kurulu ile ilişkileri Genel Müdürlükçe düzenlenecek çerçeve statü ile belirlenir. Özerk federasyonlarca hazırlanacak ana statü, çerçeve statüye aykırı olamaz" hükmünü (Anayasa Mahkemesi, 2009) Anayasa'ya aykırı bularak iptal etmiş, iptal kararında şart getirerek bu kararın, karar tarihinden itibaren bir yıl sonra yürürlüğe girmesini öngörmüştür. 19.03.2010 tarihinde yayınlanan bu karara göre, 2011 yılında kanunlaşan 6215 SK'la spor federasyonlarının yapıları yeniden düzenlenmiştir. Buna göre, spor federasyonlarının özerkliği yasal güvence altına alınarak, isimleri "Bağımsız Spor Federasyonu" olarak değiştirilmiş ve 19.7.2102 tarihinde "Bağımsız Spor Federasyonlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" yürürlüğe girmiştir.

Araştırmamızda, Cumhuriyet döneminde spor federasyon yapılanmalarındaki değişikliklerin dünyada ve ülkemizde değişen ekonomik politikaların etkisinde kaldığı görülmüştür. Bununla birlikte, yapılan tüm bu

değişiklikler yapısal ve yönetsel sorunlara ilişkin, araştırmamızda elde edilen bulguları çözecek nitelikte değişiklikler değildir.

Araştırmamızda, spor federasyonlarının kuruluş yöntemleri, yapılanmaları, seçim sistemi ve yöntemleri, organları, genel kurullarının oluşumu, başkan ve yönetim kurulu üyelerinde aranacak şartlar, genel sekreterlerin atanma ve görevlendirilmeleri ile aranacak şartlar, federasyon görevlilerinde aranacak şartların yeterliliği ve liyakat, kurulların oluşumu ve kurul üyelerinde aranılacak şartlar, denetim biçimleri, harcama usul ve esaslarının belirlenmesi, gelir arttırıcı tedbirlerin alınması, yönetim anlayışı, iletişim, kurulların çalışma prensipleri, departmanların oluşturulması, taşra örgütlenmesi ve hedefler ile ilgili konularda durum tespiti, karşılaştırma ve değerlendirmeler yapılarak önerilerde bulunulmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE SPOR FEDERASYONLARI

1.1. GENEL BİLGİLER

1.1.1. Federasyonun Kavram ve Anlamı

1.1.1.1. Federasyon Tanımı

Federasyon dilimize Fransızca' dan geçmiş bir sözcüktür. Türk Dil Kurumuna göre; “Federasyon, aynı alandaki çeşitli kuruluşları bir arada toplayan dayanışma birliğidir”. “Federasyon birçok kulübün bir araya gelerek aynı amaç için birleştikleri bir topluluktur (TDK, 2012).

Anayasamızın 33'üncü maddesi gereğince “Herkes, önceden izin almaksızın dernek kurma ve bunlara üye olma ya da üyelikten çıkma hürriyetine sahiptir.” Spor kulüpleri de birer dernek olduğuna göre 5253 sayılı Dernekler Kanunu derneklerin federasyon ve konfederasyonlar halinde birleşebileceklerini belirlemektedir. Ve aynı kanun gereğince de bu beraberlikle, uluslararası işbirliği sağlayabilirler.

1.1.1.2. Federasyonların Kuruluşu

Spor kulüpleri aynı amaç için birleşerek federasyonu kurarlar ve bunların yöneticilerini kendi aralarından seçerler. Bu durum, yurdumuzda ilk federasyonların kurulduğu 1922 yılından 1936'ya kadar Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı zamanında uygulanmıştır” (Fişek, 1998:351). Spor federasyonları, belirli bir spor dalının faaliyetlerini gerçekleştiren, kuruluş amaçları aynı olan en az beş derneğin bir araya gelerek kurdukları üst birliktir. Spor federasyonları, kuruluşundan sonra da aynı amacı güden diğer dernekleri de üye yapabilir. Federasyon kişileri değil kurumları temsil eder.

Kurumlar federasyona kendi tüzüklerine göre temsilci gönderir (Fişek, 1998:351).

Bir veya daha fazla spor dalı, teknik ve idari bakımdan birer federasyona bağlanır. Amatör federasyonların adedi ile profesyonel dallar, Merkez Danışma Kurulunun (MDK) da görüşünü almak suretiyle Spor Genel Müdürünün teklifi üzerine Gençlik ve Spor Bakanı tarafından tespit olunur (3289 SK m. 18).

1.1.1.3. Federasyon Yapılanmasında Spor Kulüpleri

Dernekler Kanununa göre kurulan ve SGM’ce tescil edilen bir tür dernek olup; ortak ilgileri ve amaçları olan insanları bir araya toplayan özel hukuk tüzel kişilikleridir. “Spor kulüpleri, Dernekler Kanununa göre teşekkül eder ve tescil ile SGM’ne dâhil olurlar. SGM’ce tescil edilmemiş kulüpler, federasyonlar tarafından tertiplenen veya bunların denetimi altında yapılan müsabakalara katılamazlar. Tescil olunmamış kulüpler adına lisans verilmez. Spor kulüpleri faaliyet gösterdikleri dallarda antrenör tutmaya mecburdurlar. Tescile ilişkin esas ve usuller yönetmelikle belirlenir”(3289 SK m. 20).

“SGM, kulüpleri her yönden denetler. Gerekirse hesap, defter ve işlemlerine el koyar. Dernekler Kanunu hükümleri saklıdır” (3289 SK m. 21) .

Profesyonel dallar, Spor Genel Müdürünün, Merkez Danışma Kurulunun da görüşünü almak suretiyle yapacağı teklif üzerine, Gençlik ve Spor Bakanı tarafından tespit olunur. Profesyonel spor dallarının teşkili, ilgili federasyonları ile bağlantıları, idaresi tüzükle düzenlenir. Spor kulüpleri, profesyonel takımlarını, Türk Ticaret Kanununun hükümlerine göre kuracakları veya kurulmuş olan şirketlere devredebilirler veya profesyonel futbol takımlarını kiraya verebilirler. Bu Kanun hükümlerine göre tescil olan kulüplerin amatör faaliyetleri için Genel Müdürlük ayni ve nakdi yardımda bulunabilir”(3289 SK m. 20. 21. 24. 25).

Türkiye’de spor kulüpleri dernek statüsünde olup 4721 sayılı Türk Medeni Kanununa ve buna paralel olarak 5253 sayılı Dernekler Kanununun 14ncü maddesine göre kurulmaktadır. Türk Medeni Kanunu’na göre spor kulüpleri özel hukuka tabi tüzel kişiliklerdir. Dernekler Kanunu ise yedi kişinin bir araya gelerek dernek oluşturabileceğini ifade eder.

Gelişmiş ülkelerde kabul gören spor yönetimi anlayışı genelde siyasi unsurlar, bürokratik sıkıntılar ya da yasal sınırlılıkları asgariye indirmek için, spor kulüpleri de dâhil tüm spor yönetim birimlerinin devletten bağımsız, özerk-demokratik bir örgüt altında toplanması şeklindedir. Özellikle Avrupa’nın çoğu kesiminde sporu destekleyen gönüllü sektördür (Heinemann, 2005:181-188).

AB’ye üye çoğu ülkede, amatör spor hükümet dışı bir “şemsiye örgüt” altındadır. Oysa Türkiye’de spor kulüpleri halen Gençlik ve Spor Bakanlığı çatısı altında varlıklarını sürdürmektedir. Bu durum, Türkiye’nin modern çağın gerektirdiği gibi kendi kendine yeten, demokratik ve bağımsız bir spor yönetimi anlayışından uzak olabileceğini düşündüren bir görüntüdür.

Türkiye’de spor kulüplerinin hangi faaliyetlerle uğraşabilecekleri ve ne şekilde adlandırılacağı Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği çerçevesinde belirlenmektedir (GSGM, 2005). Adı geçen Yönetmelikte asıl olarak zikredilen spor kulübü çeşitleri Dernekler Kanunu’nda belirtilenlere paralel olarak *Gençlik Kulüpleri, Spor Kulüpleri, Gençlik ve Spor Kulüpleri ile İhtisas Spor Kulüpleri*’dir. Diğer yandan yönetmeliğin 27. Maddesi spor kulüplerinin daha başka biçimde adlandırılmalarına da zımnen müsaade etmektedir. Buna göre kuruldukları bünyeye göre *Müessese Kulüpleri, Okul Kulüpleri ve Askeri Kulüpler* de spor kulüplerinin sınıflandırılmasında karşımıza çıkan kulüp türleridir (GSGM, 2005).

1.1.2. Özerklik Kavram ve Anlamı Özerk Spor Federasyonları ve Çerçeve Statüsü

1.1.2.1. Özerklik Kavram ve Anlamı

Farklı kişi ve kurumlara göre özerkliğin kavram ve anlamlarına bakıldığında;

Özerklik, hizmetlerin çabuk, basit, ekonomik ve daha iyi yürütülmesini sağlamak için tanınan bir araçtır. Gerçekten özerklik, hizmetlerin basit, etkin ve ekonomik görülmesini sağlayabilir. Dolayısıyla, özerkliğin gecikmeleri önleyebileceği, kurumların zarar görmesini engelleyeceği, bu nedenle de, kar etmelerini sağlayabileceğini belirtmektedir. Diğer yandan, politik baskı ve müdahaleleri önleme, gereksiz personel ve malzeme kullanımına engel olma konularında da etkili olacağı düşünülmektedir (Tortop, 1996:3-15).

Özerklik kavramının amaçlarını şöyle sıralayabiliriz;

- a) Merkezi yönetimin ve bürokratik çalışmaların sakıncalarını gidermek veya azaltmak,
- b) Yürütmenin gecikmemesi ve hizmetlerin aksamaması,
- c) İlgili kuruluşların ülke çıkarları ve kendi çıkarları için çalışması,
- d) Gerçek uzmanlar ve işten anlayan kişilerin görüşlerinin yansımaları ve isabetli kararlar alınması,
- e) Olimpik anlamda sporun hak ettiği yere gelmesi,
- f) Türk halkının spora seyirci kalmaması ve aktif spor yapması amaçlanmıştır.

Özerkliğin kapsamı Anayasa ve kanunlarla çizilen sınırlar içinde kalmak zorunda olup, özerklik çerçevesinde tanınan yetkilerin kötü amaçlarla kullanılmaması gerekmektedir (Saran,1995:21-32).

Kuruluşların kendi hizmetlerini bizzat kendilerinin düzenleme haklarını içeren bir yönetim ilkesi olan özerkliğin ilk şartı; bu kuruluşların karar alma ve uygulama hakkına ve yetkisine sahip olmalarıdır (Dülger, 1991).

Özerk bir kuruluş kesin kararlar alabilmelidir. Bu kuruluşların aldıkları kararlar, üst makamların ön iznine veya onayına bağlı olmamalıdır (Atasoy,1992:67).

Dolayısıyla, alınan bir karar üst makamın onayına sunulursa gerçek anlamda bir özerklikten söz etmek mümkün değildir.

Öte yandan organlarının bağımsızlığını, organların ve personelin idari bağımsızlığı, merkezi yönetimin atama ve azletme yetkisinin olmayışı, genel olarak kendi içinde seçim uygulaması, kurum faaliyetlerinin kurumu kendi organları tarafından, siyasi iktidarın ve özel çıkarların müdahalesi olmadan yönetilmesi özerklikte en önemli unsurlar olarak görülmektedir. Bu nedenle, kurumlar, merkezi idarenin yersiz ve gereksiz etki ve müdahalelerinden uzak olmalıdır. Merkezi idare veya üst makamlar özerk kuruluşların personelini görevden alma veya isteğine göre atamak yetkisine sahip bulunursa, özerk kuruluşlar merkezi idarenin bir tür yetki genişliğine sahip yürütme organı durumuna düşebilirler (Tortop, 1991:5-15).

Ayrıca özerklik için, serbestçe seçilen üyelerden oluşan bir yönetim organının olması gereklidir. Dolayısıyla, özerk yönetimlerin yönetsel yapılarının kendilerince oluşturulması öngörülmektedir (Keleş, 1995:3-15).

Bunların yanı sıra yeterli mali imkânların mevcut olması gereklidir. Özerk kurumların merkezi idare tarafından kendilerine tanınan yetki ve görevleri gerektiği şekilde yerine getirebilmeleri için yeterli parasal imkânlarla sahip olmaları zorunludur. Maddi imkânlar olmadan verimli bir çalışma

yapılamadığı gibi bağımsızlık da tehlikeye düşer. Bu nedenle kurumlar kendilerine yeterli mali imkânlar sağlandığı ölçüde özerk sayılırlar.

Bazı kuruluşların bilimsel bakımdan özerk olmaları ise kuruluşun gelişmesi için gerek gördüğü alanlarda araştırma, inceleme yapma ve geliştirme serbestinin olması özerkliğin bir başka boyutudur (Ergun, 1992:6-9).

Özerkliğin boyutları ülkede ki anayasa ve yasaların çizdiği sınırlar içinde kalır. Yasaları olumsuz yorumlayarak, ülke çıkarlarına ters kararlar almak ve bu doğrultuda uygulamalar yapmak özerklikle bağdaşmamaktadır. Dolayısıyla, özerklikteki amaç, hizmetlerin daha iyi yürütülmesidir. Bu nedenle, hizmetler daha iyi yürütülsün diye bazı kurumlara özerklik tanınmıştır. Özerkliğin amacı, kişilere kişisel çıkarlar sağlamak ve ayrıcalıklar tanımak değildir. Karar alma serbestisinin ve serbestçe yönetim organları oluşturma yetkisinin tanınmasında temel amaç hizmete yöneliktir. Hizmetler böyle daha iyi yürütüleceği için özerklik söz konusudur (Tortop,1996:3-15).

Özerklik yukarıda belirtilen çerçeve dışında kullanılırsa, özerklikten beklenen yararlar sağlanamaz.

Sözlük anlamıyla özerklik ayrı bir yasaya bağlı olarak kendi kendini yönetme yetkisi olan, kendine özgü yasalarla yönetilen, bir topluluğun bir kuruluşun kendine özgü yasalarla bir kişinin kendi kendine serbestçe karar verebilme hakkı olarak ifade edilmiştir (Milliyet, 1985:510).

Özerklik bir kişinin, bir topluluğun, kendi uyacağı yasayı kendisinin koyması olarak tanımlanmakta ve bu anlamda kurumun kendine özgü bir yasasının bulunması, üst makamların koydukları kurallara uyma yerine, kendi kendini yöneten bir kuruluş olmasıdır (Dülger, 1991).

Özerklik bireyin kendini, kendi yasaları ile bağımlı tutması olarak ta tanımlanır (Sartori, 1993:343-344).

Özerklik kavramı kamu yönetimi açısından ele alındığından kuruluşların kendi sorumlulukları altında ve ülke yararları doğrultusunda kendi hizmetlerini düzenleme haklarını anlatır. Merkezden yönetimin ve bürokratik çalışmaların sakıncalarını gidermek veya azaltmak için düşünülen idari bir araç olan özerklik, hem demokratik katılımın gelişmesiyle ilgili bir özellik olarak karşımıza çıkmakta, hem de hizmetin aksatılmasına ve yürütmenin geciktirilmesine yol açan yetkilerin tek elde toplandığı kararların üst düzey merkezi organlar tarafından alındığı kurumlar yerine, yürütmede sürat, etkinlik ve verimlilik sağlayan, uygulayıcıların yönetim de söz sahibi oldukları, daha serbest ve esnek hareket edebilen kurumları esas alan temel özellik olarak bahsedilmektedir (Saran,1995:21-32).

Özerkliğin diğer bir tanımı ise şöyledir; merkezi bir gücün yönettiği daha geniş bir kuruluş içinde kurumun kendi kendini serbestçe idare etmesidir (Larousse, 1973:787).

Özerklik mutlak anlamda ve sınırsız ise egemenlik kavramına eşittir. Bu anlamda özerklik sadece bağımsız devletlere özgüdür (Castoriadis, 1993:54-57).

Özerk yönetim; örgütlerin yasalarla belirlenen sınırlar çerçevesinde, faaliyetlerinin önemli bir bölümünü, kendi sorumlulukları altında ve halkın çıkarları doğrultusunda düzenleme, yönetme hak ve imkânını anlatmaktadır (Keleş, 1995:3-15).

1.1.2.2. Özerk Spor Federasyonları ve Çerçeve Statüsü

Türkiye’de sporu yöneten örgütün merkezi yapısı nedeniyle değişime ihtiyaç duyduğu sıkça dile getirilmektedir. Sporla ilgili bazı uygulamalar değerlendirildiğinde, özerkliğe doğru bir eğilimin ön plana çıktığı görülmektedir. 1986 yılında kabul edilen 3289 sayılı Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü yasasıyla sınırlı da olsa yapılan bir değişimle “Federasyon başkanlarının kendi spor dallarının temsilcileri tarafından gösterilen üç aday

arasından Milli Eğitim Gençlik ve Spor bakanı tarafından beş yıl için atanır' hükmü federasyon başkanlarının seçimle iş başına gelmeleri için bir basamak olmuştur. 1993 yılında özerkliğe doğru giden süreçte önemli bir adım daha atılarak çıkarılan bir yönetmelikle federasyon başkanları seçimle işbaşına gelmeleri sağlanmıştır (İmamoğlu, 1999:59-76).

Buna karşılık, belirtilen bu hükümlere tabi olmayıp Türk Spor Hukuku içinde özel bir konumu bulunan Türkiye Futbol Federasyonu, 3813 sayılı "Türkiye Futbol Federasyon Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun"la kurulmuştur. Bazı federasyonlar ise, daha sonradan özel statüye kavuşup Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün düzenleme alanından çıkmıştır (Ertaş ve Petek,2005).

Türkiye'de spor federasyonları yönetim yapısındaki arayışlar güncelliğini korumuş ve bağlı bulunduğu GSB tarafından değişime uğratılmıştır. 04.03.2004 tarih ve 5105 Sayılı GSGM Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un ilgili maddelerine dayanarak federasyonlar, özerk bir yapıya kavuşturulmuştur. İlk özerk spor federasyonu Türkiye Satranç Federasyonu olurken (07.05.2004), bu federasyonu Türkiye Basketbol Federasyonu 15.05.2004, Türkiye Briç Federasyonu 15.05.2004 ve Türkiye Motosiklet Federasyonu 15.05.2004 takip ederken günümüzde 56 spor federasyonuna ulaşmıştır.

Türk spor tarihi içerisinde ilk özerk spor yönetimi, kulüplere dayalı, kendisi de özel hukuk tüzel kişi olan federatif yapıyla 22 Mayıs 1922 tarihinde TİCİ adıyla kurulmuştur. Ancak mali açıdan devlete bağılılığının ortaya çıkardığı problemlere, spora gereken otoriteyi sağlayamayışı da eklenince birliğin siyasi ve idari özerkliği tehlikeye girmiş böylece TSK kurulmuştur (Ekenci ve Serarşlan,1997:72-81).

04.03.2004 tarih ve 5105 Sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik

Yapılmasına Dair Kanun'un ilgili maddelerine dayanarak federasyonlar, özerklik kazanmıştır. Kanuna dayanarak hazırlanan, Özerk Spor Federasyonları Çerçeve Statüsü 14.07.2004 Tarih ve 25522 sayılı Resmi Gazete yayınlanmıştır. Danıştay tarafından, Çerçeve Statünün bazı maddelerine Anayasa Mahkemesinde itiraz edilmiş ve Anayasa Mahkemesi 2.7.2009 tarih ve E.: 2006/118, K.: 2009/107 sayılı Kararında "özerk federasyonların kuruluşları, denetimleri, mali yapıları ve kararlarına karşı merkezi idare içerisinde oluşturulan Tahkim Kurulu'na başvurulabilmesi gibi hususlar göz önünde bulundurulduğunda, bunların hizmet yerinden yönetim kuruluşları oldukları sonucuna varılmaktadır. Özerk federasyonların hizmet yerinden yönetim ilkesine göre kurulmaları nedeniyle Anayasa'nın 123. maddesi uyarınca kanunla düzenlenmesi gerekmektedir" hükmüne yer vermiş ve 3289 sayılı Kanun'un Ek 9. maddesinde yer alan "Özerk federasyonların; genel kurullarının toplanması ve çalışmalarına ilişkin usul ve esaslar ile kimlerin oy kullanabileceği ve Tahkim Kurulu ile ilişkileri Genel Müdürlükçe düzenlenecek çerçeve statü ile belirlenir. Özerk federasyonlarca hazırlanacak ana statü, çerçeve statüye aykırı olamaz" hükmünü Anayasa'ya aykırı bularak iptal etmiştir. Mahkeme, hükmün, Resmi Gazete 'de yayım tarihinden itibaren bir yıl sonra yürürlüğe girmesine karar vermiştir. Karar 19.03.2010 tarihinde yayınlanmıştır. Karara göre; yeniden düzenleme yapılmıştır.

1.1.3. Bağımsız Spor Federasyonlarının Kuruluşu ve Hukuki Statüleri

1.1.3.1. Kuruluşu

6215 SK'nun 10ncu maddesinde; Bağımsız spor federasyonları; "Spor dalı ile ilgili faaliyetleri ulusal ve uluslararası kurallara göre yürütmek, gelişmesini sağlamak, sporcu sağlığı ile ilgili konularda gerekli önlemleri almak, teşkilatlandırmak, federasyonu uluslararası faaliyetlerde temsil etmek ve Tahkim Kurulu kararlarını uygulamakla görevli ve yetkili, özel hukuk

hükümlerine tabi bağımsız spor federasyonları kurulur. Federasyonlar, Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Bakanın teklifi ve Başbakanın onayı ile kurulur ve kararın Resmi Gazetede yayımlanması ile tüzel kişilik kazanır. Bu Kanunda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen federasyonların tüzel kişilikleri bu maddede belirtilen usulle iptal edilir ve mal varlıkları Genel Müdürlüğe devredilir. Genel Müdürlük tarafından bağımsız spor federasyonlarına yapılan yardımlar ile Genel Müdürlük bütçesinden bu federasyonlara tahsis edilen kaynaklar kullanılarak edinilen her türlü taşınır ve taşınmazlar edinim amacı dışında kullanılamaz ve Genel Müdürün izni alınmadan üçüncü kişilere satılamaz ve devredilemez. Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımlar ve tahsis edilen kaynaklar kullanılarak alınan taşınmazların mülkiyeti Genel Müdürlüğe ait olur. Bu taşınmazlar Genel Müdürlüğün mevzuatı çerçevesinde kullanılır. Federasyon malları Devlet malı hükmündedir, haczedilemez. Federasyon faaliyetlerinde görevli bulunanlar, görevleriyle ilgili olarak işlemiş oldukları suçlar bakımından kamu görevlisi sayılır.”Hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükme göre spor federasyonlarının gerçek anlamda bağımsızlığından söz edebilmek için Tortop’a (1996:3-15) göre; “İlgili kurumların idari özerkliğinin yanı sıra mali özerkliğinde de merkezi idarenin baskısı olmaksızın harcama yapmaya yetkili olmaları gereklidir”

Yine; “Kurumların, merkezi idare tarafından kendilerine tanınan yetki ve görevleri gerektiği şekilde yerine getirebilmeleri için yeterli parasal imkânlarla sahip olmaları zorunludur. Parasal imkânlar olmadan hiçbir çalışma yapılamaz ve bağımsızlık da tehlikeye düşer. Bu nedenle, kurumlar kendilerine yeterli mali imkânlar sağlandığı ölçüde özerk sayılırlar. Özerklik verilen kuruluşlar, mali kaynaklarını kendi ihtiyaçlarına göre ayarlayabilmeli ve gerekli harcamalarını üst makamların izni olmadan yapabilmelidir. Bu kuruluşların kendi mali kaynaklarının da olması gereklidir. Kendi mal kaynaklarının olması veya mali kaynak bulma çalışmaları, kurumların verimli

yönetilmesi ve mevcut kaynakların ekonomik kullanımını da gündeme getirmektedir” (Keleş, 1995:3-15).

Özerk bir kuruluş kesin kararlar alabilmelidir. Bu kuruluşların aldıkları kararlar üst makamların ön iznine ve onayına bağlı olmamalıdır. Gerçek bir özerklikten söz edebilmek için kuruluşun yönetimine bu karar serbestliğinin tanınmış olması gereklidir. Durumu anlama, sorunu saptama ve tanımlama, seçenekler, bulma ve değerlendirme, en uygun seçeneği seçme ve uygulama sürecinden oluşan karar alma, gerek yönetsel ve gerekse örgütsel eylemin odağını oluşturur (Can,1983:68).

Özerk bir yönetimin organları seçimle iş başına gelmelidir. Karar alacak makamlar hiçbir baskı olmaksızın karar organlarını oluşturmalıdırlar. Serbestçe seçilen üyelere oluşan bir yönetim organının olması gereklidir (Keleş, 1995:3-15).

1.1.3.2. Hukuki Statüleri

Bağımsız spor federasyonlarının özel hukuk hükümlerine tabi olduğu 6215 sayılı Kanunla belirlenerek eleştiri konusu olan, belirsizlik ve çelişkiler ortadan kaldırılmıştır: “Spor dalı ile ilgili faaliyetleri ulusal ve uluslararası kurallara göre yürütmek, gelişmesini sağlamak, sporcu sağlığı ile ilgili konularda gerekli önlemleri almak, teşkilatlandırmak, federasyonu uluslararası faaliyetlerde temsil etmek ve Tahkim Kurulu kararlarını uygulamakla görevli ve yetkili, özel hukuk hükümlerine tabi bağımsız spor federasyonları kurulur.

Bağımsız spor federasyonlarının tüzel kişiliği konusundaki belirsizlik; denetim, kamu otoritesi ile ilişkiler ve kazai süreçler başta olmak üzere pek çok sorun kanunla ortadan kaldırılmıştır.

1.1.4. Spor Federasyonlarının Nitelikleri

1.1.4.1. Beşeri Unsurlar

Federasyon faaliyetlerinin istenilen düzeyde yerine getirilebilmesi, beşeri unsurların yeterlilik düzeyi ile ilgilidir. “Spor federasyonlarının; idari, teknik ve uzman personel sayısı ve niteliğinin yeterliliği, antrenör ve hakem sayısı ve niteliğinin yeterliliği, federasyon görevlileri, sporcu ve spor kulüpleri, diğer kurumlar ve toplum kesimleri ile ilişkilerin yeterliliği, halkla ilişkiler ve danışmanlık hizmetlerinin yeterliliği, organizasyon çalışmalarının yeterliliği, topluma yönelik bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetlerinin yeterliliği, organizasyon el yapının yeterliliği, idari (ihale, temizlik vb.) işler ile ilgili hizmetlerin yeterliliği, sportif hizmet ve faaliyetlerin yeterliliği, görev yetkilerinin yeterliliği, yönetici yaklaşımlarının (yönetim tarzı, tanıma ve takdir, insan ilişkileri, yetki paylaşımı vb.) yeterliliği bir federasyonun kurumsal beşeri unsurları olarak sıralanabilir” (Erol, 2010:4).

1.1.4.2. Mali Unsurlar

Spor federasyonlarının kurumsal niteliklerinin düzeyi ve istenilen düzeyde hizmet verebilmeleri onların finansal kaynaklarının el verdiği oranda mümkün olacaktır. Ülkemizde spor federasyonlarının finansal kaynak yetersizliği söz konusudur (Bayansaldüz, 2010:310-318).

Spor federasyonlarının; sponsor firma, işletme, kiralama, reklam, katılım, hediyelik eşya satışı, hibe, bağış ve yardım, faiz, ceza, itiraz, vize, tescil, transfer, uluslar arası federasyon yardımları, yayın, milli ve temsili müsabaka gelirleri ve diğer gelirler gibi çeşitli finansal kaynakları bulunmaktadır. Ancak, ülkemizde spor federasyonlarının finansal kaynaklarının büyük kısmı kamu tarafından sağlanmaktadır. Bunların başında SGM ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığı olmak üzere yerel yönetimler ve çeşitli kamu kurum ve kuruluşları gelmektedir. Genel Müdürlük olimpik

dallarda; federasyonun bir önceki yıl gerçekleşen gelirlerinin % 75'i kadar, olimpiik olmayan federasyonlara ise; % 50'si kadar yardımda bulunabilir.

Tablo 1: Spor Federasyonlarının 2009 Yılı GSGM, Spor Toto Teşkilat Başkanlığı, Sponsorluk, Toplam Gelirleri ve Oranları

FEDERASYON ADI	GSGM ve Spor Toto Gelirleri - 1 (TL)	Aynı ve Nakdi Sponsorluk Gelirleri - 2 (TL)	2009 Yılı Toplam Gelirleri – 3 (TL)	1/3 (%)	2/3 (%)
Atıcılık	1.500.000	299.571	2.968.886	51	10
Atletizm	5.200.000	249.000	5.957.076	87	4
Badminton	1.550.000	70.000	1.889.756	82	4
Basketbol	25.000.000	12.174.740	54.034.403	46	23
Bedensel Engelliler	2.155.000	333.000	2.952.336	73	11
Beyzbol	300.000	69.683	497.043	60	14
Bilardo	650.000	-	849.247	77	-
Binicilik	1.250.000	553.100	2.600.900	48	21
Bisiklet	10.000.000	-	10.399.779	96	-
Bocce, Bowling, Dart	500.000	229.852	574.761	87	40
Boks	2.900.000	-	2.976.632	97	-
Briç	100.000	-	591.565	17	-
Buz Hokeyi	2.250.000	67.000	2.942.553	76	2
Buz Pateni	2.250.000	-	4.369.322	51	-
Jimnastik	1.045.000	-	2.401.004	44	-
Dağcılık	350.000	26.986	409.776	86	6
Dans Sporları	125.000	5.000	319.822	39	2
Eskrim	1.800.000	692.926	3.021.227	60	23
Geleneksel Spor Dalları	750.000	28.250	1.041.348	72	3
Golf	939.000	246.434	4.018.518	23	6
Görme Engelliler	900.000	-	1.119.791	80	-
Güreş	7.250.000	-	11.056.201	66	-
Halkoyunları	500.000	284.984	875.336	57	32
Halter	2.700.000	-	2.705.846	99	-
Hentbol	8.750.000	-	9.248.389	95	-
Herkes İçin Spor	800.000	-	871.627	92	-
Hokey	350.000	-	348.030	100	-
İşitme Engelliler	2.000.000	-	2.172.788	92	-
İzcilik	900.000	-	1.115.607	81	-
Judo ve Kuraş	2.250.000	-	2.080.953	100	-
Kano	500.000	-	517.099	97	-

Karate	1.500.000	-	2.095.856	72	-
Kayak	108.939.000	561.554	114.241.759	95	0.5
Kick Boks	400.000	-	1.000.251	40	-
Kürek	900.000	-	1.160.595	78	-
Masa Tenisi	1.350.000	53.416	2.080.488	65	3
Modern Pentatlon	550.000	20.000	701.905	78	3
Motosiklet	900.000	-	1.276.699	71	-
Okçuluk	1.750.000	-	1.867.181	94	-
Okul Sporları	300.000	-	1.536.487	20	-
Otomobil Sporları	1.750.000	422.500	3.934.761	44	11
Oryantrng	450.000	20.000	605.224	74	3
Özel Sporcular	500.000	-	842.027	59	-
Satranç	1.600.000	680.090	8.685.235	18	8
Sualtı Sporları	200.000	-	1.971.704	10	-
Sutopu	2.000.000	-	1.598.852	100	-
Taekwondo	2.750.000	20.000	3.739.018	74	0.5
Tenis	17.050.000	247.660	18.032.157	95	1
Triatlon	225.000	14.583	267.776	84	5
Üniversite Sporları	2.100.000	368.627	4.319.342	49	9
Voleybol	11.500.000	2.547.616	35.340.498	33	7
Vücut Geliştirme	225.000	-	930.755	24	-
Yelken	5.000.000	129.438	5.518.582	91	2
Yüzme	7.850.000	10.000	9.451.351	83	0.1
Toplam	257.303.000	20.426.010	358.126.124	72	6

Tablo (Bayansaldüz, 2010:314)

TFF kendine ait kanunla kurulduğundan tabloda yer verilmemiştir

Tablo 1, incelendiğinde, 26 spor federasyonunun sponsorluk geliri elde edemediği, Basketbol ve Voleybol Federasyonu dışındaki federasyonların da sponsorluk gelirlerinin oldukça düşük seviyede gerçekleştiği görülecektir. Hokey, Judo ve Kuraş ve Su Topu Federasyonları bütçelerinin tamamı, Bisiklet, Boks, Halter, Hentbol, Herkes İçin Spor, İşitme Engelliler, Kano, Kayak, Okçuluk, Tenis ve Yelken Federasyonları bütçelerinin ise tamamına yakını Spor Genel Müdürlüğü ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığınca sağlanan kaynaklardan oluşmuştur.

2009 yılında spor federasyonlarının toplam gelirlerinin %72'si Spor Genel Müdürlüğü ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığınca sağlanan kaynaklardır. Yine, spor federasyonlarının 2009 yılı toplam sponsorluk gelirleri, federasyonların toplam gelirleri içerisinde sadece % 6 gibi oldukça

düşük bir seviyede kalmıştır. Basketbol ve Voleybol Federasyonlarının sponsorluk gelirleri çıkartıldığında bu oran sadece % 1,6dır.

SGM ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığınca sağlanan kaynaklar, spor federasyonlarının genel toplamda elde ettikleri gelirlerin 2,5 katıdır. Buna göre, spor federasyonlarının elde ettikleri sponsorluk ve diğer gelirleri oldukça düşük seviyede kalmıştır (Bayansalduz, 2010:317).

Bağımsız spor federasyonlarının gelirleri ana statüsünde belirlenen usul ve esaslar dâhilinde harcanır. Genel Müdürlük bütçesinden bağımsız federasyonlara, ilgili spor dalının alt yapısına ve eğitime ilişkin projelerinin desteklenmesi amacıyla gerektiğinde kaynak tahsis edilebilir. Bağımsız federasyonların tüm gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır (3289 SK).

Sponsorluk ve reklam; ulusal veya uluslararası gençlik ve spor hizmet ve faaliyetlerini desteklemek amacıyla gerçek ve tüzel kişiler; Genel Müdürlüğün yıllık faaliyet programında yer alan ulusal ve uluslararası gençlik ve spor organizasyonları, sporcuların transfer bedelleri hariç olmak üzere spor kulüpleri ile federasyonların sporun yaygınlaştırılması ve sporcuların desteklenmesine yönelik sportif faaliyetleri, kamu kurum ve kuruluşları ve yerel yönetimler ile spor kulüplerine ait spor tesislerinden Genel Müdürlükçe uygun görülenlerin yapımı, bakımı ve onarımı, Federasyonların ve spor kulüplerinin sportif hizmet ve faaliyetlerinin yürütülebilmesi için gerekli olan spor organizasyonları ile sportif araç, gereç ve malzemelerin temini, ferdi lisanslı sporcuların, Genel Müdürlük veya federasyonlarca ferdi olarak katılmalarına izin verilen ulusal veya uluslararası organizasyonları, Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi ile Paralimpik Komitesinin sportif faaliyetlerine ilişkin hizmetleri kapsamında sponsorluk yapabilirler. Ferdi veya takım sporcuları ile gençlik ve spor kulüpleri, ulusal veya uluslararası sportif faaliyetlerde; Genel Müdürlüğün belirleyeceği esaslar dâhilinde reklam alabilirler. Sportif faaliyetlere, sporculara, spor kulüplerine, federasyonlara veya tesislere yapılacak harcamalar sponsor tarafından bizzat harcanır veya sponsorluk

alanın banka hesabına yatırılır. Sponsorlara, ulusal ve uluslararası federasyonların reklam ve sponsorlukla ilgili hükümlerine aykırı olmamak şartı ile faaliyetin veya tesisin isim, reklam, tanıtım ve yayın hakları verilebilir. Sponsorluk ve reklamlarla ilgili esas ve usuller Genel Müdürlükçe çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Ödül; Sporcu ve kulüpler ile bu başarıya emeği geçen kişi, kurum ve kuruluşların ödüllendirilmesi; ulusal ve uluslararası yarışmalarda üstün başarı göstermiş sporcular ve kulüpler ile bu başarıya emeği geçen kişi, kurum ve kuruluşlara (futbol spor dalı dâhil) aynı ve/veya nakdi ödül verilir. Bu ödüller SGM bütçesinde bu amaçla kullanılmak üzere açılacak tertiplerden karşılanır. Bu gelirin yeterli olmaması durumunda eksik kalan miktar 24.3.1988 tarihli ve 3418 sayılı Kanunda öngörülen gelirlerden karşılanır.

Verilecek ödüllerin miktarı, kimlere verileceğine ilişkin usul ve esaslar, spordan sorumlu Bakanın teklifi ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine, Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

“Ferdî veya takım sporcuları ile gençlik ve spor kulüpleri, ulusal veya uluslararası sportif faaliyetlerde; Genel Müdürlüğün belirleyeceği esaslar dâhilinde reklam alabilirler” (5105 SK m. 1). “Sportif faaliyetlere, sporculara, spor kulüplerine, federasyonlara veya tesislere yapılacak harcamalar sponsor tarafından bizzat harcanır veya sponsorluk alanın banka hesabına yatırılır. Sponsorlara, ulusal ve uluslararası federasyonların reklam ve sponsorlukla ilgili hükümlerine aykırı olmamak şartı ile faaliyetin veya tesisin isim, reklam, tanıtım ve yayın hakları verilebilir” (5105 SK m. 1).

1.1.4.3. Fiziki Unsurlar

Türkiye de spor federasyonları son 8 yıl içerisinde özerkleşmiştir. Fiziki unsurların oluşumu için oldukça kısa bir süre önce özerkleşen spor federasyonlarının, bilgi teknolojileri ve kaynakları (bilgisayar, internet,

iletişim, kitap, yayın, radyo, TV), araç-gereç ve teçhizatlar ve kurumsal büyüklük ve fiziki imkânlarının yeterliliğinden söz edilemez. Bununla birlikte spor federasyonları yıllık programlarında bulunan sporun yaygınlaştırılması ve sporcuların desteklenmesine yönelik sportif faaliyet ve organizasyonlar ve bu organizasyonlarda kullanılacak sportif araç, gereç ve malzemelerin temini konularında, başta GSB'ye ait olmak üzere kamu kurum ve kuruluşları ve yerel yönetimler ile spor kulüplerine ait spor tesisleri ve imkânlarından yeterince istifade edebilmektedirler.

1.1.5. Bağımsız Spor Federasyonlarının Organları

1.1.5.1. Genel Kurul

Genel kurul federasyonun en üst organıdır. Genel kurulun toplanması ile ilgili her türlü işlemler yönetim kurulunca yürütülür. Genel Müdürlük, genel kurul toplantılarında gözlemci bulundurur. Gözlemci, genel kurul çalışmalarının bu Kanun ile ana statüye uygun olarak yapılıp yapılmadığını denetleyerek, raporunu Bakana sunulmak üzere on beş gün içerisinde Genel Müdürlüğe verir. Genel Müdürlük, raporun verildiği, ilgililer ise genel kurulun yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içerisinde asliye hukuk mahkemesinde genel kurulun iptalini isteyebilir. Genel kurulun toplanması, üyelerin belirlenmesi, divanın oluşturulması, delege listesine yapılacak itirazlar ve oyların sayımı ile ilgili diğer esas ve usuller ana statüde belirlenir. Genel kurul üye sayısı olimpiik ve paralimpik spor dallarında 150'den az 300 üyeden fazla, diğer spor dallarında ise 100'den az 200 üyeden fazla olamaz.

a) Olağan genel kurul; olimpiik ve paralimpik spor dallarında ilgili olimpiyat oyunlarının, diğer spor dallarında yaz olimpiyat oyunlarının bitiminden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra kurulacak federasyonlarda ise; kararın Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren üç ay içerisinde yapılır.

b) Olağanüstü genel kurul; Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu raporlarında yeterli düzeyde görülmeyen veya yapılan denetim sonucu görev başında kalmasında sakınca görülen federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyeleri hakkında karar almak üzere Bakanın istemi üzerine, federasyon yönetim kurulunun kararıyla, son yapılan genel kurul toplantısında delege olanların en az %40'ının noter kanalı ile yazılı müracaatıyla, federasyon başkanının istifası, başkan olma şartlarından herhangi birisini kaybetmesi veya ölümü halinde, olağanüstü toplanır.

c) Mali genel kurul iki yılda bir ana statülerinde belirtilen tarihte yapılır.

d) Genel kurul; üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alınır. Seçimde en fazla oyu alan aday ve listesi seçilmiş sayılır. İlk toplantıda çoğunluk sağlanamaması halinde, takip eden günde çoğunluk aranmaksızın toplanır. Ancak, toplantıya katılanların sayısı seçimle belirlenen kurulların asıl üye sayısının iki katından aşağı olamaz.

Olağan ve olağanüstü genel kurullarını bu maddede öngörülen süre ve esaslar dâhilinde yapmayan federasyonların genel kurulları Tahkim Kurulunca oluşturulacak üç kişilik komisyon marifetiyle altmış gün içerisinde yapılır ve federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyeleri hakkında mevzuata uymamaktan dolayı idari ve adli işlem başlatılır.

Genel kurul çağrısı ve gündemi, toplantı tarihinden en az otuz gün önce; faaliyet raporu, denetleme raporu ile bütçe tasarısı ise en az on beş gün önce federasyonun ve Genel Müdürlüğün resmi internet sitesinde üyelere duyurulur. Seçimler tek liste halinde gizli oy, açık tasnif şeklinde yapılır. Genel kurulun yapılacağı tarihten geriye doğru en az bir yıl önce faal sporculuğu, hakemliği, antrenörlüğü bırakmamış kişiler ile federasyonda maaşlı veya ücretli çalışanlar genel kurul üyesi olamazlar. Genel kurulda kulüplerin delege sayısı, toplam delege sayısının %60'ından az olamaz.

Genel kurulun delege sayısının % 10'u Genel Müdürlük temsilcilerinden oluşur.

e) Genel Kurulun görevleri şunlardır: Ana statüyü yapmak, değiştirmek, Başkan, yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyelerini seçmek, Yönetim kurulu tarafından hazırlanan faaliyet programını, bütçeyi onaylamak ve gerektiğinde bütçe harcama kalemleri arasında değişiklik yapmak konusunda yönetim kuruluna yetki vermek, Yönetim kuruluna, taşınmaz mal alımı - satımı ile uluslararası federasyonlara karşı mali taahhütlerde bulunmak için yetki vermek, Yönetim kurulu faaliyet ve mali raporlarının ibra edilip edilmemesini oylamak, Kanun ile verilen diğer görevleri yapmak (6215 SK m. 10).

1.1.5.2. Federasyon Başkanı

a) Federasyon başkanı adaylarında aranan şartlar 6215 SK la belirlenmiştir.

b) Kanuna göre; başkan adayları, genel kurul tarihinden en az on gün önce, üyelerin en az yüzde 15' inin yazılı teklifini içeren adaylık başvurularını federasyona yaparlar. Her üye ancak bir başkan adayı için teklifte bulunabilir. Yönetim kurulu, genel kurul tarihinden en az otuz gün önce başkan adayları tarafından yatırılması gereken adaylık ücretini belirler. Adaylık ücreti, 40.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan meblağı geçemez.

1.1.5.3. Yönetim Kurulu

Federasyon yönetim kurulu, yedi üyeden az, on beş üyeden fazla olamaz. Yönetim kurulu üyelerinde aranacak şartlar mevzuatla belirlenir ve Genel Kurul tarafından seçilir.

1.1.5.4. Disiplin Kurulu

Disiplin işlemleri federasyonlara bağlı spor dalları ile ilgili olarak; Genel Kurulca seçilir üç üyeden az, beş üyeden fazla olamaz.

a) Federasyonların faaliyet programında yer alan müsabaka ve faaliyetlerde; kulüpler, federasyona bağlı spor dallarında faaliyette bulunan kuruluşlar, sporcular, hakem, antrenör, menajer, yönetici ve görevli diğer kişilerin spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışlarına ilişkin ceza işlerine federasyonun ceza / disiplin kurulu,

b) Federasyonun faaliyet programında yer almayan il veya ilçe müdürlüklerince düzenlenen müsabaka ve faaliyetlerde; kulüpler, ilgili spor dalında faaliyette bulunan kuruluşlar, sporcular, hakem, antrenör, menajer,

Yönetici ve görevli diğer kişilerin spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışlarına ilişkin ceza işlerine il veya ilçe ceza kurulları,

c) Kurum veya kuruluşlarca federasyondan, il veya ilçe müdürlüklerinden izin alınmak suretiyle düzenlenen müsabaka ve faaliyetlerde; ilgili spor dalında faaliyette bulunan kuruluşlar, kulüpler, sporcular, hakem, antrenör, menajer, yönetici ve görevli diğer kişilerin spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışlarına ilişkin ceza işlerine, izin alınan merciin disiplin / ceza kurulu, bakar.

1.1.5.5. Denetleme Kurulu

Denetim kurulu; iki üyesi seçimle belirlenen, üç üyesi ise Genel Müdürlükçe görevlendirilen beş üyeden oluşur.

1.1.5.6. Genel Sekreterlik ve Genel Sekreterde Aranacak Şartlar

a) En az dört yıllık yükseköğretim mezunu kişiler arasından görevlendirilir. Federasyonca görevlendirilecek olan genel sekreterin kamu veya özel

sektörde en az on yıl iş deneyimi olması, Genel Müdürlükçe görevlendirilecek olanların ise genel sekreter kadrosunda bulunması şarttır. Lisansüstü eğitimde geçen süreler genel sekreter için aranan iş deneyimi olarak kabul edilir.

b) Genel sekreter federasyonun her türlü idari iş ve işlemlerini yapmakla yetkili ve sorumludur. Federasyonun yönetim kurulu toplantılarına iştirak eder ve federasyonların idari işlemleri hakkında yönetim kuruluna bilgi verir. Raportör olarak kararları yazar ve imzalar ancak oy kullanma hakkı yoktur.

c) Federasyon başkanı adına ulusal veya uluslararası federasyonlar, kamu kurum ve kuruluşları ile yazışmaları yapar. İl müdürlükleri ile koordinasyonu sağlar.

d) Federasyonların harcama talimatlarına göre gerekli işlemleri yapar, evrakı düzenler ve ödeme aşamasına getirir. Ödeme evrakında başkan veya başkan vekilinin imzasının yanı sıra genel sekreterin imzasının da bulunması zorunludur.

e) Federasyonun taşınır ve taşınmaz mal kayıtlarının tutulmasını sağlar.

1.1.6. Spor Federasyonlarının Denetimi

Denetim yoluyla, bağımsız spor federasyonlarının hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesinde, etkin bir araç olarak düşünölmeli ve yapılan iş ve işlemler devlet hizmeti olarak değeriendirilip; çelişki, birlik bütönlük ve hizmetlerin sürekliliği ilkesini zedeleyen uygulamalara engel olmalıdır. Bağımsız spor federasyonlarının denetiminde kendi oluşturduğu organların denetimi yani iç denetim esas olmalıdır. Bazen özerk kuruluşların, yalnızca kendi organları tarafından denetimi yeterli olmayabilir. Özerk kuruluşların

bazı çalışmalarının ve uygulamalarının ulusal düzeyde denetlenmesi bir zorunluluktur.

Özerkliğin bir sınırı vardır ve olmalıdır. Özerkliğin sınırı da, ulusal çıkarların temel alınması, hiçbir şeye feda edilmemesi ve anayasa, kanunlar, tüzük, yönetmelikler ve uluslararası antlaşmalar olmalıdır (Eren,1994:145-150).

Özerklik devletten bağımsız olmak anlamına gelmemektedir. Özerkliği uygulama ve uygulayıcıların tutumları önemlidir. Keyfilikler görülebilir, aşırı güçlü olma hissi, hata olasılığını artırır. Uygulayıcıların nesnel ve tarafsız olmaları özerklik için gereklidir (Tortop, 1996:3-15).

a) Özerklikte amaç hizmetlerin en ucuz, en kaliteli en verimli ve en hızlı yapılmasını sağlamaktır.

b) Personel istihdamında akılcılık yerine duygusallık öne geçebilir. Gereksiz ve fazla istihdam doğabilir (Tortop, 1996:3-15).

c) Bürokrasiden kurtulmak yerine, daha katı bürokrasi uygulanabilir. Milli çıkar ve hedeflere ters, genel yararlarla çelişen kararlar alınabilir (Eren, 1994).

Devlet, özerk kuruluşları, kanunların öngördüğü usul, şekil ve esaslara göre denetlemektedir (TOBB,1996:89-303).

1.1.6.1. Denetimin Tanımı

a)“Gerçekleşmiş sonuçları, önceden belirlenen amaçlar, kriterler ve standartlara göre tarafsız olarak analiz etmek ve ölçmek suretiyle kanıtlara dayanarak değerlendirmek, gelecekteki hataların önlenmesine yardımcı olmak, kişi ve kuruluşların gelişmesine, mali yönetim ve kontrol sistemlerinin geçerli, güvenilir ve tutarlı hale gelmesine, verimlilik, tutumluluk ve etkinliğin sağlanmasına rehberlik etmek ve elde edilen sonuç ve bulguları ilgilere

duyurmak için uygulanan sistemli, planlı ve programlı bir süreçtir”(Polat, 2003:65-80).

b) Denetim, günümüzde modern yönetim anlayışının bir sonucudur ve yönetimin olduğu her yerde vardır. Dolayısıyla kamu yönetimi örgütünün delicinde denetim mekanizmaları ve denetim amacına yönelik kurumlar barındırması gereklidir ve bu işin doğası gereğidir (Polat, 2009:14-26).

1.1.6.2. Denetimin Türleri

Siyasi denetim, idari denetim, yargı denetimi, baskı grupları ve kamuoyudur.

a) İdari denetim; hiyerarşik denetim, idari vesayet ve idari teftiş olarak üç şekilde kendini gösterir.

aa) “Hiyerarşik denetim aynı kamu tüzel kişiliğinde denetim olmasına karşın idari vesayet, bir kamu tüzel kişisinin kendisi dışında başka bir kamu tüzel kişisi üzerindeki denetimdir. Her kamu tüzel kişiliğinin kendi bünyesi içinde bir hiyerarşik yapı olmasından dolayı hiyerarşik denetimde doğal olarak o yapı içerisinde var olmaktadır. Hiyerarşik denetim merkezden yönetim sisteminin kurum ve kuruluşlarında uygulanabildiği gibi yerinden yönetim kuruluşlarında da uygulama alanı bulmaktadır. İdari vesayet, devletin tüzel kişiliğini yerinden yönetim kuruluşları üzerinde hissettirdiği bir denetim biçimidir. Böylece Devlet, yerinden yönetim kuruluşlarını dışarıdan denetim altında tutmaktadır”(Eroğlu, 1985:334).

bb) İdari teftiş, “Her kademedeki memurların, daha üst kademedeki yetkili otorite adına denetlenmesidir. İdari teftiş ile hiyerarşik denetim arasında bir benzerlik olduğu düşünülse bile esasında bu iki denetim türü arasında farklılıklar vardır. Şöyle ki, idari teftiş, müfettişler tarafından yapılır ve teftiş kurulu mensuplarının yürütme yetkileri yoktur. Hâlbuki hiyerarşik denetimi yapan amirlerin, yürütme yetkileri vardır. Esasen idari teftiş

müfettişler tarafından ve yürütmeye yetkili otorite adına yapıldığı için kurmay hizmet niteliğindedir”(Tortop, vd.1999:17).

1.1.6.3 Yönetim Bilimi Açısından Denetim ve Teftiş Kavramları

Teknik olarak aynı anlama gelmemektedirler. Teftiş olarak anılan denetim türü idarenin faaliyetlerini yaparken yürürlükte bulunan mevzuata uygun hareket edip etmediğinin soruşturmalar yoluyla araştırılmasıdır. Denetim ise, yönetimin gelişmesine katkısı olacak ve ona yol gösterecek faaliyetleri içeren bir mekanizmadır (Tortop, vd. 1999:159).

1.1.6.4. Denetimin Yapılış Biçimleri

3289 SK’na göre, denetimin yapılış biçimleri;

a) Federasyonların her türlü faaliyetlerinin denetimi; genel kurul, denetim kurulu ve Bakan tarafından görevlendirilecek denetim elemanlarınca yapılır.

b) Federasyon harcamalarının yerindelik denetimi yetkili kurullarınca, Genel Müdürlükçe yapılan her türlü yardımların amaca uygunluğu ve denetimi ise Genel Müdürlükçe yapılır. Genel Müdürlük tarafından yapılan ayni ve nakdi yardımların mevzuata ve amacına uygun olarak harcanmaması halinde oluşacak zarar, kusurları bulunan federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyelerinden Genel Müdürlükçe tahsil edilir ve Genel Müdürlük bütçesine gelir kaydedilir. Ayrıca sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunulur.

c) Bakanlık veya Genel Müdürlükçe yaptırılacak denetimlerde;

aa) Her türlü iş ve işlemlerin mevzuata uygun yapılıp yapılmadığı,

bb) Yardımların amaca uygunluğu,

cc) Genel kabul görmüş bütçeleme ve arşiv standartları ile tek düzen muhasebe sistemine uyumluluk,

çç) Kayıt düzeninde saydamlık ve hesap verilebilirlik, uygun raporlama sistemi,

dd) Kulüp, antrenör, hakem, sporcu ve benzerlerine ait sicil kayıtlarının tutulması,

ee) Ödül ve yardımların adil yapılması,

ff) Standart belgeleme ve dosyalama işlemlerinin sürdürülmesi hususları göz önünde bulundurulur.” Olarak belirlenmiştir.

1.2. İLGİLİ DİĞER KURULLAR

1.2.1. Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu

1.2.1.1. Kuruluşu

Federasyonların sportif başarılarını, plan ve projelerini kontrol etmek, faaliyetlerini değerlendirmek, geliştirmek ve izlemek üzere Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu oluşturulmuştur (3289 SK m. Ek:9).

Kurul; Bakan tarafından spor alanında bilimsel araştırmalar yapmış veya sporda idareci, teknik adam ve benzeri görevlerde veya kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektörde üst düzey görevlerde bulunmuş kişiler arasından iki yıl için görevlendirilecek, bir başkan, bir başkan yardımcısı, bir raportör ile dört üyeden oluşur (3289 SK m. Ek:9).

1.2.1.2. Çalışma Esasları

Toplantıda karar alınabilmesi için en az beş üyenin katılımı şarttır. Kararlar salt çoğunlukla alınır. Mazeretsiz olarak üst üste dört toplantıya

katılmayan üyelerin üyeliği sona erer. Kurulun sekretarya hizmetleri Genel Müdürlük tarafından yürütülür (3289 SK m. Ek:9).

1.2.1.3. Kurulun Görevleri

Sportif değerlendirme ve geliştirme kurulu; spor federasyonlarının Bakana verecekleri taahhütnamenin esaslarını belirleyerek, yılsonu itibarıyla federasyonların taahhütlerine uyup uymadıklarını değerlendirerek bir rapor halinde Bakana sunmak. Federasyonlar tarafından hazırlanan mastır planını, performans ölçütlerini, amaç ve hedeflerini incelemek, uluslararası federasyonların statü ve talimatlarını gözeterek hizmet kalite standartlarını belirlemek. Bakana sunulan taahhütname ile mastır planı ve performans ölçütlerine uyulup uyulmadığı konusunda altı ayda bir Bakana rapor vermek” (3289 SK m. Ek:9).

Konuyla ilgili “Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu Yönetmeliği” 13 Temmuz 2012 gün ve 28352 Sayılı Resmî Gazete yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

1.2.2. Tahkim Kurulu

1.2.2.1. Kuruluşu

Tahkim Kurulu yedi asıl ve yedi yedek üyeden teşekkül eder. Üyelerin beşinin hukukçu, ikisinin ise spor alanında bilimsel araştırmalar yapmış veya sporda idareci, teknik adam ve benzeri görevlerde bulunmuş kariyer sahibi kişiler olmaları şarttır. Üyeler Genel Müdürün teklifi ve Gençlik ve Spor Bakanının onayı ile dört yıl için görevlendirilir. Hâkim ve savcılar ile bu meslekten sayılanlar hâkimlik teminatı esasları gözetilerek ve yetkili kurulların onayı alınmak suretiyle Tahkim Kurulunda görev alabilirler. Üyeler kendi aralarından bir başkan seçerler. Tahkim Kurulu tarafından verilen kararlar kesindir (3289 SK m. Ek: 9).

1.2.2.2. Görevleri

Tahkim Kurulu, federasyon ile kulüpler, sporcular, hakemler, teknik direktör ve antrenörler; kulüpler ile teknik direktörler, antrenörler ve sporcular; kulüpler ile kulüpler arasında çıkacak ihtilaflarla, federasyonlarca verilecek kararlar ile disiplin veya ceza kurulu kararlarını, ilgililerin itirazı üzerine inceleyerek sonuçlandırır. Tahkim Kurulu; itiraz üzerine Genel Müdürlük ile federasyonlar ve federasyonların birbirleri arasında çıkacak ihtilafları inceleyerek sonuçlandırır(3289 SK m. Ek: 9).

Tahkim Kurulu, yapılan değişiklikle gerekli hallerde federasyonu genel kurula götürecektir komisyonu belirler. Federasyon başkanı ile yönetim, disiplin ve denetim kurulu üyelerinin, spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışlarının tespiti halinde Bakan tarafından Genel Müdürlük Merkez Ceza Kuruluna sevk edilmeleri sonucunda, Merkez Ceza Kurulunca verilecek kararlara karşı, ilgililerin itirazı üzerine karar verir (3289 SK m. Ek: 9).

1.2.2.3. Tahkim Kurulunun Görevinde Bağımsızlık ve Tarafsızlığı

Tahkim Kurulu, görevinde bağımsız ve tarafsızdır. Üyeler, istifa etmedikçe veya çekilmiş sayılmadıkça, yerlerine yenisi görevlendirilemez. Federasyonların veya spor kulüplerinin kurullarında görevli olanlar ile ihtar cezası dışında sportif ceza alanlar ve maddenin beşinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen suçlardan ceza alanlar Tahkim Kurulu üyeliği yapamazlar.

Tahkim Kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları, çalışma usul ve esasları ile üyelere verilecek huzur ücretinin miktarı Genel Müdürlükçe hazırlanan yönetmelikle belirlenir” (3289 SK m. Ek: 9).

1.2.3. Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi

1.2.3.1. Tarihçesi

Türk Millî Olimpiyat Komitesinin (TMOK) tarihi 20. yüzyılın başlarına kadar gitmektedir. İlk olarak 1908 yılında Osmanlı Olimpiyat Komitesi adı ile kurulmuş olup, 1911 yılında da Uluslararası Olimpiyat Komitesi tarafından tescil edilmiştir. Ancak, Uluslararası Olimpiyat Komitesi, I. Dünya Savaşına neden oldukları gerekçesiyle aralarında Osmanlı Devletinin de bulunduğu bazı devletleri organizasyondan ihraç etmiştir. Nihayet, Kurtuluş Savaşını takiben 1924 yılında Türkiye Millî Olimpiyat Cemiyeti adı ile yeniden kurulan Komite, 1924 Paris Oyunlarına da katılmıştır. TMOK, millî kelimesini kullanma hakkını 28.02.1964 tarih ve 6/2762 sayılı, yurt dışındaki kurullarla işbirliği yapmasını 02.05.1970 gün ve 7/191 sayılı, kamu yararına işleyen dernek statüsünü 16.07.1970 tarih ve 7/1070 sayılı ve Türkiye ibaresini kullanma hakkını 25.09.1973 tarih ve 7/7146 sayılı Bakanlar Kurulu Kararları ile iktisap etmiştir (TMOK,2012).

1.2.3.2. Kuruluşu

TMOK, dernek statüsünde kurulmuş bir tüzel kişiliktir. Tüzüğünde Komitenin, her türlü politik, ekonomik ve dinsel etkinin dışında tamamen bağımsız ve özerk bir kuruluş olduğu belirtilmiştir (Tüzük m. 1). Ayrıca, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın aynı zamanda TMOK'nin koruyucu fahri başkanı olduğu da ifade edilmiştir (TMOK Tüzüğü m. 2).

TMOK'nin Türkiye'de faaliyette bulunan diğer spor organizasyonları ile birtakım bağları bulunmaktadır. Bu bağları şu şekilde ifade edebiliriz:

Komitenin görevlerinin sayıldığı 5. maddesinde, TMOK'nin, Olimpiyatlara ülkemiz sporcularının katılmasını teminden Türk spor federasyonlarıyla ilişkilerine ilişkin bazı hükümler yer almaktadır. Bunlara

kısaca değinecek olursak, uluslararası kuruluşlarca tescilli Türk spor federasyonları ile Uluslararası Olimpiyat Komitesi ve diğer ülkelerin millî olimpiyat komiteleri arasında bağlantı kurar ve işbirliğini sağlar. Olimpiyatlara katılacak Türk sporcularının Olimpik liyakatlerini ve karşılaşmalara katılma yeteneklerini inceleyip onaylar. Olimpiyatlara ilişkin olarak Türk spor federasyonları arasındaki uyumsuzlukları kesin olarak karara bağlar. TMOK ayrıca Türk spor federasyonlarının Olimpiyat ve benzeri oyunlara katılmalarını kolaylaştırmak için önlemler alır, uyarılarda bulunur.

Bu bağ organik olarak da kurulmuştur. Tüzüğün üyeliğe ilişkin 6. maddesine göre, spor federasyonlarının bağlı olduğu kuruluşun, yani Gençlik ve Spor Genel Müdürü (Spor Genel Müdürü) TMOK'un doğal üyesi olarak kabul edilmiştir. Bunun yanında Olimpiyat Oyunları programına dâhil sporların uluslararası federasyonlarına kayıtlı, Türkiye'deki spor federasyonlarının seçecekleri temsilciler de üye olarak kabul edilirler. Ancak, bunların sadece Konsey toplantılarına katılma ve oy hakları vardır. Tüzükle kurulan ve TMOK'nin bir organı olan Konseyin, olimpiyat ve benzeri oyunlara katılması uygun görülen spor dallarının ve yarışmaların türlerini belirlemek, ilgili federasyonların öneri ve belgelemesi üzerine, oyunlara katılacak sporcuların Olimpik Liyakatlerini, Olimpik Şarta göre inceleyerek onaylamak, olimpiyat veya benzeri oyunlara katılacak kabileleri organize etmek gibi önemli bir takım görevleri bulunmaktadır (Tüzük m. 9 ve Erten, 2006:1-2).

1.2.4. Merkez Danışma Kurulu

1.2.4.1. Kuruluşu

Spor Genel Müdürünün Başkanlığında; ülkede spor bilgisi ve ihtisası ile tanınmış olanlar arasından Gençlik ve Spor Bakanı tarafından seçilecek 3 kişi ile Milli Savunma, İçişleri, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıkları, Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi, Türkiye Spor Yazarları Derneği, Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu'nun kendi mensupları arasından belirleyecekleri

birer temsilci ve üniversitelerin sporla ilgili birimlerinin en üst yetkililerinin kendi aralarından seçecekleri bir temsilciden teşekkül eder (3289 SK).

1.2.4.2. Görevleri

- a) Genel Müdürlükçe hazırlanan bütçe ile federasyonlar tarafından hazırlanan plan ve programları tetkik etmek,
- b) Genel Müdürlükçe hazırlanan yıllık çalışma programını tetkik ve tasdik etmek,
- c) Teşkilatı ilgilendiren yönetmelikleri hazırlamak,
- d) Federasyonların kurulması ve meşgul olacakları spor dalları hakkında görüş bildirmek,
- e) Spor saha, tesis ve malzemeleri ile ilgili konularda temel prensipleri tespit etmek,
- f) Genel Müdürlükçe kendisine havale edilen diğer işler hakkında görüş bildirmek,
- g) Spor Genel Müdürlüğü merkez ve taşra personeli ile sporcuların sosyal güvenliğini düzenleyici tedbirler konusunda ilgili yönetmelikleri düzenleyerek görüş bildirmek. (b) ve (c) bentlerinde yazılı işler hakkında Merkez Danışma Kurulunun vereceği karar kesindir. Ancak, bu kararlar Gençlik ve Spor Bakanı tarafından fesih veya tadil olunabilir (3289 SK).

1.2.5. Hazırlık ve Düzenleme Kurulları

Ülkemizde yapılacak uluslararası gençlik ve spor organizasyonlarının hazırlığı, düzenlenmesi, yürütülmesi ve sonuçlandırılmasıyla ilgili iş ve işlemlerin belirlenmesi, planlanması, koordine ve takip edilmesi ile görevli hazırlık ve düzenleme kurulları oluşturulabilir.

1.2.5.1. Kuruluşu

Hazırlık ve düzenleme kurulları Gençlik ve Spor Bakanının başkanlığında, Gençlik ve Spor Bakanlığı Müsteşarı veya Müsteşar Yardımcısı, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürü, Spor Genel Müdürü, TMOK Başkanı ile spor organizasyonunun yapılacağı ilin; valisi, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun uygulandığı yerlerde büyükşehir belediye başkanı, diğer yerlerde belediye başkanı ve ilde bulunan üniversitelerin rektörlerinin kendi aralarından belirleyecekleri bir temsilciden teşekkül eder. Organizasyon birden fazla ilde gerçekleştirilecekse bu illerin valileri, belediye başkanları ve ilde bulunan üniversitelerin rektörlerinin kendi aralarından belirleyecekleri temsilci de kurula üye olabilir (3289 SK).

1.2.5.2. Toplantı ve sekretarya

Düzenlenecek organizasyonun özelliğine göre, Gençlik ve Spor Bakanı tarafından kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri ile özerk spor federasyonlarının temsilcileri hazırlık ve düzenleme kurulu toplantılarına davet edilebilir. Hazırlık ve düzenleme kurulları ihtiyaç duyulan organizasyonlarda alt çalışma grupları ve komisyonlar oluşturabilir. Hazırlık ve düzenleme kurullarının sekretaryası Genel Müdürlükçe yürütülür. Kurul kararlarının takibinden ve koordinasyondan sorumlu olmak üzere Gençlik ve Spor Bakanı tarafından bir genel koordinatör görevlendirilebilir. Uluslararası gençlik ve spor organizasyonlarında, ilgili organizasyonun süresini aşmamak kaydıyla özel hukuk hükümlerine göre yerli ve yabancı, tam zamanlı veya yarı zamanlı personel çalıştırılabilir. Her bir organizasyonda görev alacak genel koordinatör ve personele ödenecek ücret ile çalıştırılabilecek personel sayısının üst sınırı Bakanlar Kurulunca belirlenir. Genel koordinatörlere ödenecek ücret, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası kapsamındaki sözleşmeli personel tavan ücretinin beş katını, diğer çalışanlara ödenecek ücret anılan tavan ücretinin iki katını aşamaz (3289 SK).

1.2.5.3. Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Hazırlık ve düzenleme kurullarının görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usûl ve esasları Genel Müdürlükçe hazırlanarak yürürlüğe konulan yönetmelik ile düzenlenir.

1.2.5.4. Bütçesi

Ülkemizde yapılacak uluslararası gençlik ve spor organizasyonlarının giderlerinde kullanılmak üzere Genel Müdürlük nezdinde özel hesap oluşturulur. Özel hesabın gelirleri; bu amaçla bütçeden ayrılacak ödenek, oyunların düzenlenmesi ile ilgili naklen yayın, reklam ve sponsorluk gelirleri ile bağış ve yardımlardan meydana gelir. Özel hesapta toplanan paraların harcanması, nemalandırılması ve buna ilişkin diğer usûl ve esaslar Genel Müdürlükçe hazırlanarak yürürlüğe konulan yönetmelik ile düzenlenir.

1.2.6. Ceza Vermeye Yetkili Kurullar

Tahkim Kurulu, Merkez Ceza Kurulu, Genel Müdürlük Ceza Kurulu, Ceza Kurulları görevlerinde bağımsızdır. Görev süresi içinde Kurullar fesh edilemez, üyeler azil olunamaz. Merkez Ceza Kurulu'nun kararları kesindir. Genel Müdür, Merkez Ceza Kurulu kararının Genel Müdürlüğe intikalinden başlayarak 10 gün içinde, verilen kararın yeniden incelenmesini gerekçelerini belirtmek suretiyle isteyebilir. Yeniden inceleme talebi cezanın uygulanmasını durdurmaz. Yeniden inceleme üzerine verilen karar hakkında yeni bir talepte bulunulmaz (3289 SK).

1.2.6.1. Merkez Ceza Kurulu

Merkez Ceza Kurulu iki yıl süre ile görev yapmak üzere Ağustos ayının ilk haftasında Genel Müdür'ün teklif ve Bakan'ın onayı ile Yüksekokul mezunu beş kişiden kurulur.

Seçilecek bu üyelerin spor bilgisi, ihtisas ve tarafsızlığı ile tanınmış olmaları, en az üçünün Hukuk Fakültesi mezunu, birinin Genel Müdür tarafından seçilen bir Danışma Kurulu üyesi olması ve diğerinin ise Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonunun Yüksekokul mezunu üyesinden meydana gelmesi şarttır(3289 SK).

1.2.6.2. Genel Müdürlük Ceza Kurulu

İki yıl süre ile görev yapmak üzere Ağustos ayının ilk haftasında Genel Müdürün teklifi ve ilgili Bakanın onayı ile en az ikisi hukukçu, beş asil, iki yedek Yüksekokul mezunu üyeden oluşur.

Bakanlık ve Genel Müdürlük, Merkez ve Taşra Teşkilatında maaşlı ücretli fahri olanlar ile Federasyonlarda faal görevli olanlar Ceza Kurullarında görev alamazlar (3289 SK).

1.2.6.3. Ceza Kurullarının Görevleri

a) Merkez Ceza Kurulunun Görevleri:

Genel Müdürlük Ceza Kurulunun vermiş olduğu kararlara karşı yapılan itirazları incelemek ve karara bağlamak; ceza kurullarının başkan ve üyeleri, amatör sporların federasyon başkanları ve üyelerinin spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışları nedeniyle haklarında tahkikat yapmak ve sonuçlandırmak; uluslararası federasyonlarca düzenlenen müsabakaların öncesi ve sonrasında tespit edilen doping suçları nedeniyle sporcu, yarış hayvanı ve bunların sorumluları hakkında ilk derece ceza kurulu olarak tahkikat yapmak ve karara bağlamak.

b) Genel Müdürlük Ceza Kurulunun Görevleri:

Merkez Ceza Kurulunun baktığı disiplin suçları dışında kalanlar hakkında karar vermek (3289 SK).

1.2.6.4. Ceza Kurullarının Çalışma Usulleri

Ceza Kurullarının ilk toplantılarında gizli oyla bir Başkan, bir Başkan Vekili ve bir Raportör seçilir.

Ceza Kurullarında büro işleri aralıksız devam eder. Başkan bütün iş günlerinde sürekli olarak görevlidir. Başkanın izinli, özürlü veya istifa etmesi durumunda Başkan Vekili iş günlerinde Ceza Kurulu Başkanı'na vekâlet eder.

Genel Müdürlük Ceza Kurulu haftanın kurulca belirlenecek bir gününde veya başkan tarafından çağrı üzerine çoğunluğun katılımı ile toplanır.

Merkez Ceza Kurulu konularının kendilerine intikal ettiği tarihi takiben bir hafta içerisinde başkanın çağrısı üzerine toplanır.

Başkan ve Başkan Vekilinin katılmaması durumunda en yaşlı üye kurula başkanlık yapar. Toplantı gündemi Başkan tarafından düzenlenir. Kararlar oy çokluğu ile alınır.

Aralıksız üç toplantıya izinsiz veya mazeretsiz katılmayan üye, kurul Başkanın yazılı bildirimine üzerine atamaya yetkili merci'den alınacak onayla istifa etmiş sayılır (3289 SK).

İKİNCİ BÖLÜM

SPOR FEDERASYONLARININ TARİHSEL GELİŞİMİ

2.1.GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE SPOR FEDERASYONU YAPILANMASI

2.1.1. İdman İttifakı Heyet-i Muvakkatesi (İİHM) (1921-1922)

Bu dönemde, özel hukuk tüzel kişisi olan spor kulüpleri, Cemiyetler Kanunu'na göre kurulmuştur. Yine, bu dönemde bazı spor kulüplerinin bir araya gelerek federasyon şeklinde örgütlenmiş ve futbol müsabakalarını düzenleme görevini üstlenmiştir. İİHM'nin yapısı; Merkez Heyeti, İdare Meclisi, Kongre, Encümenler (federasyonlar)ve kulüpler şeklindedir. Merkezi İstanbul olup Taşra teşkilatı yoktur.

Merkez heyeti, kulüp başkanları, sporla ilgili üyeler arasından seçilmiş üyeler, bir kulüple ilgisi olmayan ancak sporla uğraşanlar arasından seçilmiş üyeler, kulüplerin kendi toplam sayıları ile bağlı olarak gönderecekleri kişisel üyelere oluşur. Heyet üyeleri; bir başkan, iki başkan yardımcısı, bir müfettiş, bir genel sekreter ve bir de muhasebeci üye olmak üzere iki yıl süreli seçilir. Toplam üye sayısı 11–15'dir. Teşkilat yapısı içinde ayrıca idare meclisi, kongre, cemiyetler (Federasyonlar) vardır.

Federasyonlar (Encümenler), aynı spor dalında faaliyet gösteren veya göstereceğini taahhüt eden spor kulüplerinin bir araya gelmesiyle oluşur. Üyeler; ittifaka dâhil olan veya sporla uğraşan kulüplerin gösterecekleri üç aday arasından, her kulüpten bir kişi olmak üzere Merkez Heyeti tarafından seçilir. Merkez heyeti her federasyona bir de komiser görevlendirir. Kulüpler; ittifakın asıl birimleridir. Başkan ve üyeleriyle ittifakın çoğunluğunu oluştururlar. Böylece kendi menfaatlerini korumuş olurlar (Sümer,1990:28-59).

2.1.2. Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (TİCİ) (1922-1936)

İİHM, 22 Mayıs 1922 tarihinde, yerini 3.8.1909 tarihli Cemiyetler Kanununa göre kurulan ve “özel hukuk kişisi” statüsünde olan “Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı” na bırakmıştır. Spor kulüplerinin bir araya gelmeleriyle kurulan “TİCİ” Kuruluş Kurultayını 16.2.1923 tarihinde, İlk genel kurulunu 5-12.9.1924 tarihinde, son genel kurulunu da 13-18.2.1936 tarihleri arasında yapmıştır. İcra Vekilleri Heyetinin 2.1.1924 tarih ve 170 sayılı kararıyla “kamu yararına dernek statüsü” kazanmış ve 173 sayılı kararıyla da 1924 Paris Olimpiyatlarına katılmak için ödenek tahsis edilmiştir.

Aşağıdan yukarı örgütlenme modeli olan “Federatif” bir yapı olmasına rağmen uygulamada merkeziyetçi bir yöntem uygulamıştır. TİCİ'nin örgütsel-yönetimsel ideolojisi, “gönüllü spor birlikleri” olarak devletlere ve hükümetlere karşı, “özerk” biçimde kurulan ilk kulüpler (1885), ilk tek-sporlu birlikler(1875)ve ilk çok-uluslu, çok-sporlu kuruluşlar (1894) kadar eski; rastladığım en özlü betimlemesiyle de “spor şahsın ve hususi teşebbüslerin malı, fakat hükümetin ve milletin mahfisi olarak kalmalıdır.” Tümcesine indirgenebilecek kadar basittir. TİCİ ideolojisi, son tahlilde, ayrıntıları enine boyuna gördüğümüz “gönüllü spor birlikleri” yönetim modelinin ve Olimpiyatçılık Akımının düşünsel çerçevesinin ta kendisidir” (Fişek, 1998, s. 350. 351.).

Görüldüğü gibi TİCİ iş ve işlemlerinde siyasete, hükümete ve devlete karşı özerktir. Kulüplere dayalı, ulusal spor yönetiminde söz sahibi bir yönetim modelidir. TİCİ'nin tüzüğüne göre amacı; Gençlere oyun alanları sağlamak, kötü alışkanlıklardan uzak tutmak, sağlıklı ve ahlaklı gençler yetiştirmek, birlikte hareket etmeyi ve tartışmayı ve idare etmeyi öğretmek, becerilerini artırarak; biniciliği, atıcılığı ve denizciliği öğretmek askeri faaliyetleri kolaylaştırmaktır. Yurtiçi yarışmalar düzenleyerek gençlerin seyahat etmelerini, ülkesini tanımasını, halkın ihtiyaçlarını anlamasını, sağlamak, uluslararası yarışmalara katılmak yurt dışında Türklüğü tanıtmak ve amatörlüğü teşvik etmek olarak özetlenebilir.

TİCİ Meclis-i İdaresi 24 Ağustos 1922 günü toplanarak geçici atletizm, güreş ve futbol federasyonları oluşturulmuştur. Türk sporcularının 1924 Paris Olimpiyatlarına katılabilmeleri için uluslararası Federasyonlara üyelik başvurusu yapılması kararlaştırılmıştır. Bu doğrultuda ilk olarak Uluslararası Atletizm Federasyonuna (IAAF) yapılan başvuru Aralık 1922 tarihinde kabul edilmiştir. Futbol federasyonu ise FIFA'ya 15 Ocak 1923 tarihinde geçici olarak, 21 Mayıs 1923 tarihinde ise kesin olarak kabul edilmiştir. TİCİ döneminde kurulan diğer federasyonlar ve uluslararası federasyonlara kabul edilmiş yılları ise, Güreş (1922-1923), Bisiklet (1923-1923), Eskrim (1923-1923), Halter (1923-1923), Boks (1924-1947), Kürek (1924-1950), Yüzme ve Yelken (1924-1931), Binicilik (1926-1930), Atıcılık (1926-1953), Basketbol (1934-1935), Voleybol (1934-1950), Kayak (1934-1935), Jimnastik (1940-1960), Judo (1962-1964), şeklindedir (Fişek, 1998:352-365).

TİCİ Tüzüğüne göre örgüt yapısı; merkez örgütü; Genel Merkez, Federasyonlar, Genel Kurul ve Kurucular Kurulundan, Taşra Örgütü; Bölge Merkezi, Bölge Spor Kurumları, Bölge Kongresi, Kulüp, Birlik ve Kümelerden oluşmaktadır. Genel Merkez, TİCİ genel kurulunca seçilen ve sonraki genel kurula kadar görev yapan tabii ve seçilmiş üyelere oluşur. Doğal üyeler; Federasyon başkanları ile her 50 kulüp için birer temsilci, Seçilmiş üyeler ise, genel kurulca seçilen başkan, iki başkan yardımcısı, genel sekreter, müfettiş, muhasip, veznedar ve dört üye olmak üzere toplam 11 üyeden oluşur. Daha sonra başkan yardımcılıkları bir üyeye inmiş, müfettiş çıkarılmış, üyeliklerden biri iptal edilmiş ve muhasip üye ile veznedar tek üyede birleşmiş ve üye sayısı 7 üyeye düşmüştür.

Federasyon, aynı spor dalında en az üç bölgede faaliyet gösteren ve o spor dalında faaliyette bulunan, tescilli yapılan spor kulüplerinin bir araya gelmesiyle genel merkezin teklifi genel kurulun onayıyla kurulur. Görevleri; uluslararası kurallara göre Türkiye birinciliklerinin düzenlenmesi, rekorların tespiti ve tescili, amatörlüğün özendirilmesi, yarışma sezonunun belirlenmesi, bölgeler arasındaki anlaşmazlıkların çözümü, teknik kuralların belirlenmesi,

hakem kurullarının oluşturulması, hakemlerin yetiştirilmesi, oyun kurallarına uyulmasının sağlanması, milli takımların seçilmesi, antrenör çalıştırılması, bütçenin hazırlanıp genel merkeze sunulması, uluslararası federasyonlarla ilişkilerin sağlanması ve yarışma yapılması, Avrupa da Türklerin tanıtılması, Genel Kurula katılacak üyelerin belirlenmesi, disiplin işlerinin takibi görevlerini yerine getirir. Yönetimi; başkan, iki başkan yardımcısı, kâtip, müfettiş, muhasip ve veznedar olmak üzere 7 üyeden oluşur. Daha sonra başkan yardımcılıkları bir üyeye inmiş ve muhasip üye ile veznedar tek üyede birleşmiş ve üye sayısı 5 üyeye düşmüştür.

Genel Merkezde federasyonu, federasyon başkanlarıyla federasyona üye her elli kulüp için birer üye doğal üye olarak temsil eder. Ayrıca seçilmiş 11 üye bulunmaktadır. Bu yapı ise demokratik oluşumu yansıtmaktadır.

Tüzükteki bazı değişiklikler başlangıca göre gerilemeye neden olmuştur. Bunlar; Genel Merkezin doğal üyesi olan federasyon temsilcilerinin bulunmadığı durumlarda toplanma yeter sayısını etkilememesi, Genel Kurulda federasyonların doğal yetkili üyesi üç her on kulüpten birer üye iken yetkili üye sayısının bire indirilmesi örnek olarak verilebilir. Genel Kurul, bölge ve kulüp temsilcilerinin çoğunlukta olması, kararların üçte iki çoğunlukla alınması, spor kulüplerinin denetleme yetkisi, sporun sporla ilgilenen kişilerce sevk ve idare edilmesi bakımından; karar alma ve alınan kararları uygulama, demokratik bir spor yönetim anlayışı, herhangi bir bakanlığa bağlı bulunmaması gibi nedenlerle TİCİ tam manasıyla âdemi merkeziyetçi ve demokratik yapıda bir teşkilâttir. Hizmet bakımından İdare anlayışı, yerinden yönetim esasına dayalıdır. Genel Kurul, her yıl eylül ayında toplanır. Genel merkezden seçilmiş üye, federasyonlardan üçer üye, federasyonlara kayıtlı her on kulüp için birer üye, genel merkezce, koruyucu ve onursal üyelerin onda biri oranında belirleyeceği üyeler, bölge merkez kurulundan kayıtlı her yüz üye için bir üye ve her on kulüplü yerel federasyonlar için bir üye, koruyucu ve onursal üyelerin adına ikişer üyeden oluşmaktadır. 1923 Nizamnamesinde kulüplerden üye olabilmek için en az üç

yıl faaliyet gösterme zorunluluğu getirilmiş, 1924'te yapılan değişiklikle faaliyet gösterme süresi bir yıla indirilmiş ve taban genişletilmiştir.

Kurucular kurulu, eski spor kulüplerinin başkanlarıyla kulüplerin her elli üye için göndereceği bir üye ile sporda uzmanlaşmış ancak herhangi bir kulüple ilişkisi olmayan Türk vatandaşları arasından bir başkan ve üyeden oluşur. Taşra Örgütü; Bölge Merkezi, Bölge Spor Kurumları, Bölge Kongresi, Kulüp, Birlik ve Kümelerden oluşmaktadır. Kulüpler; Cemiyetler kanununa göre kurulan, o spor dalında gönüllü, içki kumar, siyaset ve profesyonellikten uzak üyelerinin onda birinin ayrılmamış olması durumunda, üç yıldır faal ve en az yirmi beş fazlası olan, TİCİ tüzüğünü kabul eden ve tabanını oluşturan kuruluşlardır. TİCİ, 13-18.2.1936 tarihlerinde yapılan 8'inci genel kongresinde ise kendini fesh ederek yerini Türk Spor Kurumuna bırakmıştır.

2.1.3. Türk Spor Kurumu (TSK) (1936-1938)

TİCİ'nin 13-18.2.1936 tarihleri arasında yapılan sekizinci genel kurulunda adı Türk Spor Kurumu olarak değiştirilmiştir. Merkezi Ankara'dadır. Yine genel kurul kararıyla dönemin tek partisi olan Cumhuriyet Halk Partisine bağlanmıştır (Sümer,1990:33-58). TSK döneminde spor federasyonları incelendiğinde Başkan, Başkan yardımcısı ve Genel Sekreterden oluşan yapılanma görürüz. Federasyon Başkanları TSK Genel Başkanının teklifi Büyük Kongrenin onayıyla, Başkan yardımcısı ve Genel Sekreterler de Federasyon başkanının teklifiyle Genel Merkez Kurulu Tarafından iki yıllığına görevlendirilir. Belli bir sporla uğraşan her spor dalında federasyon kurulur. Federasyon kurulmasına Büyük Kongre karar verir; ancak gerektiğinde daha sonra Büyük Kongreye sunmak üzere Genel merkezce de yeni federasyonlar kurulabilir. Federasyon Başkan ve üyelerinin görev süreleri iki yıldır.

Federasyonların görevleri: spor dalının teknik çalışmalarını yapmak, gerekirse bu konuda kurullar kurmak, hakem yetiştirmek, lisans işlerini yapmak, ödül ve ceza işlerini yapmak, teknik konularda bölgeler arası

anlaşmazlıkları çözmek, uluslararası federasyonlarla temas halinde olmak, uluslararası yarışmalar için milli takımları seçmek, bütçe hazırlayarak genel merkeze sunmak, harcama yapmak, yarışma düzenlemek, spor dalı ile ilgili teknik özellikleri belirleyerek yaş sınırlarını belirlemek gibi görevleri yapmak olarak özetlenebilir (Fişek, 1998:515-560).

Taşra Örgütü, Spor çevreleri, spor bölge kongreleri, spor bölgeleri, bölge kurulları, ajanlar, lig heyetleri, spor kulüpleri ve spor yuvalarından oluşur. Ajanlar ve Lig Heyetleri, TSK'nın bölge düzeyindeki uygulayıcı birimidir. Bölgede, uygulanmakta olan her spor şubesi için bir Ajan ve onun başkanlığında çalışan bir lig heyeti vardır.

Ajan, bölge başkanının teklif edeceği iki aday arasından, merkezde kurulu ilgili Federasyon tarafından seçilir. Lig heyeti, Ajanın başkanlığında, ajanın teklifi ve Bölge başkanının onayıyla kurulur. Lig heyetinde o yılki lig müsabakalarına katılacak kulüp temsilcileri görev yapar. Görev süresi bir yıldır.

Spor kulüpleri, Cemiyet Kanununa göre kurulmuş olan fahri hizmet veren, ana tüzüğü profesyonelliği yasaklayan, en az yirmi beş üyesi bulunan ve bir yıldan az olmamak üzere faaliyet gösteren tüzel kişilerdir.

Spor Yuvaları, Spor Faaliyeti oluşmamış bölgelerde, gençliği, toplu, disiplinli bir spor faaliyetine sevk etmek için Genel Merkez kararı ile kurulur, Görevleri Genel Merkez tarafından çıkarılacak talimatla belirlenir.

2.1.4. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü (BTGM) (1938-1986)

Dönemin gelişen ve değişen şartlarında; spor yönetiminin kurumlar üstü olması gerçeği yeni bir oluşumun gerekliliğini ortaya koymuştur. Beden Terbiyesi Kanununun özet gerekçesinde: "spor yönetimi, eğitim, sağlık, kültür, ekonomi ve savunmayı yakından ilgilendiren yönleri, en küçük işyerinden en büyük ordu birliklerine kadar uzanan bir kurumlar karmaşası ve onun

milyonlarca insanını doğrudan etkileyen boyutlarıyla, kuruluşunda “özel” olduğu için herkesin benimsediği bir otorite durumuna gelemeyen TİCİ'nin, ya da “otorite ve disiplin kurmak şiddetli ihtiyacına” ancak sınırlı bir merkezilikle yanıt verebilen TSK'nın harcı değildir; sözün özü, sporun Türkiye’de yayılıp gelişebilmesi, sporun “devlet hizmeti” olarak, “devlet mekanizması” içinde, yani “kamu hukuku tüzel kişisi” eliyle yönetilmesine bağlıdır”(Fişek, 1998:540-544). İşte bu ihtiyaçtan, 3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanunuyla Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü 29.6.1938 tarihinde Başbakanlığa bağlı olarak kurulmuştur.

a) 29.05.1942 gün ve 4235 sayılı Kanunla Milli Eğitim Bakanlığına.

b) 6 Mayıs 1960 gün 7474 Sayılı Kanunla Başbakanlığa

c) 11 Şubat 1970 gün ve 1156 Sayılı Kararname ile Gençlik Spor Bakanlığına,

d) 13 Aralık 1983 gün ve 179 Sayılı Kanun Hakkında Kararname ile de Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlandı.

BTGM, 21 Mayıs 1986 gün ve 3289 Sayılı Kanunla Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü adını alarak köklü değişikliklere uğradı.

18.03.1989 gün ve 356 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Milli Eğitim Bakanlığından ayrılarak, Devlet Bakanlığına bağlandı ve adı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü olarak değiştirildi.

BTGM; merkez ve taşra teşkilatı olarak devletçi ve merkeziyetçi yapıda örgütlenmiştir. Kamu kuruluşları üstünde bir denge unsuru olan BTGM'nün ana hizmet birimlerinin başında federasyonlar gelmektedir. BTGM'nün görevlerinden, spor federasyonlarına ilişkin olanları; yarışma organize etmek, kurs ve seminerlerle spor idarecisi, antrenör, monitör ve hakemleri yetiştirmek, uluslar arası temaslara katılmak, kendi alanında yurtiçi ve yurt dışındaki gelişmeleri yakından takip etmek, uluslararası oyun kaideleri ile her türlü talimatın uygulanmasını ve disiplini sağlamak, istatistiki bilgi

toplamak, gerekli alet, malzeme spor saha ve alan ölçülerini belirlemek, teknik özelliklerini tespit etmek bölgeler arası uyuşmazlıkları çözümlmek, ceza yönetmeliğini uygulamak, spor faaliyetlerini programlamak, kulüplerin kurulmasını sağlamak, tescillerini yapmak, sporcu tescil-vize ve aktarmalarını yapmak, milli takımları seçmek ve sporcu ve takımların yurt dışı yarışmalara katılmasını sağlamak ve Türk gençliğinin ülkemizi en iyi şekilde temsil etmelerini sağlamak olarak özetleyebiliriz.

2.1.5.Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB) (1969-1983)

GSB 4951 sayılı yasaya dayanarak hazırlanan ve 3.11.1969 tarih ve 4/983 sayılı Cumhurbaşkanlığı onayıyla kurulmuş ve 11.2.1970 tarihinde Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü bağlı kuruluş olarak GSB'na bağlanmıştır. BTGM'nün kanunla kurulmuş olması ve bu yasada herhangi bir değişiklik yapılmaması, spor federasyonlarının yapılanmasında herhangi bir değişiklik olmamıştır.

Federasyonların görevleri, yönettikleri spor dallarında, 3530 sayılı Kanun'un 1. maddesinde belirtilen amaçları gerçekleştirmekle görevlidirler. Yurt İçi ve Yurt dışındaki İlgili kurum ve kuruluşlarla, spor ortamının meydana getirilmesi ve geliştirilmesi için, işbirliği ve çalışma İçine girerek her türlü tedbiri alırlar. Uluslararası alanda, ülkemizin en üst düzeyde temsil edilmesi, bu alanda görev alacak sporcu ve spor yöneticilerinin her an hazırlıklı bulunmalarının sağlanması, Merkez Danışma Kurulunca onaylanan faaliyet programının eksiksiz ve aksaksız gerçekleştirilmesi, Federasyon bütçesini ve faaliyet programını hazırlayarak taslak bütçelerini Ekim ayı başına kadar, faaliyet programını Şubat ayının ikinci haftasının sonuna kadar Genel Müdürlüğe vermek zorundadırlar.

Federasyonlar, İlgili oldukları spor dallarının, teknik yönetimi ve denetimi ile görevli olup, bu görevin yerine getirilmesine ait her türlü yönetmelik ve talimatları Genel Müdürlüğe teklif ederler. Başarılı sporcu ve

spor yöneticilerini ödüllendirir ve teşvik ederler. Kendi spor dallarının yayılması ve gelişmesi için teknik yayınlar yaparak, bunların en etkili şekilde dağıtımını sağlarlar. Yurt İçi ve yurt dışında yapılacak resmi ve özel bütün yarışmaların ve bu yarışmalara katılacakların muhtaç oldukları izinler, ilgili Federasyonlar tarafından verilir.

3530 sayılı Kanuna dayanarak hazırlanan ve 13 Ekim 1980 gün ve 17134 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Federasyonlarının Kuruluş, Görev, Yetki ve Sorumluluk Yönetmeliğinin amacı; Genel Müdürlüğe bağlı Federasyonların, yürütmekle yükümlü buldukları spor dallarında, 3530 sayılı Kanunun Öngördüğü hükümlere göre, yapacakları her türlü faaliyetlerin ana esaslarını düzenlemek, kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarını belirtmektir. Yönetmelik; federasyonların faaliyetlerinde uyacakları temel ilkeleri, genel müdürlükle ilişkileri, "Sportif faaliyetlere destek olmak ve katkıda bulunmak amacını güden, yurt içi ve yurt dışı kurum ve kuruluşlarla (Uluslararası ve Yabancı Millî Federasyonlar dışında) Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi ve spor amaçlı Vakıflarla oluşturulacak her türlü ilişkiler, yalnız Genel Müdürün aracılığı ile sağlanır".

2.1.6. Milli Eğitim ve Gençlik ve Spor Bakanlığı (1983-1989)

MEGSB kurulduktan sonra, BTGM 14.12.1983 tarih ve 179 sayılı kanun hükmünde kararnameyle Milli Eğitim ve Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesine katıldı. GSB döneminde olduğu gibi Türk sporu, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'nce yönetilmeye devam etmiştir. BTGM, 1986 yılında kabul edilen 3289 sayılı yasayla birlikte büyük oranda yapısal değişikliğe uğramış ve adı, Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü olarak değiştirilmiştir. 27.5.1988 tarih ve 3461 sayılı kanunla Türkiye Futbol Federasyonu kurulmuştur.

24.1.1989 tarih ve 356 sayılı KHK'nin 6 ncı maddesi ile BTSGM Devlet Bakanlığı'na bağlanmış ve adı " Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü" olarak değiştirilmiştir.

2.1.7.Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (GSGM) (1989-2011)

Bu dönemde, 17.6.1992 tarihli ve 3813 sayılı Kanunla Türkiye Futbol Federasyonu özerk statüye kavuşturulmuş ve diğer federasyonlar için de federasyon başkanlarının seçimle göreve gelmeleri düzenlenmiştir.

TFF, 17.06.1992 tarihinde 3813 sayılı Kanunla özerk yapıya kavuşmuştur. Türkiye Futbol Federasyonu; 05.05.2009 tarih ve 5894 sayılı Kanun ile özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip, özerk bir yapıya kavuşarak yeniden yapılanmıştır. Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun 5.5.2009 Tarih ve 5894 nolu Kanunla değişikliğe uğramıştır.

Kanunun bu hükmüne göre 27.10.1993 tarihinde Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Federasyon Başkanları Seçim Yönetmeliği yürürlüğe konulmuş ve ilk seçimler 5230 delegenin katılımıyla 5 Aralık 1993'te yapılmıştır.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyet gösteren spor Federasyon Başkanları Seçim Yönetmeliği 26.8.2004 ve 12.02.2009 Tarihlerinde değişikliğe uğramıştır.

Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun;4.3.2004 tarih ve 5105 sayılı Kanunla değişikliğe uğramış ve spor federasyonlarına özerklik yolu açılmış ve "Federasyonlara, talepte bulunmaları durumunda Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakanın teklifi ve Başbakanın onayı ile idarî ve malî özerklik verilebilir" denilmiştir. Buna göre Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Özerk Spor Federasyonları Çerçeve Statüsü hazırlanmış ve Resmi Gazetenin 14.07.2004 tarih ve 25522 Sayısında yayınlanmıştır. Çerçeve Statü Anayasa Mahkemesinin 2.7.2009 tarihli ve E.: 2006/118, K.: 2009/107 sayılı Kararıyla, kararın yayım tarihi olan 19.03.2010 tarihinden bir yıl sonra yürürlüğe girmek üzere iptal edilmiştir. 29.3.2011 tarih ve 6215 sayılı kanunun 10uncu

maddesiyle,3289 sayılı kanunun Ek 9 uncu Maddesinde yapılan değişikliğe göre; adı bağımsız spor federasyonları olarak değişmiştir.

Türkiye 'de aşığıda da ki tablo 1' de gösterilen; Türkiye Futbol Federasyonu, 4 devlete bağı ve 56 bağımsız olmak üzere 61 spor federasyonu hizmet vermektedir. Spor federasyonların merkezi Ankara'dadır.

Tablo 2: Federasyonların Kuruluş ve Özerklik Yılları

Federasyonlar	Özerklik Tarihi	Kuruluş Yılları
Türkiye Satranç Federasyonu	07.05.2004	1991
Türkiye Basketbol Federasyonu	15.05.2004	1934
Türkiye Briç Federasyonu	15.05.2004	1997
Türkiye Motosiklet Federasyonu	15.05.2004	2003
Türkiye Tenis Federasyonu	10.09.2004	1953
Türkiye Voleybol Federasyonu	28.10.2004	1934
Türkiye Kayak Federasyonu	24.04.2005	1934
Türkiye Golf Federasyonu	09.09.2005	1996
Türkiye Ragbi Federasyonu	22.01.2006	2001
Türkiye Bilardo Federasyonu	22.01.2006	1993
Türkiye Binicilik Federasyonu	22.01.2006	1926
Türkiye Bocce, Bowling ve Dart Federasyonu	22.01.2006	2005
Türkiye Judo ve Kuraş Federasyonu	22.01.2006	1962
Türkiye İzcilik Federasyonu	02.02.2006	1992
Türkiye Otomobil Sporları Federasyonu	04.02.2006	1991
Türkiye Buz Hokeyi Federasyonu	12.04.2006	1991
Türkiye Buz Pateni Federasyonu	12.04.2006	2006
Türkiye Halter Federasyonu	12.04.2006	1923
Türkiye Sualtı Sporları Federasyonu	12.04.2006	1980
Türkiye Sutopu Federasyonu	12.04.2006	2005
Türkiye Triatlon Federasyonu	12.04.2006	2001
Türkiye Hokey Federasyonu	12.04.2006	2002
Türkiye Masa Tenisi Federasyonu	22.04.2006	1966
Türkiye Taekwondo Federasyonu	22.04.2006	1981
Türkiye Yelken Federasyonu	22.04.2006	1957
Türkiye Badminton Federasyonu	31.05.2006	1991
Türkiye Bedensel Engelliler Spor	31.05.2006	2000

Federasyonu		
Türkiye Bisiklet Federasyonu	31.05.2006	1923
Türkiye Boks Federasyonu	31.05.2006	1924
Türkiye Jimnastik Federasyonu	31.05.2006	1940
Türkiye Görme Engelliler Spor Federasyonu	31.05.2006	2000
Türkiye Kano Federasyonu	31.05.2006	2002
Türkiye Modern Pentatlon Federasyonu	31.05.2006	2001
Türkiye Okçuluk Federasyonu	31.05.2006	1961
Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu	31.05.2006	2000
Türkiye İşitme Engelliler Spor Federasyonu	31.05.2006	2000
Türkiye Kürek Federasyonu	01.06.2006	1924
Türkiye Atletizm Federasyonu	12.07.2006	1923
Türkiye Dağcılık Federasyonu	12.07.2006	1966
Türkiye Eskrim Federasyonu	12.07.2006	1923
Türkiye Geleneksel Spor Dalları Federasyonu	12.07.2006	1996
Türkiye Halk Oyunları Federasyonu	12.07.2006	2001
Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu	12.07.2006	1996
Türkiye Vücut Geliştirme ve Fitness Federasyonu	12.07.2006	1991
Türkiye Güreş Federasyonu	14.09.2006	1922
Türkiye Atıcılık ve Avcılık Federasyonu	21.09.2006	1926
Türkiye Dans Sporları Federasyonu	21.09.2006	2006
Türkiye Hentbol Federasyonu	21.09.2006	1976
Türkiye Herkes İçin Spor Federasyonu	21.09.2006	1990
Türkiye Karate Federasyonu	21.09.2006	1981
Türkiye Okul Sporları Federasyonu	21.09.2006	2005
Türkiye Oryantiring Federasyonu	21.09.2006	2002
Türkiye Yüzme Federasyonu	21.09.2006	1924
Türkiye Kick Boks Federasyonu	22.12.2006	2004
Türkiye MuayThai Federasyonu	03.02.2009	2006
Türkiye Wushu Federasyonu	03.02.2009	2006
Türkiye Dijital Oyunlar Federasyonu	Devlete bağlı	2011
Türkiye Gelişmekte Olan Spor Dalları Federasyonu	Devlete bağlı	2006
Türkiye Hava Sporları Federasyonu	Devlete bağlı	2008
Türkiye Kızak Federasyonu	Devlete bağlı	2006
Türkiye Futbol Federasyonu	17.06.1992	1923

<http://www.sgm.gov.tr/Sayfalar/Federasyonlar.aspx>

2.1.8. Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB) (2011-)

Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 638 sayılı Kanun Hükmünde Kararname 03.06.2011 tarihinde kabul edilerek Gençlik ve Spor Bakanlığı kurulmuştur.

Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı, Gençlik ve Spor Bakanlığının kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektir.

2.1.8.1. Gençlik ve Spor Bakanlığının Görevleri

a) Gençliğin kişisel ve sosyal gelişimini destekleyici politikaları tespit etmek, farklı genç gruplarının ihtiyaçlarını da dikkate alarak gençlerin kendi potansiyellerini gerçekleştirebilmelerine imkân sağlamak, karar alma ve uygulama süreçleri ile sosyal hayatın her alanına etkin katılımını sağlayıcı öneriler geliştirmek ve bu doğrultuda faaliyetler yürütmek, ilgili kurumların gençliği ilgilendiren hizmetlerinde koordinasyon ve işbirliğini sağlamak.

b) Gençliğin ihtiyaçları ile gençliğe sunulan hizmet ve imkânlar konusunda inceleme ve araştırmalar yapmak ve öneriler geliştirmek, gençlik alanında bilgilendirme, rehberlik ve danışmanlık yapmak.

c) Gençlik araştırma ve projelerine ilişkin usul ve esasları belirlemek.

ç) Gençlik araştırma ve projeleri yapmak, bu araştırma ve projeleri desteklemek, bunların uygulama ve sonuçlarını denetlemek.

d) Spor faaliyetlerinin plan ve program dâhilinde ve mevzuata uygun bir şekilde yürütülmesini gözetmek, gelişmesini ve yaygınlaşmasını teşvik edici tedbirler almak.

e) Spor alanında uygulanacak politikaları tespit etmek ve uluslararası kuralların ve talimatların uygulanmasını temin etmek.

f) Mevzuatla Bakanlığa verilen diğer görev ve hizmetleri yapmak.

2.1.8.2. Teşkilatı

Bakanlık, merkez teşkilatından oluşur. Bakanlığın en üst amiri olan Bakan, Bakanlık icraatından ve emri altındakilerin faaliyet ve işlemlerinden Başbakana karşı sorumlu olup aşağıdaki görev, yetki ve sorumluluklara sahiptir:

- a) Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü.
- b) Müsteşar ve Müsteşar Yardımcıları
- c) Proje ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü.
- d) Eğitim, Kültür ve Araştırma Genel Müdürlüğü.
- e) Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı.
- f) Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı.
- g) Hukuk Müşavirliği.
- h) Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı.
- i) Personel Dairesi Başkanlığı.
- j) Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı.
- k) Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı.
- l) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği.
- m) Özel Kalem Müdürlüğü.

2.1.8.3. Bağlı kuruluşlar

- a) Spor Genel Müdürlüğü
- b) Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü
- c) Spor Toto Teşkilat Başkanlığı

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SPOR FEDERASYONLARININ GEÇİRDİĞİ YAPISAL DEĞİŞİKLİKLER

3.1. İDMAN İTTİFAKI HEYET-İ MUVAKKATESİ DÖNEMİ

Federasyonlar (Encümenler), aynı spor dalında faaliyet gösteren veya göstereceğini taahhüt eden en az üç spor kulübünün bir araya gelmesiyle oluşur. Üyeler; ittifaka dâhil olan veya sporla uğraşan kulüplerin gösterecekleri üç aday arasından, her kulüpten bir kişi olmak üzere Merkez Heyeti tarafından seçilir. Merkez heyeti her federasyona bir de komiser görevlendirir (Hiçyılmaz, 1974).

3.2. TÜRKİYE İDMAN CEMİYETLERİ İTTİFAKI DÖNEMİ

Federasyon, aynı spor dalında en az üç bölgede faaliyet gösteren ve o spor dalında faaliyette bulunan, tescili yapılan spor kulüplerinin bir araya gelmesiyle genel merkezin teklifi genel kurulun onayıyla kurulur. Yönetimi; başkan, iki başkan yardımcısı, kâtip, müfettiş, muhasip ve veznedar olmak üzere 7 üyeden oluşur. Daha sonra başkan yardımcılıkları bir üyeye inmiş ve muhasip üye ile veznedar tek üyede birleşmiş ve üye sayısı 5 üyeye düşmüştür. Federasyonu Genel Merkezde federasyon başkanlarıyla federasyona üye her elli kulüp için birer üye doğal üye olarak temsil eder. Ayrıca seçilmiş 11 üye bulunmaktadır. Bu yapı ise demokratik oluşumu yansıtmaktadır (Sümer, 1990:33-54).

3.3. TÜRK SPOR KURUMU DÖNEMİ

Aynı sporla uğraşan kulüplerin bir araya gelmesiyle istenilen her spor dalında federasyon kurulur. Federasyon kurulmasına Büyük Kongre karar verir; ancak gerektiğinde daha sonra Büyük Kongreye sunmak üzere Genel merkezce de yeni federasyonlar kurulabilir. TSK döneminde spor

federasyonları incelendiğinde Başkan, Başkan yardımcısı ve Genel Sekreterden oluşan yapılanma görürüz. Federasyon Başkanları TSK Genel Başkanının teklifi Büyük Kongrenin onayıyla, Başkan yardımcısı ve Genel Sekreterler de Federasyon başkanının teklifiyle Genel Merkez Kurulu tarafından iki yıllığına görevlendirilir. Federasyon Başkan ve üyelerinin görev süreleri iki yıldır (Sümer, 1990:33-54).

Taşra Örgütü, Spor çevreleri, spor bölge kongreleri, spor bölgeleri, bölge kurulları, ajanlar, lig heyetleri, spor kulüpleri ve spor yuvalarından oluşur. Ajanlar ve Lig Heyetleri, TSK'nın bölge düzeyindeki uygulayıcı birimidir. Bölgede, uygulanmakta olan her spor şubesi için bir Ajan ve onun başkanlığında çalışan bir lig heyeti vardır. Ajan, bölge başkanının teklif edeceği iki aday arasından, merkezde kurulu ilgili Federasyon tarafından seçilir. Lig heyeti, Ajanın başkanlığında, ajanın teklifi ve Bölge başkanının onayıyla kurulur. Lig heyetinde o yılki lig müsabakalarına katılacak kulüp temsilcileri görev yapar. Görev süresi bir yıldır.

3.4. BEDEN TERBİYESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DÖNEMİ

3530 sayılı kanuna göre federasyon yapısı, başkan Genel Müdürün teklifi, ilgili bakanın onayı ile ve üyeler başkanın teklifi genel müdürün onayı ile seçilir. Genel sekreter büro işlerini yürütür ve başkanın görüşü alınarak genel müdür tarafından atanır. Kadrolu devlet memurudur. Federasyonlar; başkan ve üyelerin fahri olması nedeniyle, teknik araştırmalarında özerk bir yapıdadır.

Federasyonlar; bu yapısıyla kendi spor dalının teknik yönetiminden sorumlu olarak görev yaparlar. Fahri görev yapan federasyon kurullarının: kararlarında özerk olmasına rağmen, yaptığı iş ve işlemlerin denetlenmesi, seçim yerine atama yapılması "İdari tasarruf" adı altında sık sık değiştirilmesi, hizmette süreklilik gayretlerini kesintiye uğratmıştır.

Ajanlar, Bölge başkanlığının teklifi, ilgili federasyonunun uygun görüşü ve genel müdürlük makamının onayı ile atanır ve o ilde ilgili spor dalının gelişmesi ve yayılması görevlerini yapar.

Kulüpler, tüzel kişiliğe haiz, gençlere spor yaptırmayı sağlamak üzere Dernekler Kanununa göre kurulan bir topluluktur. 3530 sayılı Kanun spor kulüplerinin görev yetki ve sorumluluklarını belirlemesine rağmen denetimleri İçişleri ve Maliye Bakanlığınca yapılmaktadır.

3530 sayılı Kanuna dayanarak hazırlanan ve 13 Ekim 1980 gün ve 17134 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan BTGM Federasyonlarının Kuruluş, Görev, Yetki ve Sorumluluk Yönetmeliğine göre; federasyonların yapılanması,

Karar Organı; Yönetim Kuruludur. Başkan, Yönetim Kurulunun da başkanıdır. Başkan'ın bulunmadığı toplantılarda Asbaşkan, başkana vekâlet eder. Birden fazla Asbaşkan varsa kimin vekâlet edeceğini Başkan belirler. Yönetim Kurulu; başkan, federasyon bünyesindeki her spor dalı için bir Asbaşkan, bünyesinde bir ve iki spor dalı olan federasyonlarda en az 4, en fazla 6 Yönetim Kurulu üyesi, bünyesinde, ikiden fazla spor dalı olan federasyonlarda ve Futbol Federasyonunda en az 6, en fazla 8 Yönetim Kurulu üyesi, Merkez Hakem Kurulu.

Yürütme organı; genel sekreter, iki genel sekreter yardımcısı, yeteri kadar büro şefi, yeteri kadardır kadrolu görevli;

Danışma organları; kurullarda görev alacakların sayısı başkan tarafından belirlenen; eğitim kurulu, teknik kurul, yarışma ve organizasyon kurulu, hukuk kurulu, sağlık kurulu, dış ilişkiler kurulu, arşiv istatistik ve malzeme kuruludur.

Federasyon Başkan Adaylarının Tespiti ve Atanmasına İlişkin 11.9.1983 tarihli yönetmeliğin amacı; "Bu yönetmelik, 3530 sayılı Beden Terbiyesi Kanunu'nun 6. Maddesinin verdiği yetkiye dayanarak, Federasyon

Başkanlarının atanmasından önce, federasyonların faaliyet alanı içerisine giren kulüp ve kuruluşlar ile bu sahada uzmanlaşmış kişilerin önerilerinin belli kurallar çerçevesinde alınması sonucu daha sağlıklı bir yol izlenmiş olacağı ilke kabul edilerek, federasyon başkan adayı tespit etmek amacıyla düzenlenmiştir.”

Yönetmeliğe göre; Başkan adaylarında; T. C. vatandaşı olmak, en az lise ve dengi okul mezunu olmak, 30 yaşını bitirmiş olmak, fahri bir görev olmasına rağmen, kamu görevlerinde araştırmaya mani bir suçu bulunmamak, ilgili spor dalının konularını bilmek, bu alanda sporcu veya yönetici olarak uğraş vermiş olmak, İlgili spor dalındaki ehliyeti ile çevresinde tanınmış olmak, tarafsızlığı, sosyal ilişkileri; yapıcı ve birleştiriciliği ile tanınmış olmak, ayrıca, tahsil durumu «yabancı dil» bilgisi, Ankara'da ikamet etmesi, federasyon işlerine zaman ayırabilecek durumda olması değerlendirilmede tercih nedenidir” şartları aranır.

Federasyon başkan adaylarının belirlenmesi, başkan adayı gösterecek kurum ve kuruluşlar, değerlendirme komisyonu, “Federasyon Başkan adaylarının tespiti ve değerlendirilmesi için. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünde; 1 Başkan, 1 Başkan Yardımcısı, 1 Genel Sekreter ve 3 üyeden oluşan bir «Değerlendirme Komisyonu» kurulur.” “Değerlendirme Komisyonu, tasnif sonunda her federasyon için yapılan puanlamada ilk on sıraya giren adayların açık kimliklerini, kısa özgeçmişlerini, spor dalında yapmış olduğu araştırmaları, katıldığı kurs ve seminerleri, varsa yayınlarını ve benzeri bilgileri derleyerek dört yıl için hazırlayacağı araştırma plan ve programı ile birlikte BTGM'ye teslim eder.” “Federasyon Başkan adaylarının tespitinde kişilerden gelen öneriler bir, Kurul kararı ile gelen öneriler iki, puan üzerinden değerlendirilir. İşlemlerin gizliliği, başkanların atanma ve görevden ayrılma işlemleri hüküm altına alınmıştır.”

Başkan adayları değerlendirme komisyonunun yaptığı “Puanlamada, ilk üç sıraya giren adaylar arasından, Beden Terbiyesi Genel Müdürünün

teklif edeceği bir aday, Gençlik ve Spor Bakanı'nın onayı halinde Federasyon Başkanlığı'na atanır.”

“Federasyon Başkanları bir olimpiyat dönemi (dört yıl) için atanırlar. Olimpiyatların bitiminden sonra yapılacak devir - teslim töreni ile görevleri sona erer. (Tekrar aday gösterilmelerinde sınırlama yoktur.)” “Federasyon Başkanlarının süreleri dolmadan görevden ayrılmaları durumunda, yeni Federasyon Başkanı'nın tespiti ve atanmasında, yönetmeliğin ilgili spor dalı için bir önceki uygulama sonuçları kullanılabilir veya yeni uygulamaya gidilebilir.” “Eski ve yeni Federasyon Başkanları yeniden aday gösterilebilir.”

Görevden alma; federasyon başkanlarının, bu yönetmelik hükümlerine göre görevlerini yerine getiremedikleri ve getiremeyecekleri belge ve raporlarla sabit olduğu veya yüz kızartıcı bir suçla mahkûm oldukları takdirde atamadaki usule göre görevden alınır.

7 Kasım 1982 tarihli Anayasa'da spora yer verildi. Böylece ülkemizde spor ve sporcu ilk kez Anayasa'nın teminatı altına alındı.

3.5. GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DÖNEMİ

3530 sayılı BTGM yasası, içerdiği birçok önemli ilkelere rağmen, geniş yetkilerle oluşturulan federasyonlar, çağın gelişimine ayak uyduramayınca gelişen şartlara uyum sağlamak üzere BTGM'nin teşkilat ve görevleri hakkında 3289 sayılı kanun 21.05.1986 tarihinde kabul edilerek 28.05.1986 tarih ve 19120 sayılı resmi gazetede yayınlanmıştır. Bu kanun değişikliği sonrası arayışlar sonuç vermiş ve ilk olarak 1988/3461 sayılı kanunla TFF BTSGM den ayrılmış ve 17.6.1992 tarihli ve 3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunla Futbol Federasyonu özerk statüye kavuşturulmuş ve diğer federasyonlar için de federasyon başkanlarının seçimle gelmeleri yasayla düzenlenmiştir. 14.03.1991 tarih ve 3703 sayılı kanunun; “Federasyon başkanları seçimle göreve gelirler ve bu görev fahridir. Federasyon başkanlarının seçimi, kurullarının teşkili,

araştırmaları, görev, yetki ve sorumlulukları ile kurullarını atamaya ilişkin hükümler çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.” Hükümüne göre 27.10.1993 tarihinde GSGM Federasyon Başkanları Seçim Yönetmeliği yürürlüğe konulmuştur.

Kasım 1993 tarih ve 21766 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan "Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Federasyonlarının Teşkilatı, Araştırma, Görev, Yetki ve Sorumluluk Yönetmeliğine göre; Federasyonların yapılanması; “Federasyonlarda karar organı Yönetim Kurulu'dur. Başkan, As Başkan veya As Başkanlar, Genel Sekreter ve Üyelerden oluşur. Yönetim Kurulu bünyesinde bir spor dalı olan Federasyonlarda en çok 11, daha fazla spor dalı olanlar federasyonlarda ise en çok 15 üye görevlendirilebilir. Yürütme Organı: Bir Genel Sekreter, yeteri kadar uzman, şef, memur ve diğer görevlilerden oluşur. Danışma Organları; Teknik Kurul, Eğitim Kurulu, Sağlık Kurulu, Hukuk Kurulu, Merkez Hakem Kurulundan oluşur.

Yönetmeliğe göre; Federasyon Başkanlarının Atanması ve Görev Süresi, seçim sonucunda en çok oyu alan aday Genel Müdürün teklifi Bakanın onayı ile Federasyon Başkanı olarak atanır, oyların eşitliği halinde başkan, Bakan tarafından belirlenir. Federasyon Başkanlarının görev süresi 4 yıldır.” Federasyon Başkanları, hizmet ve faaliyetlerdeki başarısızlıkları yapılan denetimler veya mevzuata aykırı davranışları belgeyle tespit edilirse veya aranan şartlardan birisini kaybettiği belgelenirse aynı yöntemle görevden alınırlar. Federasyon Başkanlığı görevi herhangi bir nedenle boşalırsa tüm kurulları görevden ayrılmış sayılır. Bu durumda genel seçime 15 ay veya daha fazla süre kalmış ise seçimine gidilir. Genel seçime bir yıl veya daha az bir süre kalmış ise Genel Müdürün teklifi ve Bakanın onayı ile Genel Müdürlük yetkililerinden birine başkanlık görevi vekâleten verilir. Yeni başkanın görev süresi genel kurula kadardır. Federasyon Başkan ve kurulları yeni seçimlerin ilan edildiği gün istifa etmek zorundadır. Yeni Federasyon Başkanı atanıncaya kadar bu görev Federasyon Genel Sekreterince

yürütülür. Yönetmeliğe göre; ilk seçimler 5230 delegenin katılımıyla 5 Aralık 1993'te yapılmıştır.

Federasyon Başkanı adayı olacaklarda aşağıdaki şartlar aranır; TC Vatandaşı olmak, Yüksek Öğrenim yapmış olmak, 30 yaşını bitirmiş olmak, Kamu haklarından mahrum bulunmamak veya affa uğramış olsalar dahi yüz kızartıcı suçtan mahkûm olmamak, Ceza Kurullarınca bir defada affa uğramış olsalar dahi altı aydan fazla ceza ile cezalandırılmamış olmak, İdari tahkikat sonucu görevine son verilmemiş olmak, Bir yabancı dile (İngilizce, Fransızca, Almanca ve Arapça) vâkıf olduğunu beyan etmek, İlgili spor dalında daha önce Federasyon Başkanı, Federasyon Yönetim Kurulu Üyesi, Spor Kulübü Yöneticisi, Sporcu, Hakem, Antrenör ve Uluslararası Federasyonlarda üye olarak görev yapmış olmak veya Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü teşkilatında spor dalları yönetimi ile ilgili olarak en az 10 yıl çalışıp ayrılmış olmak. (Halen görevde olanlar teşkilattaki görevlerinden ayrılmadıkları sürece yukarıdaki şartları taşısalar dahi aday olamazlar.)

Kurul üyelerinde ise aşağıdaki şartlar: TC vatandaşı olmak, en az lise mezunu olmak, otuz yaşını bitirmiş olmak, kamu haklarından mahrum bulunmamak veya affedilmiş olsalar dahi yüz kızartıcı bir suçtan mahkûm olmamak, Genel Müdürlük Ceza Kurulu'nca altı aydan fazla ceza ile cezalandırılmamış olmak. Olimpiyat Şampiyonu, Dünya Şampiyonu, Avrupa Şampiyonu ve 2 defa Akdeniz Oyunları Şampiyonu ve 5 defa Balkan Şampiyonu olan sporcularla Güreş, Atletizm, Yüzme ve Sutopu, Hentbol, Voleybol, Basketbol spor dallarında toplam 40 defa milli olanlar ile diğer spor dallarında 25 defa milli olmuş sporcularda tahsil şartı aranmaz.”

Federasyon teşkili ve profesyonel dalların tespiti; Bir veya daha fazla spor dalı, teknik ve idari bakımdan birer federasyona bağlanır. Amatör federasyonların adedi ile profesyonel dallar, Merkez Danışma Kurulunun da görüşünü almak suretiyle Spor Genel Müdürünün teklifi üzerine Gençlik ve Spor Bakanı tarafından tespit olunur.

Amatör ve profesyonel futbol faaliyetleri Türkiye Futbol Federasyonuna bağlı iki ayrı kurul tarafından yürütülür.

26.8.2004 Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Federasyon Başkanları Seçim Yönetmeliği incelendiğinde; Federasyon başkan adaylarında aranacak şartlarda değişiklik yapıldığı görülmektedir. Yaş şartı 30 dan 25 yaşa, eğitim şartı üniversite ve yüksek okuldan liseye indirilmiş bu şart şampiyon sporcularda aranmamıştır. Bazı maddelerin kapsamı genişletilmiş bazı maddeler kaldırılmış ve yenileri konmuştur. Federasyon başkanları seçiminde oy kullanacak üyeler geniş kapsamlı değişikliğe uğramıştır. Yönetmeliğe “Sportif Değerlendirme Kurulu” nun kurulma maddesi eklenmiştir.

2009 yılı GSGM Federasyon Başkanları Seçim Yönetmeliği incelendiğinde; Federasyon başkan adaylarında aranacak şartlarda değişiklik yapıldığı görülmektedir. Yaş şartı kaldırılmış, Bazı maddelerin kapsamı genişletilmiş bazı maddeler kaldırılmış ve yenileri konmuştur. Federasyon başkanları seçiminde oy kullanacak üyeler geniş kapsamlı değişikliğe uğramıştır.

TFF, 05.05.2009 tarih ve 5894 SK ile özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip, özerk bir yapıya kavuşarak yeniden yapılanmıştır. Teşkilat yapısı; merkez, yurt içi ve yurt dışı teşkilatından oluşur ve merkezi Ankara'dadır. FIFA ve UEFA üyesidir. Merkez teşkilatı; Genel Kurul, Başkan, Yönetim Kurulu, İcra Kurulu, Hukuk kurulları, Denetleme Kurulu, Genel Sekreter. Danışma ve idari birimleri; Genel Sekreterlik, Yan ve geçici kurullar. Hukuk kurulları; Uyuşmazlık Çözüm Kurulu, Disiplin kurulları, Kulüp Lisans Kurulu, Etik Kurulu, Tahkim Kurulu ve Denetleme Kurulundan oluşur.

Bağımsız spor federasyonları merkez teşkilatı, spor federasyonlarının merkezleri Ankara'dadır. Federasyonların merkez teşkilatı; genel kurul, yönetim, denetim, disiplin kurulları ile genel sekreterlikten teşekkül eder. Federasyon yönetim kurulu, yedi üyeden az, on beş üyeden fazla, disiplin kurulu ise üç üyeden az, beş üyeden fazla olamaz. Denetim kurulu; iki üyesi

seçimle belirlenen, üç üyesi ise Genel Müdürlükçe görevlendirilen beş üyeden oluşur. Genel sekreter, en az dört yıllık yüksek okul mezunu kişiler arasından görevlendirilir. Bu fıkrada belirtilen kurulların oluşumu, görev, yetki ve sorumlulukları ile araştırma usul ve esasları ana statüyle, diğer kurulların oluşumu, araştırma usul ve esasları ise talimatlarla belirlenir. Profesyonel şube kurulması, federasyona spor dalı bağlanması, bağlı spor dallarının ayrılması işlemleri federasyon yönetim kurulunun Genel Müdürlüğe müracaatı üzerine bu Kanunun hükümlerine göre yürütülür. Federasyonların yurt içi bağlantısını sağlamak üzere, illerde federasyon temsilcilikleri kurulabilir. Bağımsız spor federasyonlarının il temsilcileri, federasyon başkanının teklifi ve Genel Müdürün onayı ile görevlendirilir.

Federasyon başkanı adaylarında aşağıdaki şartlar aranır: TC vatandaşı olmak, en az lise mezunu olmak, kesinleşmiş sigorta veya vergi borcu olmamak, tahkim Kurulu, Genel Müdürlük ceza kurulları veya spor federasyonlarının ceza veya disiplin kurullarınca son beş yıl içerisinde bir defada üç ay veya toplam altı ay hak mahrumiyeti cezası almamış olmak, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, yağma, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı ve haksız mal edinme suçlarından hükümlü bulunmamak (3289 SK, m. Ek:9).

3.6. SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DÖNEMİ

3289 sayılı SGM'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 2 nci ve Ek 9 uncu maddesine göre hazırlanan "Bağımsız Spor Federasyonlarının Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik " 19 Temmuz 2012 gün ve 28358 Sayılı Resmi Gazete 'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

3.6.1. Bağımsız Spor Federasyonlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Amacı

Bu Yönetmeliğin amacı, bağımsız spor federasyonlarının teşkilatı, görev ve yetkileri, genel kurullarının toplanmasına ilişkin usul ve esaslarla, GSB, SGM ve Tahkim Kuruluyla olan ilişkilerini düzenlemektir.

3.6.2. Yönetmeliğe Göre Federasyonların Kuruluşu

a) Federasyon, Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Bakanın teklifi ve Başbakanın kararı ile kurulur ve kararın Resmî Gazete 'de yayımlanması ile tüzel kişilik kazanır. Federasyonlar özel hukuk hükümlerine tabidir.

b) 3289 sayılı Kanunda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen federasyonların tüzel kişiliği Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Bakanın teklifi ve Başbakanın kararı ile iptal edilir ve kararın Resmî Gazete 'de yayımlanması ile tüzel kişilik sona erer. Bu durumda mal varlıkları Genel Müdürlüğe devredilir.”

3.6.3. Yönetmeliğe Göre Federasyonun Görev Ve Yetkileri

a) Spor dalı ile ilgili faaliyetleri ulusal ve uluslararası kurallara göre yürütmek,

b) Spor dalının gelişmesini, her yaş gurubunda yapılmasını ve ülke genelinde yaygınlaşmasını sağlamak,

c) Sporcu sağlığı ile ilgili konularda gerekli önlemleri almak,

ç) Federasyonu teşkilatlandırmak,

d) Federasyonu uluslararası faaliyetlerde temsil etmek,

e) Tahkim Kurulu kararlarını uygulamak,

f) İl müdürlükleri ile koordineli araştırmak,

g) Yüksek performanslı sporcu yetiştirmek,

- ğ) Spor kulüplerinin ilgili spor dalına katılım işlemlerini, sporcu, antrenör ve hakemlerin tescil veya vize işlemlerini yapmak,
- h) Kamu kurum ve kuruluşları ile yerel yönetimlerle işbirliği yapmak,
- i) Spor dalının altyapısı ve eğitimine ilişkin projeler hazırlamak ve uygulamak,
- i) Spor dalı ile ilgili faaliyetlerin düzenlenmesi için talimatlar hazırlamak ve uygulamak,
- j) Genel Müdürlük ile uluslararası federasyonların belirlediği eğitim kriterlerine uygun olarak işbirliği içerisinde antrenör, hakem ve benzeri diğer spor elemanlarını yetiştirmek,
- k) Kulüpler, il ve ilçe temsilcileri arasında doğabilecek teknik uyuşmazlıkları çözümlmek,
- l) Uluslararası federasyonun izni ile uluslararası kurs, seminer, panel, sempozyum ve spor organizasyonları düzenlemek,
- m) Federasyonun yıllık ve dört yıllık mastır ve stratejik planını, performans programını içeren taahhünameyi Bakana sunmak.” Olarak belirlenmiştir.

3.6.4. Yönetmeliğe Göre Federasyonların Teşkilatı

- a) Federasyonların merkezi Ankara'dadır. Federasyon, yurt içi teşkilatını ana statüsünde belirlenen esaslara göre kurabilir.
- b) Federasyonların merkez teşkilatı;
- aa) Genel Kurul,
- bb) Yönetim Kurulu,
- cc) Denetim Kurulu,
- çç) Disiplin Kurulu,
- dd) Genel Sekreterlikten,
- Teşekkül eder.
- c) Federasyonların yurt içi bağlantısını sağlamak üzere, illerde federasyon temsilcilikleri kurulabilir.

3.6.5. Genel Müdürlük İle İlişkiler

a) Genel Müdürlük tarafından bağımsız spor federasyonlarına yapılan yardımlar ile Genel Müdürlük btcesinden bu federasyonlara tahsis edilen kaynaklar kullanılarak edinilen her türlü taşınır ve taşınmazlar edinim amacı dışında kullanılamaz ve Genel Müdürün izni alınmadan üçüncü kişilere satılamaz ve devredilemez.

b) Genel Müdürlük tarafından yapılan yardımlar ve tahsis edilen kaynaklar kullanılarak alınan taşınmazların mülkiyeti Genel Müdürlüğe ait olur. Bu Şekilde alınan taşınmazların Genel Müdürlük adına tapuda kayıt ve tescil edilmesi için federasyon başkanı veya genel sekretere yetki verilir. Bu taşınmazlar ilgili federasyona tahsis edilir ve Genel Müdürlüğün mevzuatı çerçevesinde kullanılır.

c) Genel Müdürlük, federasyonların talebi durumunda, kendisine ait spor tesislerinin işletilmesini, menkul ve gayrimenkullerini bedelsiz olarak kırk dokuz yıla kadar federasyonun faaliyetleri için tahsis edebilir.

) Tahsisi yapılan spor tesisleri veya taşınmazlar zaruri giderlerini karşılması kaydıyla diğer federasyonlara kullandırılır.

d) Federasyonlara tahsis edilen spor tesisleri ile menkul ve gayrimenkullerin tahsis amacı dışında kullanılması veya diğer federasyon faaliyetlerinde kullandırılmaması halinde, tahsis işlemi Genel Müdürlükçe iptal edilir.

e) Genel Müdürlük olimpik spor dallarında; federasyonun bir önceki yıl gerçekleşen gelirlerinin yüzde 75'i kadar, olimpik olmayan federasyonlara ise yüzde 50'si kadar yardımda bulunabilir.

f) Genel Müdürlük btcesinden federasyonlara, ilgili spor dalının alt yapısı, eğitime ilişkin projelerinin desteklenmesi amacıyla gerektiğinde kaynak tahsis edilebilir.

g) Genel Müdürlükçe federasyonlara yardım ve proje desteği yapılması ile yapılan bu yardım ve proje desteklerinin harcama usul ve esasları Genel Müdürlükçe çıkarılacak yönerge ile belirlenir.

ğ) Genel Müdürlük tarafından yapılan aynı ve nakdi yardımların mevzuata ve amacına uygun olarak harcanmaması halinde oluşacak zarar, kusurları bulunan federasyon başkanı ve yönetim kurulu üyelerinden tahsil edilir ve bunlar hakkında suç duyurusunda bulunulur.

h) Teknik elemanlar ve sporculara ödenecek ücretler hariç, federasyonda çalışan personel ve diğer görevlilere verilecek ücret ve yolluklar kamu kaynakları ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığından sağlanan reklam gelirlerinden karşılanamaz.

ı) Bu maddede geçen teknik personel ibaresinden; teknik direktör, antrenör, spor masörü-masözü, kondisyoner, diyetisyen, doktor, sağlık elemanı, spor psikologu, spor analizcisi, istatistikçi, jüri üyesi, gözlemci, temsilci, hakem, teknik kurul üyeleri, mali konularda uzman, avukat, kurs eğitici, federasyonlara ait spor tesisleri ve kamp eğitim merkezleri ile spor alanlarını spor faaliyetlerinin yapılmasına elverişli hale getirmek üzere görevlendirilenler ve benzeri görevliler anlaşılır.

i) Genel Müdürlük personelinin yararlanma usul ve esasları, Genel Müdürlük ile federasyonlar arasında yapılacak protokol ile tespit olunur. Bu şekilde görevlendirilen personele kanuni harcırah ve Genel Müdürlük mevzuatına göre spor müsabakalarında asli görevlerinden ayrı görevlendirilenlere ödenecek görev ücretleri dışında herhangi bir ad altında ödeme yapılamaz.

j) Federasyonlar; antrenör, hakem ve benzeri spor elemanları ile spor kulüplerine ve sponsorluklara ait istatistik bilgileri üç ayda bir Genel Müdürlüğe göndermek ve sporcu lisans, tescil, vize ve transfer işlemlerini Genel Müdürlüğün merkezi otomasyon sistemi üzerinden yürütmek zorundadır.

k) Federasyonlar, Genel Müdürlük ile uluslararası federasyonların belirlediği eğitim kriterlerine uygun olarak işbirliği içerisinde antrenör, hakem ve benzeri diğer spor elemanlarını yetiştirir.

l) Profesyonel şube kurulması, federasyona spor dalı bağlanması, bağlı spor dallarının ayrılması işlemleri federasyon yönetim kurulunun Genel Müdürlüğe müracaatı üzerine 3289 sayılı Kanun hükümlerine göre yürütülür.

m) Federasyonların denetimine ilişkin hususlar hariç olmak üzere, Genel Müdürlük ile federasyonlar arasında çıkacak ihtilaflar, Tahkim Kurulunca belirlenecek bir üyenin başkanlığında Genel Müdürlük ve federasyon temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak komisyon marifetiyle çözümlenir. Bu komisyon kararlarına yapılacak itiraz, Tahkim Kurulunca incelenerek sonuçlandırılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİNE ÜYE BAZI ÜLKELERDE SPOR FEDERASYONLARI

4.1. AVRUPA BİRLİĞİNDE SPOR YÖNETİMİ MODELLERİ

Avrupa konseyi Avrupa’da, 2. Dünya Savaşından sonra kurulan ilk uluslararası kuruluştur. Günümüzde, Avrupa Konseyi 46 üye devletle “daha geniş bir Avrupa” imajı sunmaktadır. Konseyin temel hedefi demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğünü güçlendirmektir. Avrupa Konseyi, Avrupa düzeyinde sporun gelişmesi için inisiyatif alan, yasal enstrümanları kuran ve kurumsal bir yapı öneren ilk uluslar arası kuruluştur. Konsey, Devlet ve Spor Otoriteleri Arasındaki İlişkiye dayanarak, 2004 yılında görevlendirdiği André-Noël Chaker tarafından, “ Sporda İyi Yönetim, Avrupa’ya Özgü Araştırma” konulu bir araştırma yayınlandı.

Araştırma 20 Avrupa ülkesinin sporla ilgili yasalarını ve hükümet düzenlemelerini kapsamaktadır. Bu araştırmanın amacı her bir katılımcı ülkedeki spor yönetimini ölçmek ve değerlendirmektir. Bu araştırmanın amacına yönelik “spor yönetimi” terimine özellikli bir anlam yüklendi. Spor yönetimi, sporla ilgili devlet organlarının, sivil spor kuruluşlarının ve etik, demokratik, verimli ve sorumlu spor faaliyetlerini desteklemek için özellikli kanunlar, politikalar ve özel düzenlemeler altında birlikte ve bağımsız olarak yürütülen süreçlerin etkili bir network ünü (ağını) yaratmaktır. İncelenen ülkelerin yasal yapıları, kendi ülkelerinde spora referansları olup olmamasına ve ulusal düzeyde sporla ilgili özel bir yasanın olup olmamasına göre incelendi. Avrupa’da spor yasalarına iki farklı yaklaşım belirlendi. AB ülkeleri ya “müdahaleci” ya da “müdahaleci olmayan” bir spor yasası modeli benimsemişlerdir. Müdahaleci spor yasası modeli, ulusal spor hareketinin önemli bir parçasını bünyesinde ve emri altında tutan özellikli yasaları içerir. Diğer tüm spor yasa modelleri müdahaleci olmayan olarak kabul edilir (Siekman ve Soek, 2010).

4.2. AVRUPA BİRLİĞİNE ÜYE BAZI ÜLKE SPOR FEDERASYONLARININ YAPILARI

4.2.1.İspanya Spor Federasyonlarının Yapısı

İspanya 'da 61 Spor federasyonu, 4 kulüpler birliği ve 5 engelliler spor federasyonu faaliyet göstermektedir. Federasyonlar ilgili spor dalında faaliyet gösteren sporcu, kulüp ve kuruluşları bünyesinde toplayan tüzel kişilikli, özel kuruluşlardır. Federasyonlar, kendilerine üye olan spor kulüp ve kuruluşlarına para yardımı yapar ve denetler (CSD,2012).

İspanya'da spor, 15 Ekim tarih ve 10/1990 sayılı Spor Yasasına göre Eğitim ve Bilim Bakanlığı'na bağlı olarak kurulan ve özerk bir yapısı olan Consejo Superior de Deportes (CSD) Yüksek Spor Konseyi tarafından koordine edilir ve denetlenir. Kulüpler ise yerel düzeyde, spor faaliyetlerini yürütürler ve kar amacı gütmeyizler (Şipal,1989:20,21 ve CSD,2012)

ADO Programı (Asociacion de Deportes Olimpicos – Olimpiyat Sporları Derneği); İspanya Olimpiyat Komitesi, Spor Üst Konseyi ve İspanya Radyo – Televizyonundan oluşan bir dernektir. Kar amacı gütmeyen bir kuruluş olup, amacı İspanyol sporcuların Olimpiyat dönemlerinde hazırlığına destek için mali kaynak sağlamaktır (Anonim, 2003).

İspanya'da spor federasyonları, ilgili sporun kabul görmesi ve yaygınlığı esas alınarak en az üç bölgede faaliyet gösteren ve elli kulübü bulunan spor dalında, Yüksek Spor Konseyi Genel Kurulunun uygun görüşü ve Tüzüklerinin onaylanmasıyla kurulur. Başarısızlıkları tespit edilen federasyonların faaliyetlerine aynı yöntemle son verilir (CSD,2012).

Sporla ilgili Devlet Kurumu olan Spor Yüksek Kurulu sporun dinamizmi, toplumun spor yapması için beden eğitimi faaliyetleri, adil ve şeffaf spor yönetimi, kamunun yetkileri ile kamu gereklerine dikkat ederek, İspanyol sporunun uluslararası alanda güçlendirilmesi ve tüm organik yapıyı

değiştirmek için gerekli yetkiye sahiptir. Halk sağlığı için spor yaptırılması, üst düzey sporcuların sağlığının korunması, rekabet ve yasa dışı uygulamalara karşı mücadele, okul çağındakilerin spor yapmasının sağlanması, Hükümet politikalarının merkez ekseni etrafında faaliyetlerini yürütmek, spor dünyasında gelişen ve değişen düzenlemelerin uygulanmasını sağlamakla görevlidir. Bunların dışında sivil toplum örgütü olarak özellikle Olimpik Spor Federasyonlarıyla işbirliği yapan “Milli Olimpiyat Komitesi” görev yapmaktadır (Ziyagil, 2002 ve CSD,2012).

Yerel yönetimler ve kamu yönetimleri ise spor kulüplerini destekleyerek, sporun gelişip yaygınlaşması için tesis ve personel desteği vermektedir. Spor kulüpleri tüzel kişiliğe sahip, spor yapılmasını teşvik eden, kar amaçlamayan kuruluşlardır. Tüzüklerinin CSD tarafından tanınması gerekir (CSD,2012).

İspanya Spor Federasyonlarıyla ilgili olarak; İspanya Spor Federasyonları ile ilgili 20 Aralık tarih ve 1835/1991 sayılı Karar, Yönetim organları seçimlerinin yapılması ve İspanya Spor Federasyonlarında temsil ile ilgili ölçütleri belirleyen 28 Nisan 1992 tarihli Bakanlık Emri, İspanya Spor Federasyonları ile ilgili 20 Aralık tarih ve 1835/1991 sayılı Kararı değiştiren 28 Temmuz tarih ve 1325/1995 sayılı Karar, İspanya Spor Federasyonları ile ilgili 20 Aralık tarih ve 1835/1991 sayılı Kararı değiştiren 28 Temmuz tarih ve 253/1996 sayılı Karar, İspanya Spor Federasyonlarında, Kulüplerde ve Derneklerde düzenlemelerin hazırlanması ve seçimlerin yapılması ile ilgili ölçütleri belirleyen 11 Nisan 1996 tarihli Emir ve Seçim Teminatları Kurulu; Spor Üst Konseyinin, Seçim Teminatları Kurulunun üye tayininin yayımını hazırlayan 14 Mart 1996 tarihli Kararları alınmıştır (Anonim, 2003).

4.2.2. Hollanda Spor Federasyonlarının Yapısı

Hollanda ‘da 90 spor federasyonu, 34.000 e yakın spor kulübü faaliyet göstermektedir. Hollanda ‘da spor politikalarından, Sports Department of the

Ministry of Health, Welfare and Sports (WVC) Refah, Halk Sağlığı ve Kùltür Bakanlığı sorumludur. WVC dışında, Bilim ve Eğitim Bakanlığı ve binicilik, su sporları ve boş zaman değerlendirme konularında Tarım ve Avcılık Bakanlığı sorumludur (şipal, 1989).

Ùlke genelinde 12 ilde İl Spor Komiteleri bulunur. Spor komiteleri ilin spor hareketinde; finansal kaynak, tesis, idari ve personel yardımı yapar. Ùlkede 650 sivil toplum örgütü, spor için finansal destek sağlamaktadır (Ziyagil, 2002)

Sporla ilgili Sivil Toplum Örgütleri; Katolik Sporları Federasyonu; Hıristiyan Sporları Federasyonu ve Kùltürel Sporlar Federasyonudur. Ayrıca engelliler federasyonları için bir şemsiye örgüt bulunmaktadır. Spor federasyonları ve milli spor örgütleri, taşra yapılanmasına sahiptir. Kulüpler, demokratik ve özerk yapısıyla sporun temel taşlarıdır (Siekman ve Soek, 2010).

18-24 yaş aralığında, Yaklaşık 700.000 gönüllü spor faaliyetlerinin geniş kitlelere ulaştırılmasına araştırmaktadır. Bu sayı yaklaşık 2,7 milyondur. Ùlkede 400 spor salonu ve 384 kapalı yüzme havuzu bulunmaktadır (Siekman ve Soek, 2010).

Nederlands Olympisch Comité* Nederlandse Sport Federatie (NOC*NSF) The Netherlands Olympic Committee * Netherlands Sports Confederations (NOC*NSF) (Hollanda Olimpiyat Komitesi, Hollanda Spor Federasyonu) spor faaliyetlerinden sorumludur. Amacı sporun gelişmesi, büyümesi, geniş kitlelere ulaşması, sportif örgütlerin yaygınlaşması, suçun önlenmesi, madde bağımlılığının en aza indirilmesi, sporun bir politika haline gelip ùlke menfaatlerine hizmet etmesidir (NOC*NSF,2012).

Ùlkenin spor politikası, 1994 yılında oluşturuldu. Her yıl sportif faaliyetlere yaklaşık 63 milyon avro, Paralimpic oyunlarına ise 2,5 milyon avro harcanmaktadır (şahin,2011:3).

Günümüz dünyasında dinamik ve zorlu spor organizasyonları çizgilerini koruyabilmeleri için bu yeni gelişmelerle birlikte kendilerini geliştirmeye devam edebilmeleri için spor sektörünün profesyonel ve kalite sunan araştırma sistemine önem vermelidir.

Spor sektörü, araştırma hayatında profesyonelliği öne çıkaran ve kalite sunan kendilerine has davranış kuralları belirlemiş özel sektörden çok şey öğrenebilir. Bu düşüncede olan Hollandalı reel sektör temsilcileri ve borsa şirketleri bazı prensipleri ortaya koyan davranış kuralları belirleyerek yayınladılar.

Buna göre 2005 yılında, spor sektörünün benimsediği davranış kodlarını, iyi spor yönetim kodu olarak tanımlandı. Hollanda'da spor federasyonları, bu kodları farklı ihtiyaç, istek ve fırsatları üyelerine en iyi şekilde hizmet götürmek olarak kabul ettiler. Bu kodlar; aday ve atama işlemleri, yürütme, politika yapma arasındaki ayırım, denetleme ve uygulama görevleri, yönetime ait görev, yetki ve sorumluluklarının tanımlanması, genel kurul denetim görevleri gibi detayları içeren 13 öneriyi kapsamaktadır.

2005 yılında NOC*NSFye bağlı 72 spor federasyonu oy birliğiyle bu kodları onaylayarak kodların tamamını ya da bir bölümünü uygulama kararı aldılar. Spor federasyonları gelişmelerini gözlemek, idari ve yönetsel uygulamaları değerlendirmek ve geliştirmek üzere aşağıdaki bu kodları ölçüt olarak kabul ettiler.

a) Örgüt içinde birlik, yönetimde şeffaflık ve öngörülebilirliği teşvik etmeli,

b) Elit spor için iyi tanımlanmış statüler ve kurallar oluşturulmalı,

c) Kaleme alınmış finansal statü ile sağlıklı bir finansal politika oluşturulmalı,

ç) Organizasyon yapısı iyi tanımlanmalı; yeniden değerlendirilebilen ve geliştirilebilen tarzda olmalı,

d) Yönetim Kurulu üyeleri konularında donanımlı olmalı ve gerektiğinde gelişmeleri teşvik etmek için yeni üyeler görevlendirilmeli,

e) Yönetim Kurulu için bir görev tanımı olmalı ve genel kurulca onaylanmış olmalı,

f) Yönetim Kurulu, yetki ve sorumlulukları belirleyerek genel kurula sunmalı,

g) Yönetim Kurulu toplantılarına ait bir takvim belirlenerek üyeler bilgilendirilmeli,

ğ) Yönetim Kurulu üyeleri federasyonu yeterince temsil etmemeleri halinde ve aşağıdaki durumlarda; Yönetim Kurulunun oy birliği ile aldığı kararla üyelikleri düşürülmeli,

aa) Yeterince fonksiyonel araştırmaları halinde,

bb) Yapısal uyumsuzluk halinde,

cc) Kendi çıkarları için araştırmaları halinde,

h) Yönetim Kurulu yılda en az bir kez idari kadrosu ile (yönetim) uzak görüşlülük, stratejisini politikalarını ve işbirliklerini görüşmeli,

ı) İdareci ve yöneticiler için yasal bir tanımlama olmalı,

i) Yönetim Kurulu görevlerini iyi yapmak ve takip etmek üzere genel kurula karşı sorumludur.

j) Yönetim Kurulu, disiplin yönetmeliğini, cinsel taciz, ayrımcılık, ırkçılık ve benzeri şikâyetler konusunda gerekli mevzuat düzenlemelerini yapmalıdır (NOC*NSF,2012).

Yukarıda açıklanan ve altı grup 13 maddeden oluşan kodlar; 72 spor federasyonundan 26 sı tarafından kabul edildi. Bu kanuna göre 2008 yılında federasyonlar, "İyi Spor Yönetim Mevzuatı" na göre bir, iki ve üç yıldız ile

değerlendirildi. Bu değerlendirme sonucunda, federasyonların üçte ikisi tek yıldız (en düşük not) aldı. Ancak daha başarılı olmak için araştırmalarını sürdürmeleri tavsiye edildi (NOC*NSF,2012).

Yıldız alamayan federasyonlara ise diğer federasyonlarla birleşmeleri önerildi. Asgari yönetim ve kalite standartlarını oturtmamış federasyonlar, azalmış olsa bile devlet yardımlarına devam edildi. Böylece, birkaç yıl boyunca NOC*NSF, üye federasyonların finansal özerkliklerini doğrulayan yönetim uygulamalarında gelişmeleri müzakere etmeyi başardı.

4.2.3. İtalya Spor Federasyonlarının Yapısı

İtalya'da her seviyede sportif aktiviteleri teşvik ve organize görevi, Başbakan Yardımcısının sorumluluğu altında, Bakanlık Konsey Başkanlığının izniyle, "Spor Kurulları Bağlantı Ofisi" aracılığıyla yerine getirilmektedir. Comitato Olimpico Nazionale Italiano/ National Olympic Committee of İtaly (CONI) Milli Olimpiyat Komitesi Spor Kurulları Bağlantı Ofisi, spor olanaklarının sunulması için sıra dışı finans programlarıyla ilgili görevler içinde yetkili kılınmıştır (Ziyagil, 2002 ve Anonim, 2003).

Milli Olimpiyat Komitesi sivil toplum örgütü olup; idari ve mali özerkliğe ve taşra teşkilatına sahiptir. CONI tarafından kabul edilen 61 spor federasyonu, 14 özel spor kurulu görev yapmaktadır (Coni a, 2012). Devlet bölgelerde sporun teşvik edilmesinde tamamlayıcı role sahiptir. Yerel yetkili kurumlar vatandaşların istedikleri sportif aktiviteye katılımı için gerekli koşulları hazırlar. Spor yapısının desteklenmesinde rol oynayan diğer iki kurumda Spor Kredi Enstitüsü ve Sporcu Sigorta Fonudur(Anonim, 2003).

2003 yılında kabul edilen Spor Yasası ile spor özerkleştirilmiştir (Coni a, 2012).

Genel Prensipler

a) Cumhuriyet, Uluslararası Olimpiyat Komitesinin sorumlu olduğu sporla ilgili uluslararası hukuk sistemine (lex sportiva) bağlı olarak sporla ilgili ulusal hukuk sisteminin özerkliğini tanıyacak ve destekleyecek.

b) 1. Paragrafta belirtilen sistemler arasındaki ilişkiler, sporla ilgili hukuk sistemiyle bağlantılı öznele yasal durumların Cumhuriyetin hukuk sistemini (İtalyan Hukuku) etkilediği durumlar dışında, özerklik prensibi temelinde düzenlenecek.

Bunlar; Sporla ilgili hukuk sisteminin özerkliği

a) Söz konusu prensiplerin uygulanmasında,

aa) Spor faaliyetlerinin ve yarışmalarının doğru yönetimi;

bb) Disiplin kuralları tarafından düzenlenmiş davranış ve ayrıca ceza ve ilgili disiplin cezalarının uygulanması;

cc) Şirketlerin, spor kulüplerinin ve şahısların spor federasyonlarına girişı ve üyeliği;

Genel İlkeler

a) Devlet, ulusal sporun özerkliğini tanır, teşvik eder ve IOC ve uluslararası spor ilişkilerini düzenler.

b) Paragraf 1'de belirtilen sistemler arasındaki ilişkiler, spor hukuku ile ilgili sübjektif hukuki durumlar ve Cumhuriyet yasaları için gerçek ve önemli durumlar dışında, özerklik ilkesine göre ayarlanacaktır.

Özerklik

Birinci maddede belirtilen ilkeleri uygularken, spor disiplinine sahip özel konular için;

a) Faaliyetlerin ve spor yarışmalarının uygun bir şekilde yürütülmesi;

b) Disiplinin sporda dayatılması ve uygulanması;

c) Federasyonlara ve spor kulüplerine bireysel üyelerin kabulü ve üyelik şartları (Chappelet,2010).

İtalya'nın toplam nüfusu, 2008 yılı sonunda yaklaşık 60 milyondur.

İtalya'da spor denince akla futbol gelmektedir. İtalya'da futbolla ilgilenen 7342 spor kulübü ve bu kulüplere mensup 9750 takım resmi maçlara katılmaktadır. Bu takımlarda 205.430 futbolcu yer almaktadır. İtalyanlar futbolun yanında atletizm, boks, eskrim, binicilik gibi birçok spor dalında başarılar göstermişler, dünya spor sahasında söz sahibi olmuşlardır. İtalya'da yapılan popüler sporlar futbol, basketbol, voleybol, sutopu, eskrim, ragbi, bisiklet ve motor yarışları ile kış sporları ve buz hokeyidir (Coni b, 012).

4.2.4. Fransa Spor Federasyonlarının Yapısı

Fransa'da sporu kamu ve özel kuruluşlar birlikte yönetmektedir. Bu ikili yapı, hem siyasi hem de mali düzeyde ortak yönetim anlayışını yansıtmakta ve sporun özerkliği üzerinde etkisi bulunmamaktadır.

Fransa'da Spor Federasyonlarının Örgütlenmesi ve yapılmasından; Ministre de la Jeunesse et des Sports(MSJ) Gençlik ve Spor Bakanlığı ile özerk ve sivil toplum örgütleri French National Olympic and Sports Committee (CNOSF) Milli Olimpiyat ve Spor Komitesi sorumludur. Ayrıca Regional Olympic and Sports Committee (CROS) bölgesel Olimpik ve Spor Komiteleri görev yapmaktadır (Şipal, 1989:20-21 ve Çolakoğlu, 2009:19).

Fransa'da devlet ile spor arasında ki ilişki, ilk kez 28 Ağustos 1945 yılında yürürlüğe giren kanunla düzenlenmiş daha sonra, 1975 yılında değişikliğe gidilmiş, sporla ilgili bu yasa 1984 yılında özel kuruluşlar ile kamu kuruluşları arasındaki ilişkiyi düzenlemiş ve 1987ve 1992 yıllarında tekrar değiştirilmiştir (Sports, 2012).

Fransa'da devlet; sporu kamu hizmeti olarak değerlendirmekte gelişmesi ve spor hareketinin kurumlaştırılması için sporun işleyişini garanti

altına almıştır. Bu nedenle, devlet sporun düzenlenmesi, denetimi spor politikalarının yürütülmesinden sorumludur. Fransa'da spor hareketi, yasalara göre yürütülmektedir. 2000 yılında yapılan yasa değişikliği ile "kamu hizmeti olarak sporun "yasal çerçevesini" belirlenmiştir. Bu yasa ile spor alanında hükümet ile spor hareketi arasındaki sıkı işbirliğinin gerekliliği bir kez daha vurgulanmıştır. Fransa'da spor alanında müdahaleci bir mevzuat örneği sergilemekte ve spora ilişkin yasalar, hükümet ile spor hareketi arasındaki ilişkiyi kolaylaştırmaktadır. Fransa'da son değişiklik 2003 yılında, spor ve beden eğitiminin yaygınlaştırılması ve iyileştirmeler ilişkin olarak yapılmıştır (Siekman ve Soek, 2010 ve Sports, 2012).

Fransa da bu kurum ve kuruluşlara bağlı 89 spor federasyonu faaliyet göstermektedir. Olimpik olan branşlar yapılan toplam mali yardımın yaklaşık %80'ine sahiptirler (Çolakoğlu, 2009:19).Sporu düzenleme görevi, sporun bir kamu hizmeti halinde gelişmesi sonucunda federasyonlara verilmiştir. İçtihat hukuku ile tanımlanan bu kamu yararına yürütülen görev, daha sonra 1975 ve 1984 tarihli yasalarla tanınmış ve genişletilmiştir. 1984 tarihli yasa, 2000'de yeniden düzenlenmiş ve devlet izninden yararlanan federasyonların, devlet hakları üzerinde yetki alanlarından ayrılmalarını sağlamıştır. Bugün Fransa'da federasyonların bir kısmı özerklik onayını alarak, branşlarını hükümet dışı bir yapıyla yönetmek ve temsil etmek üzere bağımsızlıklarına kavuşmuşlardır (Çolakoğlu, 2009:19). Buna göre federasyonlar devlet tarafından kabul edilme kapsamlarına göre ikiye ayırmaktadır (Gök ve Sunay, 2010 ve Ziyagil, 2003). Bir yanda sadece devlet tarafından onaylanan ve kamu hizmeti icrasında yer alabilen federasyonlar, diğer yanda da kendilerine yetkiler verilen ve kendi disiplinlerinde geniş kapsamlı ayrıcalıkları olan federasyonlar vardır. Gerek devlet tarafından onaylanan federasyonlar olsun gerekse yetkilendirilen federasyonlar, devlet kontrolü altındadır.

Sporu düzenleme görevi, sporun bir kamu hizmeti halinde gelişmesi sonucunda federasyonlara verilmiştir. İçtihat hukuku ile tanımlanan bu kamu yararına yürütülen görev, daha sonra 1975 ve 1984 tarihli yasalarla tanınmış

ve genişletilmiştir. 1984 tarihli yasa, federasyonları devlet tarafından kabul edilme kapsamına göre ikiye ayırmaktadır (Anonim, 2003 ve Gök ve Sunay, 2010).

Buna göre, bir yanda sadece devlet tarafından onaylanan ve kamu hizmeti icrasında yer alabilen federasyonlar, diğer yanda da kendilerine yetkiler verilen ve kendi disiplinlerinde geniş kapsamlı ayrıcalıkları olan federasyonlar vardır. Gerek devlet tarafından onaylanan federasyonlar olsun gerekse yetkilendirilen federasyonlar, devlet kontrolü altındadır (Gök ve Sunay, 2010).

Yetkilendirilen federasyonlar, uluslararası, ulusal ya da bölgesel düzeyde spor müsabakalarını düzenler. Kendi disiplinlerine ilişkin teknik ve idari kuralları belirler, müsabaka düzenlemelerine ilişkin kuralları oluşturur. Spor Federasyonları; kendilerine yetki verilmesi ya da verilen yetkinin geri alınması koşullarını belirleyen 02 Mayıs 2002 tarihli mevzuata uymak zorundadırlar (Anonim, 2003 ve Sports, 2012).

Fransa'da spor faaliyetlerinin kamu hizmeti niteliği taşıması ve kamu fonlarını tahsisi devlete, her federasyonun politikasının belirlenmesinde söz hakkı vermektedir. Devlet, bu nedenle, spor federasyonlarına "amaç sözleşmeleri" aracılığıyla ve teknik çerçeveler sağlayarak destek vermektedir. Amaç sözleşmeleri süreci, her olimpiyat oyunlarından sonra ilgili federasyon tarafından ciddi bir gözden geçirmeye ve bir federal stratejinin, hedeflerin, önceliklerin ve araçların gelecek dört yıl için tanımlanmasına dayanır. Her yıl bakanlık ve federasyonlar arasında taahhütlerin yerine getirilip getirilmediği değerlendirilir (Gök ve Sunay, 2010 ve Anonim, 2003)

Amaç sözleşmeleri, devlet ile spor federasyonları arasındaki mali işbirliğinin ana aracıdır. Fransa'da devlet ile spor federasyonları arasındaki ilişki kapsamına bakıldığında, devlet onaylı spor federasyonları, amaç sözleşmesiyle belirlenen koşullar altında devletten mali destek ve ücreti

devlet tarafından ödenen personeli desteği alabilir (Anonim, 2003 ve Sports, 2012 ve Çolakoğlu, 2009:19 ve EC, 2012).

Ulusal Seçkin Spor Komisyonunun aldığı kararlar, devlet ile spor hareketi tarafından birlikte gerçek bir eş yönetim anlayışı ile alındığından teklifler bakan için bağlayıcıdır.

Sporla İlgilenen Diğer Özerk Kuruluşlar İle Sivil Toplum Örgütleri; Fransız Milli Olimpiyat ve Spor Komitesi (CNOSF, French National Olympic and Sports Committee) bünyesinde içerdiği 80 spor federasyonu ile birlikte hareket eden tek kurum olarak kamu kurumlarıyla ilişkilerinde etkin yönetim ve temsili sağlamaktadır. Üst düzey spor konularından da sorumludur. CNOSF her bölgede bölgesel Olimpik ve Spor Komitesi (CROS, Regional Olympic and Sports Committee) olarak temsil edilir ve her temsilcilikte bölgesel Olimpik ve Spor Komitesi vardır (Anonim, 2003).

Fransa'da spor federasyonları; devlet tarafından onaylanan ve kamu hizmeti görevi yapabilen federasyonlar, diğer yanda da yetki verilen ve kendi disiplinlerinde geniş kapsamlı ayrıcalıkları olan federasyonlar olarak iki statüde görev yapmaktadırlar. Federasyonlar, ilgili spor dalına ilişkin tüm konularda özerk olmalarına karşın, bir dizi yasal düzenlemeye uymak zorundadır. Bu federasyonlar devlet denetimi altında olup; yetkileri 4 yılda bir gözden geçirilir (Anonim, 2003).

Spora ilişkin yasalar, Hükümet ile spor hareketi arasındaki ilişkiyi kolaylaştırmıştır. Fransız Milli Olimpiyat Komitesini de Ulusal Spor Hareketinin temsilcisi olarak işaret etmekteydi. 2001 yılında yapılan değişiklikle Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Konseyi kurulmuştur. Bu konsey, sporun gelişimi için iki önemli rol üstlenmiştir. Öncelikle, devletin tüm spor mevzuatı ve düzenlemeleri için bir danışma görevi görmek, devletin spor politikalarını değerlendirmek ve Fransa'daki Spor ve Beden Eğitiminin gelişimine ilişkin Hükümete ve Parlamento'ya rapor sunmak gibi görevleri yerine getirir. Spor Konseyi büyük çoğunluğu sporun içerisinden gelen 140

temsilciden oluşur. Bu temsilciler devlet, yerel yönetimler, spor organizasyonları, dernekler, spor alanında hizmet veren işletmeler, spor ve beden eğitimi alanında görev yapan öğretmenler ve uzmanlardan seçilir (Anonim, 2003).

Spor Bakanlığı ile federasyonlar arasında, federasyonlara destek ve danışma hizmeti vermek, kamu hizmeti görevlerini yerine getirmek ve Bakanlığın politikalarını hayata geçirmek için sözleşme imzalanır. Bu sözleşmeye göre de federasyonlara, Bakanlıkça sübvansiyon sağlanır. Fransa'da sporun gelişimi için, devlet bütçesinden ve ulusal fonlardan kaynak ayrılmaktadır. 2004 yılında Spor Bakanlığının bütçesi 395 milyon Euro'ya ulaşmıştır (Anonim, 2003 ve Gök ve Sunay, 2010).

2003 yılında spor federasyonlarıyla çeşitli amaçları gerçekleştirmek için yapılan anlaşmalar doğrultusunda Spor Bakanlığı 92 Milyon Euro harcamıştır. Yapılan 4 yıl süreli bu anlaşmalarla, elit sporu ve herkes için sporu geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu anlaşmalara göre federasyonların desteklenmesi ve finanse edilmesinin diğer nedenleri, istihdamı teşvik etmek, gençlerin ve kadınların spor aktivitelerine katılımını iyileştirmek, sağlığın korunmasını sağlamak, dopingle mücadele ve sosyal entegrasyonu geliştirmektir (Anonim, 2003 ve Sports, 2012)

1994 yılından bu yana Spor Bakanlığı, Kamu Fonlarını uygun bir şekilde kullanmayı garanti eden spor federasyonları bünyesinde, hesap ve mali konulara ilişkin prosedürleri hayata geçirmiştir. Federasyonlar hukuken, Maliye ve Endüstri Bakanlığının normlarına göre, ticari aktiviteleri üstlendikleri kamu işlevlerine uygun olmalıdır (Anonim, 2003ve Sports, 2012)

Devletin, federasyonlara yaptığı yardımlar, yalnızca maddi destekle sınırlı olmayıp teknik ve idari personel desteği vermektedir. Mali kaynaklara ek olarak yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde 1671 idari personel sağlanarak takviye yapıldığı bilinmektedir (Siekman ve Soek, 2010 ve Anonim, 2003).

Bu kişilerin ücretleri doğrudan devlet tarafından karşılanmıştır. Bu tip desteğin nedeni, spor organizasyonlarının kendi teknik direktörlerini istihdam edip gerekli eğitimi vermeye kaynakları bulunmamasıdır. Böylelikle hükümet, Spor Bakanlığının spor politikalarını hayata geçirirken belli bir profesyonellik ve uyumu yakalamasını garanti altına almasını sağlamaktadır. Bu desteğin Avrupa'da, bir benzeri yoktur.

Devletin Spora ayırdığı kaynağın önemli bir kısmı, 1979 yılında kurulan Sporu Geliştirme Ulusal Spor Fonundan sağlanmaktadır. Fonun Konseyi Yönetiminde resmi ve gayri resmi kurumlar, eşit temsil edilmektedir. (Anonim, 2003).

Bu çatı içinde devletin mali desteği 2008'de 89 milyon avro olarak belirlenmiştir. Bu miktarın yaklaşık %90'ı ulusal piyangoların gelirlerinden, %10'u ise, spor organizasyonlarının televizyon kanallarına verdikleri yayın hakkı gelirleriyle karşılanmaktadır (Siekman ve Soek, 2010 ve Anonim, 2003).

Konsey Yönetimi, çeşitli hedefler doğrultusunda fondaki paranın dağıtımını yapar. Son yıllarda yerel ve bölgesel girişimlere daha fazla, spor federasyonlarına ise daha az destek verilmektedir. Fonun bölgesel gelişime yapılan yardımlarda, nüfus, bölgedeki sporcu sayısı, özel ihtiyaçlar ve soyutlanmış bölgeler dikkate alınır. Federasyonlara maddi yardımlarda, Olimpiyat oyunları dönemi olan 4 yıllık bir programa göre yürütülür (Anonim, 2003 ve Gök ve Sunay, 2010).

Fransız yasaları ve yönetmelikleri, ekteki tabloda da belirtildiği gibi İyi Yönetim Tedbirlerinin tümüne uymaktadırlar. Spor alanındaki yönetim organlarında, hükümet temsilcilerinin yer almasına hiçbir yasal engel yoktur (Anonim, 2003 ve Siekman ve Soek, 2010).

Spor mevzuatı, müdahaleci bir sistemi öngörse de, federasyonların bağımsızlık ve gelişimine etken değildir. Fransız devleti, spor konseyi emrine önemli kaynaklar sunmuştur. Spor organizasyonlarına ilişkin kamu normları

(kuralları), çoğunlukla spor federasyonlarının başarısı üzerine kurulmuştur. Spor konseyinin etkenliği ve farklılığı, devlet politikaları üzerinde etkili olduğundan sporunun, sağlam ve demokratik temele sahip olmasını sağlamaktadır (Anonim, 2003ve Sports, 2012).

Spor federasyonlarından beklenen, demokrasi, şeffaflık, erkek-kadın eşitliği ve kendi mevzuatlarını oluşturma prensiplerini sürdürebilmeleri amacıyla gerekli düzenlemeleri yapmalarıdır (Anonim, 2003 ve Gök ve Sunay, 2010).

Fransa'da, tüm spor dernekleri demokratik kurallara uygun olarak görev yapmakta; yaklaşık 13 Milyon kişi bir spor yapmakta ve 1,5 Milyon kişi gönüllü olarak görev yapmaktadır (Anonim, 2003 ve Gök ve Sunay, 2010).

4.2.5. Almanya Spor Federasyonlarının Yapısı

Alman Anayasasında spora ilişkin özel bir madde bulunmamaktadır ve federal düzeyde bir yasa da mevcut değildir. Almanya'da spor hareketi, bütünleştirilmiş bir yapıya sahip değildir. Alman Spor Konfederasyonu, Ulusal Olimpiyat Komitesi'nden ayrıdır.

Almanya'da spor önemli oranda sosyal öneme sahiptir. Bu olguyu, yaklaşık 80.000 spor kulübünde 25 milyon üye kanıtlamaktadır. Almanya'da 84 resmi spor federasyonu vardır. Alman Spor Konfederasyonu ülkede bulunan spor federasyonlarının büyük bir kısmını temsil etmektedir. Üyeleri, Lander'lerin Spor Konfederasyonları, Profesyonel Spor Federasyonları ve Bilim ve Spor Eğitimi Federasyonlarıdır(DOSB, 2012 ve Çolakoğlu, 2009:17).

Almanya federal sistemi ve sporun özerkliği spor yapısını anlamak için önemlidir. Resmi spor idaresi olan federal hükümet, Lander'lar ve yerel otoriteler ile sporun kendi yönetimi birbirinden ayrılmaktadır (Anonim, 2003).

Anayasa, sporun teşvik edilmesi konusunda federal hükümete açık bir sorumluluk yüklemektedir. Anayasaya göre devlet yetkilerinin kullanılması ve

devlet işlevlerinin yerine getirilmesi, sporun teşvik edilmesi, aksi belirtilmedikçe Lander'lere aittir (Anonim, 2003). Alman Anayasası Bölgesel Otoritelere (Lander) büyük yetkiler vermektedir. Bu da demektir ki, özellikle Anayasada yer almadığı sürece, spora ilişkin tüm faaliyet alanları Lander'ların yetkisi dâhilindedir. Almanya'da Lander'lar eğitim alanında da Anayasal yetkilere sahiptirler. Taşra yönetimleri ve çalışanları sporun geliştirilmesini destekler ve yönetirler. Lander'lar spor için bütçeye sahiptir. Resmi olarak tayin edilen görevliler sporun geliştirilmesi ile bölgesel düzeyde gerekli temel kurallara ve düzenlemelere uyulup uyulmadığını kontrol ederler (Anonim, 2003 ve Schumacher, 1997).

Organize spor, öncelikle Alman Spor Konfederasyonu (DSB), Milli Olimpiyat Komitesi (NOK), ulusal ve bölgesel spor yönetim organları, ülke sporları konfederasyonu (Kulüpler) gibi sivil örgütlerin sorumluluk alanına girmektedir. Bu örgütler kendi sorumlulukları altındaki spor faaliyetlerini organize eder ve yönetirler. Prensip olarak Konfederasyon, üye organizasyonlarının teknik ve mali özerkliğine saygı göstermektedir. Spor organizasyonlarının büyük bir kısmı, sivil Alman Yasasının dernek kurallarına göre işlemektedir (DOSB,2012 ve Ziyagil, 2002 ve Çolakoğlu,2009:17).

Almanya müdahaleci olmayan bir spor mevzuatı modeli benimsemiştir. Federal Hükümet, spor politikalarını hayata geçirmek için 3 temel ilke benimsemiştir: Spor hareketinin özerkliği, ihtiyaçlar doğrultusunda yardım, ortaklık ve işbirliğidir. Bu politikaların hayata geçirilme nedeni, sporun yaygınlaşmasında tüm spor otoritelerinin eşit rol oynamasıdır. Eyaletler düzeyinde, sporun yaygınlaştırılması ve tanıtımı bölgesel direktifler ve eğilimlerle düzenlenmiştir. Bölgesel yasal düzenlemeler, genel olarak sporun yaygınlaştırılmasını, spor kuruluşlarının, spor federasyonlarının ve spor kurumlarının geliştirilmesine yöneliktir. Kuralları kapsamaktadır. Herkes için spor'un faydaları ve tanıtılması önemlidir. Eyalet yasaları müdahaleci değildir ve yerel düzeyde spor hareketine ilişkin girişimleri desteklemeyi amaçlamaktadır (Anonim, 2003).

Federal düzeyde üst düzey sporlar için sorumluluk Federal İçişleri Bakanlığına aittir. Federal Yönetim içinde ve eyaletlerle ilgili spor faaliyetlerini koordine eder. Bütün teşvik ve tanıtımlar hükümetin bütçesinden yapılır. Genel anlamda spor faaliyetleri ve halkın katıldığı sportif aktivitelerin teşviki ve sponsorluğu eyalet valilerine aittir. Eyaletlerin yapacakları görevlerdeki organizasyonel düzenlemeler kendi özerklik düzeylerine göre değişmektedir (Ziyagil, 2002).

Federal yönetim aynı zamanda özürümler için spor, bilim ve spor hekimliği ve çeşitli spor tesislerinin inşasını desteklemektedir.

Taşra düzeyindeki otoriteler, çeşitli şekillerde spor organizasyonlarının faaliyetlerini desteklerler. Bazı Lander'ların mali kaynakları federal bütçeden sağlanmakta ve bölgesel federasyonlara paylaştırılmaktadır. Bu model dahilinde spor federasyonları, devletten aldıkları sübvansiyonları üyeleri arasında bölüştürmekle yükümlüdürler. Bazı Lander'larda ise, spor organizasyonları şans oyunları gelirleriyle finanse edilmektedir. Bu fonlar ya doğrudan veya federal bütçe aracılığıyla aktarılmaktadır. Tüm Lander'lar, sporun kendileri tarafından desteklenmesi hususunda tam yetkiye sahiptirler ve finansman kriterleri tamamen birbirine benzemektedir.

Aşağıdaki şartlar yerine getirildiği takdirde, kamu fonlarının spor organizasyonlarına verilmesi bölgesel mevzuatla sağlanmaktadır;

- a) Proje başka hiçbir kaynaktan finanse edilmemelidir,
- b) Fonlardan yararlanan kişi, güvenilir olmalıdır,
- c) Finansmanın tamamı garanti altındadır,
- d) Fonlardan yararlanan kişinin katkı payı garanti altındadır.

Hükümet ve temsilcileri, sübvansiyonların doğru kullanılıp kullanılmadığını denetler. Eğer sübvansiyonlar doğru kullanılmaz ise, spor organizasyonu aktarılan para miktarını geri ödemekle yükümlüdür. Bazı Lander'larda, devletin katkısı spor organizasyon gelirlerinin yaklaşık %80'inden fazlasını oluşturmaktadır.

Spor ve eğlence tesislerinin yapımı ve desteklenmesi büyük oranda belediyelerin sorumluluğundadır. Bu nedenle her Lander, tesislerin yapım finansmanına kısıtlı da olsa katkıda bulunur.

Alman Spor Konfederasyonu ve Ulusal Olimpiyat Komitesi, Ulusal Şans Oyunları gelirlerinden faydalanmaktadırlar.

Vergi yasalarına göre, kar amacı gütmeyen spor organizasyonları şirket vergileri, profesyonel harç, arazi ve veraset vergileri gibi çeşitli vergilerden muaftır. Bağışlar, spor kulüplerinin gelir vergisinde indirim yapılmasına olanak sağlamaktadır.

Alman yasaları ve yönetmelikleri, “İyi Yönetim Tedbirlerinin” tümüne uymaktadır. Üst düzey resmi görevli, aynı zamanda spor organizasyonlarından birinin yönetim kadrosunda yer alıyor ise, devletin bu spor organizasyonuna ilişkin aldığı kararlara katılmayacaktır (Anonim, 2003).

Anayasa sporun geliştirilmesini teşvik etmek için yasal yükümlülük getirmemiştir. Federal hükümet yetki dağılımı içerisinde özel bir hüküm olmadan özellikle sporun teşvik edilmesi, yeni spor dallarının ortaya çıkması ve sonuçta mevcut fonların yeniden dağıtılması gibi konularda yetki kullanabilir (Anonim, 2003).

Almanya’da sporun yönetimi özerktir. Sporu yöneten örgütler, ilişkilerini, sorumluluklarını, kendileri belirler ve kararlarını bağımsız olarak alırlar. Özerk yapı, devlet tarafından sporun teşvik edilmesi, devlet ile spor sektörünün işbirliği ve ortaklık yapmasını ön şart koşar(Anonim, 2003).

Federal İçişleri Bakanlığı; üst seviye sporu, engelliler üst seviye sporunu, spor hekimliğini ve spor bilimini ve spor tesisleri yapımını, uluslararası spor ilişkilerini ve Federal Sınır Polisi Teşkilatında sporu teşvik etmektedir. Federal Spor Bilimleri Enstitüsü Federal İçişleri Bakanlığının bir alt kuruluşudur (Anonim, 2003).

Devlet, sporun ana sponsorudur. Devletin, yerel otoritelerin, Lander ve Federasyonların sağladığı fonlar, özel sektör ve medyadan gelen fonlardan yüksektir. Kar amacı gütmeyen spor kulüpleri aynı zamanda vergiden muafdir (Anonim, 2003).

Devlet, yaptığı yardım ve tahsislerin kullanım amacına uygunluğunu denetler.

Şüphesiz, ekonomik sektörden para ve aynı bağışlar önceden olduğu gibi şimdi de federasyonlar, kulüpler ve “Deutsche Sporthilfe” vakfı için önemli bir finansman kaynağıdır. Fakat aynı zamanda, himayenin tersine sözleşmelere, her iki tarafın taahhütlerine dayanan sponsorluk spor sektörü ile ekonomi arasındaki ilişkilerin önemli bir şekli haline gelmiştir. Federal hükümet, spor sektörünün ekonomik sektörden gelir elde ederek mali durumunu iyileştirme çabalarını tamamen desteklemektedir (Anonim, 2003).

Ancak, sponsorluk ile medya arasındaki bağlantılar nedeniyle, sporun ekonomik sektör tarafından teşvik edilmesi izleyicilerin ve medyanın özel ilgisini çeken birkaç spor dalına yoğunlaşma eğilimi göstermektedir (Anonim, 2003).

Alman Spor Federasyonu; Deutscher Sport Bund (DSB) jimnastik ve spor dünyasının şemsiye kuruluşudur. DSB'nin amacı, gerekli ortak tedbirlerin koordinasyonu, üye kuruluşlarının devlet kuruluşları karşısındaki çıkarlarını korumak ve üyeleri kamuoyunda temsil etmek ve bu konudaki problemleri çözmektir. Lander spor konfederasyonları, ulusal spor federasyonları ve bilim ve eğitim konusunda özel görevleri bulunan ulusal spor federasyonları ile destek kurumları DSB'nin üyeleri arasında bulunmaktadır. Bu örgütsel yapılar içinde üyeler özerktir. DSB, üye kuruluşlarının örgütsel, mali ve teknik özerkliğini kabul etmektedir (Anonim, 2003).

4.2.6. Birleşik Krallık Spor Federasyonlarının Yapısı

Birleşik Krallıkta, spor hükümetin dışında gönüllü kişi ve kuruluşlarca yürütülmektedir. Sporun temel ihtiyaçları olan spor tesisleri, ekipmanları, araç gereçleri yerel yönetimler, spor kulüpleri, yönetim makamları, spor konseyleri ve hükümet görevlidir (Anonim,2003).

Birleşik Krallık'ta, spor konseylerince tanınan 300'den fazla ulusal spor organı bulunmaktadır. Birleşik Krallık 4 bölgede, 100'den fazla spor disiplini, 8 Milyondan fazla üye, 150 000 spor kulübü bulunmaktadır (Çolakoğlu, 2009:18).

Birleşik Krallık 4 Bölgeden oluşmaktadır. (İngiltere, Galler, İskoçya ve Kuzey İrlanda)

Birleşik Krallık'ta, devlet spora, 2000 yılından bu yana "Herkes İçin Sportif Bir Gelecek" politikası nedeniyle olarak dahil olmuştur. Burada amaç spor hareketinin iyi bir şekilde yürütülmesini sağlamaktır. Bazı yasal düzenleme ve politikalar spor yönetimi üzerinde oldukça etkili olmaktadır (Uk Sport, 2012 ve Sport England, 2012).

Birleşik Krallık Spor Bakanları sporun geliştirilmesinde etkin rol oynayan; 4 Bölgenin Spordan Sorumlu Bakanları ile 4 Bölgenin Spor Konseyi Başkanlarını bir araya getirir. Kararlar Bakanlar tarafından alınır. Spor kabinesi, periyodik olarak yılda 2 veya 3 kez toplanır (Uk Sport, 2012 ve Sport England, 2012).

İngiltere'de Spordan, Kültür, Medya ve Spor Bakanlığı sorumludur. Ayrıca her bölgenin Spor Bakanı vardır.

Birleşik Krallıkta, spor politikaları 5 Spor Konseyi tarafından yerine getirilir. Birleşik Krallık Spor Konseyi, Birleşik Krallığın sınırları içerisinde Üst Düzey Ulusal ve Uluslararası faaliyetlerden sorumludur. Diğer 4 Spor Konseyleri ise kendi bölgelerinde, spor faaliyetlerini ve elit sporu geliştirmek

ve ilerletmekle görevli ajanslardır. Bu ajanslar birbirlerinden bağımsız olarak çalışırlar (Uk Sport, 2012 ve Sport England, 2012).

Sisteme göre Spor Konseyleri; sporun geliştirilmesi ve finanse edilmesi ile görevlidir. Spor Konseyleri, sporu gelişmesi, katılımın ve performansın artırılması, ekipmanların iyileştirilmesi konularında görevli, yetkili ve sorumludur. Spor Konseylerinin aynı zamanda, spor organizasyonlarını Bilim ve Sanat yönünden de desteklemek ve geliştirmek görevleri vardır. Spor Konseyleri, bu görevlerini yerine getirirken, kamu yönetimi ve diğer ilgili kuruluşlarla işbirliği yaparlar (Uk Sport, 2012 ve Sport England, 2012).

Birleşik Krallık üniter bir devlet olup; bu yapı içerisinde, ulusal düzeyde tutarlı spor politikaları uygulanmaktadır. Spor Konseyleri bu görevlerini yerine getirirken bağımsızdır.

Birleşik Krallıkta; sporla ilgili yönetimler 4 yıl için görevlendirilir. Bu dönemde, spor yönetimlerine planlı ve programlı mali destek sağlanarak; Olimpiyat Oyunları hazırlıklarının kusursuz bir şekilde yürütülmesini amaçlanır.

Birleşik Krallıkta, spor hizmetlerine vergi muafiyetleri uygulanmaktadır. Katma değer vergisi kanununda yer alan sporla ilgili spor eğitimi ve spora ilişkin müsabakalara katılım ücretleri gibi birkaç istisnai maddenin sübvansede edilmesidir. Buradaki amaç, idari ve mali destek sağlanarak çoğunluğun spora katılmalarını sağlamaktır. Kulüplere ve derneklere bu anlamda destek verilmektedir(Uk Sport, 2012 ve Sport England,2012).

Birleşik Krallıkta, "Olimpiyat simgelerini koruma kanunu" Britanik Olimpiyat Derneğine, Olimpiyat terminolojisini ve simgelerini pazarlama hakkı vermekte ve bu dernek doğrudan, ne devletten ne de spor konseylerinden maddi yardım almamaktadır.

Spor Konseyleri araştırmalarında Şeffaf bir yöntem uygulamakta ve yıllık raporlarla yayınlanmaktadır.

Spor Konseyleri, denetime açık olup denetim iŐini iki yöntemle yerine getirmektedir. İç denetim, biri, tanınmış bir denetim Őirketince, diğeri de spor hareketi ve faaliyetlerinin denetimini Şeklinde yapılır.

Spor Hareketinin Yönetim Kuralları; 2001 yılında hükümet tarafından yayınlanan modernizasyon programı yayınlamıŐtır. Bu programla anlatılmak istenen, yönetimin iyileştirilmesi, etkinliği ve bağımsızlığının korunmasıdır. Bu programla spor hareketinden, özel firmaların yönetim modelini benimsemeleri beklenmektedir. "Modernizasyon Programı, profesyonellik, dürüstlük ve özerkliği kapsayan bir dizi değerler üzerine kurulmuştur. Ayrıca, ncelikleri saptama stratejileri, personel yönetim uygulamaları ve sorumluluk sistemleri de, hükümet tarafından benimsenen spor hareketi yönetim modelinin temel unsurlarıdır. Programın temel amacı, spor alanındaki tüm genel giderlerin verimli bir Şekilde kullanılmasını garantilemektir. Spor organizasyonlarından, onları spor yönetimi alanında daha profesyonel ve bağımsız bir düzeye taŐıyacak olan özel iŐletmelerin yönetim prensiplerini benimsemeleri beklenmektedir."

Birleşik Krallıkta ulusal düzeyde 400'n üzerinde gönüllü yönetim organı yaklaşık 90 farklı sporu yönetmektedir. Bu yönetim organları bağımsız sporların idaresinden ve düzenlenmesinden sorumlu bağımsız kuruluşlardır. (Anonim, 2003).

Yönetim organı üyelik sistemleri deĐiŐken olup; kulüp ve/veya bireysel üyelik içerebilmektedir. Yine de, genellikle katılımcıların kendi sporları için yönetim organına katılma zorunluluğu yoktur. Ancak emniyet nedeniyle tüm katılımcıların, paraŐtlkte olduğu gibi yönetim organına ye olmaları zorunludur (Anonim,2003). Çoğu yönetim organının spor tesisi yoktur. Gönüllü kuruluşlar olmalarına rağmen, çoğu yönetim organının ücretli çalışanları vardır.

Britanya Olimpiyat Derneği (BOA); Birleşik Krallıkta Olimpiyat hareketinin geliştirilmesinden BOA sorumludur. BOA'nın üyeleri IOC tarafından kabul edilen sporların Birleşik Krallıktaki yönetim organlarıdır. BOA'nın Britanya takımının Olimpiyat Oyunlarına katılımını organize ve koordine eder (Anonim,2003).

Britanya Spor Forumu; 1991 yılında kurulmuştur. Spor gönüllüleri arasında işbirliğini ve iletişimi sağlar. Üyeleri arasında BOA, ülke spor federasyonları ve yedi Birleşik Krallık (İngiltere Commonwealth oyunları derneği hariç) commonwealth oyunları derneği vardır (Anonim,2003).

Ülke spor federasyonları; İngiltere'de Merkezi Bedensel Faaliyet Konseyi; İskoç Spor Derneği; Galler Spor Derneği ve Kuzey İrlanda Bedensel Faaliyet Konseyinden oluşur. Ülke spor federasyonları, Ülke Spor Konseylerine danışmanlık ederler (Anonim,2003).

Commonwealth Oyunları Konseyleri; İngiltere, İskoçya, Galler ve Kuzey İrlanda'da ve Jersey, Guernsey ve Man Adasında Commonwealth Oyunları Derneklerinden oluşur. Bunların amacı Commonwealth oyunlarına katılım ve rekabeti güçlendirmektir (Anonim,2003).

Diğer ulusal kuruluşlar; üyelerine aralarında faaliyet yönetimi, spor bilimi, spor hekimliği, engelliler için spor, öğrenciler için spor, okulda spor, vb. kâr amacı gütmeyen ulusal kuruluşlardır (Anonim,2003).

Bölgesel yönetim organları; ulusal yönetim organlarının bölgesel düzeyde rekabeti güçlendiren ve üye kulüplere ve bireylere destek sağlayan bölgesel kollarıdır (Anonim,2003).

Spor kulüpleri; Spor kulüpleri genellikle bir spor dalında faaliyet göstermektedir. Bu düzeyde spor faaliyetlerini yürütme çalışmalarının büyük çoğunluğu gönüllüler tarafından üstlenilmiştir (Anonim,2003).

Ulusal düzeyde kamu spor yönetimi; Ulusal Miras Bakanlığı (DNH), Kültür, Medya ve Spor Bakanlığı (DCMS) İngiltere ve Birleşik Krallık'ta en

büyük sorumluluğa sahip olan hükümet birimidir. Bakanlık içinde 25 personeli bulunan Spor ve Rekreasyon Bölümü vardır (Anonim,2003).

Spor Konseyleri; Birleşik Krallık Spor Konseyi, İngiltere Spor Konseyi, İskoçya Spor Konseyi, Kuzey İrlanda Spor Konseyi ve Galler Spor Konseyinden oluşmaktadır (Anonim,2003).

Birleşik Krallık Spor Konseyinin görevi, Birleşik Krallık ve Büyük Britanya takımlarının ve sporcularının uluslararası alanda performansını desteklemek ve geliştirmektir. Ana ülke Spor Konseyleri spor açısından geliştirici ve mali kaynak sağlayıcı kurumlardır ve sporun geliştirilmesi, katılımın artırılması, ana ülke düzeyinde performans standartlarının yükseltilmesi ve tesis temininin iyileştirilmesi konularında değişik şekillerde sorumluluğa sahiptirler (Anonim,2003).

Birleşik Krallık ve İngiltere Spor Konseyleri 1996 yılında Kraliyet Sözleşmesi ile oluşturulmuşlar ve her iki yeni kurumun sorumluluklarını içeren Spor Konseyinin (Büyük Britanya) yerini almışlardır. Yeni yapı özellikle İngiltere amaçları ya da Birleşik Krallık özelliği taşıyan faaliyetler için kaynak tahsisinde daha büyük şeffaflık sağlamaktadır (Anonim,2003).

BEŞİNCİ BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİ SÜRECİNDE SPOR FEDERASYONLARININ YAPISAL BAKIMDAN DEĞERLENDİRİLMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

5.1. ARAŞTIRMAMIZLA İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Araştırmamızda; AB sürecinde Türkiye’de faaliyet gösteren spor federasyonları yapısal bakımdan incelenerek bazı AB ülke spor federasyonlarının yönetim yapılarıyla karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma yapılırken spor yöneticilerinin ve akademisyenlerin görüşleri ve değerlendirmeleri esas alınmıştır. Bu süreçte, özerkleştirilen spor federasyonlarının yapısal bakımından aksayan yönleri saptanarak, sorunların çözümüne ilişkin önerilerde bulunulmuştur. AB ülkelerinde spor federasyonlarının özerk bir yapıya sahip olması nedeniyle, Türk spor federasyonlarının AB ye üye ülke spor federasyonlarının yönetim yapılarına uyumlu hale getirilmesinde, özerklik bu sürecin ilk adımıdır.

Spor federasyonları, öncelikle ilgili spor dalının tanıtımı, yaygınlaştırılması, ulusal ve uluslararası organizasyonlar ve eğitim faaliyetleri gibi birçok önemli görevi yerine getirmelidirler.

Bu görevleri yerine getirebilmek için, spor federasyonları kuruluşlarını takiben teşkilatlanmalı ve organlarını harekete geçirmelidir. Özerk spor federasyonları mevcut mevzuata göre, MDK’nın uygun görüşü ile ilgili Bakanın teklifi ve Başbakanın onayı ile kurulmaktadır. Kuruluşlarında; kanunun belirlediği organları dışında departmanlarıyla ilgili yasal bir düzenleme bulunmamaktadır.

5.2. ARAŞTIRMAMIZIN KAPSAMI, AMACI VE ÖNEMİ

Araştırmamız, TFF dahil Türkiye’de faaliyet gösteren 61 spor federasyonu ve AB bazı ülke federasyonlarını kapsamaktadır. Bu kapsamda;

federasyonların organları olan genel kurul ve yönetim kurulu yapıları ile başkan, genel sekreter, diğer kurul, bürolarının yapısı ve taşra örgütlenmelerine yer verilmiştir.

Araştırmamızın amacı, AB sürecinde Türk spor federasyonlarını yapısal bakımdan inceleyerek, bazı AB ülke spor federasyonları ile karşılaştırmak suretiyle değerlendirmek ve önerilerde bulunmaktır.

Araştırmamız, spor yönetimlerinin evrenselliği dikkate alınarak; spor federasyonlarının daha çağdaş, daha demokratik ve daha özerk bir yapıya kavuşturulma arayışlarının devam ettiği düşünülerek bir eksiği tamamlamak açısından önemlidir.

5.3. ARAŞTIRMAMIZIN VARSAYIMLARI

Araştırmamızda aşağıda belirtilen noktalar birer varsayım olarak kabul edilmiştir.

Bağımsız spor federasyonları seçimleri ile ilgili; başkan belirleme, genel sekreter, genel kurul yapısı, üye belirleme yöntemi, üye sayısı ve üyelerin geniş bir kesimi temsil etmeleri konularında ciddi sorunlar bulunmaktadır.

Bağımsız spor federasyonları mevcut yönetim yapılanması ile istenilen düzeyde hizmet verememektedir. Federasyonlar teknik, eğitim, halkla ilişkiler, reklam pazarlama ve sponsorluk vb. şubelerini kuramamıştır.

Bağımsız spor federasyon kurulları istenilen düzeyde çalışmadıkları gibi eğitim ve bilimsel araştırmalara yeterli önemi vermediklerinden federasyonlar beklenen başarıyı yakalayamamıştır.

Bağımsız spor federasyonları finansal kaynak oluşturamamaktadır. Bütçelerinin tamamına yakını kamu kaynaklarından oluşmaktadır.

Bağımsız spor federasyonlarına yapılan devlet desteği ile ilgili objektif ölçütler bulunmamaktadır.

Bağımsız spor federasyonları gerçek anlamda bağımsız bir yapıya sahip olmayıp; geleneksel yönetim anlayışıyla yönetilmektedir.

Bağımsız spor federasyonlarının organlarında görevlendirilen kişiler liyakatli kişilerden seçilmemiştir.

Bağımsız spor federasyonları bütçelerini etkin ve verimli bir biçimde kullanmamaktadır.

Federasyonların kuruluş yöntemleri AB ülke federasyonlarının kuruluş yöntemleri ile uyumlu değildir.

AB uyum sürecinde spor federasyonları ile ilgili yapılan yapısal düzenlemeler yetersizdir.

Bağımsız spor federasyonları yapılanması ve uygulamaları Türk sporuna beklenen ivmeyi kazandıramamıştır.

Bağımsız spor federasyonlarının harcamaları ile ilgili yeterli denetim yapılmamaktadır.

5.4. ARAŞTIRMAMIZIN YÖNTEMİ VE UYGULAMASI

Araştırmamız, var olan durumu ortaya koyan tarama türü bir araştırmadır. Veriler iki ayrı şekilde elde edilmiştir.

Nicel verilerin araştırma grubu: Araştırmamızda betimsel (tarama yöntemi) uygulanmış, tesadüfî örnekleme yöntemi ile spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanlarından 182 ve BESYO öğretim elemanlarından 131 olmak üzere toplam 313 katılımcıya doğrudan, e-mail ve linki ile ulaşılmış ve 313 dönüş sağlanmıştır.

Nitel verilerin araştırma grubu: 19 sorudan oluşan form, yüz yüze görüşme yöntemiyle, federasyon başkanları ve genel sekreterlere uygulanmıştır (Tablo 6).

15 sorudan oluşan ikinci form, Avrupa Birliğine üye 6 ülkeden 42 spor federasyonuna e-mail yoluyla gönderilmiş ve 7 federasyondan alınan e-mail ile veriler elde edilmiştir (Tablo 7).

5.5. ARAŞTIRMAMIZIN VERİ VE BULGULARI

Nicel verilerin elde edilmesi için ölçek geliştirilmiştir. Federasyonların özerkleşmesini takip eden süre içerisinde arayışların devam etmesi, uygulamadan doğan aksaklıklar ve elde edinilen kazanımlar AB sürecinde spor federasyonlarının yapısal bakımından incelenmesini gerektirmiştir. Bu amaçla anket uygulanması kararlaştırılmıştır. Bunun için, konu ile ilgili literatür taraması yapılmış, uzman kişiler, spor yöneticileri ve akademisyenlerle yüz yüze görüşme yapılarak, 100 sorudan oluşan soru havuzu oluşturulmuştur. Bu sorular, uzman görüşüne sunulurak 40 soruya indirilmiş ve anket formu olarak düzenlenmiştir.

Ölçek, katılımcıların maddelere katılma düzeylerinin belirlenmesinde beşli likert tipinde hazırlanmıştır. Ölçeğin seçenekleri ve bunların puan ve sınırları, Hiç katılmıyorum (1 puan; 1.00-1.79), katılmıyorum (2 puan; 1.80-2.59), Kısmen katılıyorum (3 puan; 2.60-3.39), katılıyorum (4 puan; 3.40-4.19), Tamamen katılıyorum (5 puan; 4.20-5.00) olarak belirlenmiştir.

Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik araştırması bu araştırma kapsamında yapılmıştır. Ölçme aracının yapı geçerliği için madde toplam korelasyon analizi ve faktör analizi yapılmıştır. Güvenirlik için alfa katsayısına bakılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliği için madde toplam korelasyon değerlerine bakılmıştır. Madde toplam korelasyonu katsayısının en az 20 olması istenir (Tavşancıl, 2006:149) Araştırmamızda bu değer 30 olarak alınmış ve 30'un altında kalan 11 madde ölçekten çıkarılmıştır (Tablo 3).

Faktör analizi yapılmadan önce, verilerin faktör analizine uygun olup olmadığına bakmak için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri .84 bulunmuştur. Veriler üzerinde faktör analizi yapılabilmesi için minimum KMO değeri .60 olmalıdır (Sipahi, Yurtkoru ve Çinko, 2007:80). Bu durumda gözlenen 84'lik KMO değeri verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir. Diğer yandan 40 maddenin faktör analizi için Barlett testi sonucu [3,6463 ($p<0.05$)] olarak bulunmuştur. KMO ve Barlett testi sonuçları bu veriler üzerinde faktör analizi yapılabileceğini ortaya koymuştur. Herhangi bir maddenin ölçekte yer almasına karar verilirken faktör yük değerinin .30 ve daha yukarı olması ölçüt alınmıştır (Büyüköztürk, 2002:118). Buna göre, ölçekten faktör analizinde atılan 3 madde, madde toplam korelasyon analizinde de atılan maddeler arasında yer aldığından, faktör analizi sonucu 2 madde atılmıştır. 29 maddenin Madde toplam korelasyonu katsayısına bakılarak 2 maddenin atılmasından sonra geriye kalan 27 maddenin yük değeri ise, .30 ile .73 arasında değişmektedir (Tablo 3).

Faktör analizi sonucu ölçeğin orijinal ölçekte olduğu gibi iki faktörlü olduğu saptanmıştır. Birinci faktörde 20 madde, ikinci faktörde ise 7 maddenin yer aldığı görülmüştür. Birinci faktörün açıkladığı varyans oranı %21,2, ikinci faktörün açıkladığı varyans oranı %6,3, açıklanan toplam varyans oranı ise %27,5 bulunmuştur. Birinci faktöre ilgili literatüre dayanarak "yapısal," ikinci faktöre de "işlevsel" adı verilmiştir. Ölçeğin güvenilirliği için hesaplanan Alpha iç tutarlılık katsayısı, .83 olarak bulunmuştur. Bu durumda ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğu kabul edilmiştir (Tablo 3).

Tablo 3-a: Veri Toplama Aracının Yapısal Boyutun Faktör Analizi, Madde Analizi Sonuçları Değerleri

Sıra No	SORULAR	Faktör Yüğü	Madde Toplam Korelasyonu Yüğü
1	Bağımsız Spor Federasyonları genel kurulları; ilgili spor dalı ile ilgilenen geniş bir kesim içerisinde seçilen üyelere oluşmalıdır.	.584	0,516
2	Bağımsız Spor Federasyonları genel kurul yapısının sağlıklı olmadığını düşünüyorum.	.534	0,603
3	Bağımsız spor federasyonları yapılanması içinde neredeyse tüm gelirlerinin devletçe karşılanmasını doğru bulmuyorum	.527	0,494
4	Bağımsız Spor Federasyonları beklenen düzeyde gelir elde edememektedir.	.510	0,448
5	Avrupa Birliği uyum sürecinde spor federasyonları ile ilgili gerekli yapısal düzenlemelerin yapıldığı söylenemez.	.490	0,494
6	Bağımsız Spor Federasyonları yapılanması ve uygulamaları Türk sporuna beklenen ivmeyi kazandıramamıştır.	.490	0,57
7	Bağımsız federasyonlar geleneksel yönetim anlayışıyla yönetilmektedir.	.487	0,424
8	Bağımsız Spor Federasyonları genel kurul üye sayısı kesinlikle yeterli değildir.	.472	0,357
9	Bağımsız Spor Federasyonlarının genel kurul üyelerinin belirlenmesinde doğru bir yol izlenmemiştir.	.483	0,398
10	Bağımsız Spor Federasyonlarına verilen bütçe ödeneğinin objektif bir değerlendirme sonucu verildiğini düşünmüyorum.	.451	0,464
11	Bağımsız Spor Federasyonları harcamalarının, ihale mevzuatı haricinde tutulmuş olmasını sakıncalı buluyorum.	.449	0,419
12	Bağımsız Spor Federasyonlarının İdari, Teknik, Eğitim, Halkla İlişkiler, Reklam Pazarlama ve Sponsorluk vb. departmanlarını oluşturduklarını düşünmüyorum.	.411	0,432

13	Spor federasyonlarının devlet eli ile kurulmasından ziyade, bir spor dalının belirli seviyede yaygınlaştıktan sonra aşağıdan yukarıya yapılanması sonucunda federatif yapı yani federasyon oluşmalıdır.	.400	0,305
14	Bağımsız spor federasyonlarının harcamaları devlet adına bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmelidir.	.393	0,374
15	Bağımsız Spor Federasyonlarının gerçek anlamda bağımsız bir yapı ve uygulama içerisinde olduklarını düşünmüyorum.	.376	0,276
16	Bağımsız Spor Federasyonları yapılanması ve uygulamaları Türk sporuna beklenen ivmeyi kazandıramamıştır.	.371	0,331
17	Bağımsız Spor Federasyonları Genel Sekreterleri ilgili spor dalı içinden veya başka bir spor dalında geçmişi olan liyakatli kişilerden atanmalıdır	.365	0,278
18	Bağımsız federasyonların denetim kurulu üyelerinin yarısından fazlasının Gençlik ve Spor Bakanlığınca atanması yanlış bir uygulamadır.	.355	0,291
19	Bağımsız spor federasyonları her yaştaki vatandaşın spor yapmasından çok performans sporcusuna dönük faaliyetler yapmaktadır.	.353	0,299
20	Federasyonun kelime anlamınının; özerk bir yapıyı tanımladığı düşünülduğünden bağımsız spor federasyonları tanımlamasını doğru bulmuyorum.	.339	0,256

Tablo 3-b: Veri Toplama Aracının İşlevsel Boyutun Faktör Analizi, Madde Analizi Sonuçları Değerleri

Sıra No	SORULAR	Faktör Yüğü	Madde Toplam Korelasyonu Yüğü
1	Bağımsız spor federasyonları kurullarının istenilen düzeyde çalışabildikleri söylenemez.	.399	0,475
2	Bağımsız spor federasyonlarının eğitim ve bilimsel araştırma faaliyetlerine yeterli önemi verdiklerini düşünmüyorum.	.304	0,408
3	Bağımsız Spor Federasyonlarının, etenek seçimi ve spora yönlendirme onusunda yeterli araştırmayı yaptıklarını düşünmüyorum.	.350	0,49
4	Bağımsız spor federasyonlarının mevcut yönetim yapılanması ile istenilen düzeyde hizmet verdikleri söylenemez.	.417	0,554
5	Bağımsız spor federasyonları bütçelerinin etkin ve verimli bir biçimde kullanıldığına inanmıyorum.	.420	0,524
6	Bağımsız spor federasyonların harcamalarını şeffaf bir biçimde yaptıklarını düşünmüyorum.	.455	0,528
7	Bağımsız spor federasyonları Yönetim Kurulu üyelerinin, görevleriyle uyumlu liyakatli kişilerden oluştuğunu düşünmüyorum.	.493	0,594

Nitel verilerin elde edilmesi; mevcut ve eski federasyon başkanları ile mevcut ve eski federasyon genel sekreterlerinden seçilmiş 10 kişi ile yüz yüze görüşme yöntemi ile görüşlerine başvurulmuştur.

Ayrıca, İngiltere, Hollanda, Almanya, Fransa, İtalya ve İspanya' dan Atletizm, Jimnastik, Binicilik, Basketbol, Yüzme, Voleybol ve Hokey Federasyonlarına e-mail yazarak bu federasyonların yapıları hakkında bilgi istenmiştir.

Analiz, veriler frekans ve yüzde dağılımları ile çözümlenmiştir. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasındaki ilişki t testi ile analiz edilmiştir.

Federasyon yapısına ilişkin frekans ve yüzdeler dağılımları; verilerin analizinde spor federasyonlarının yapısal boyutuna ilişkin görüşler 1. Boyut, işlevsel boyutuna ilişkin görüşler ise 2. Boyut olarak ele alınmış, frekans ve yüzdeler dağılımları aşağıdaki tablolarda yer almıştır.

a) Yapısal Boyuta İlişkin Görüşlerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları;

Tablo 4-a 'da görüldüğü gibi, birinci maddede yer alan "Bağımsız Spor Federasyonları genel kurulları; ilgili spor dalı ile ilgilenen geniş bir kesim içerisinde seçilen üyelerden oluşmalıdır." İfadesine katılımcılar; %0'ı Hiç Katılmıyorum, %2,9'u Katılmıyorum, %19,9'u Kısmen Katılıyorum, %38,6'sı Katılıyorum, %41,5'i Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması ($x=4,18$) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-a 'da görüldüğü gibi, ikinci maddede yer alan "Bağımsız Spor Federasyonları genel kurul yapısının sağlıklı olmadığını düşünüyorum." İfadesine katılımcılar; %0,6'sı Hiç Katılmıyorum, %8,4'ü Katılmıyorum, %32,2'si Kısmen Katılıyorum, %29,9'u Katılıyorum, %28,9'u Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması ($x=3,78$) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-a 'da görüldüğü gibi, üçüncü maddede yer alan "Bağımsız spor federasyonları yapılanması içinde neredeyse tüm gelirlerinin devletçe karşılanmasını doğru bulmuyorum." İfadesine katılımcılar; %2,2'si Hiç Katılmıyorum, %6,1'i Katılmıyorum, %21,7'si Kısmen Katılıyorum, %32,6'sı Katılıyorum, %37,4'ü Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması ($x=3,96$) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-a 'da görüldüğü gibi, dördüncü maddede yer alan "Bağımsız Spor Federasyonları beklenen düzeyde gelir elde edememektedir."

İfadesine katılımcılar; %1,6'sı Hiç Katılmıyorum, %2,3'ü Katılmıyorum, %15,8'i Kısmen Katılıyorum, %37,3'ü Katılıyorum, %43,1'i Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması ($x=4,18$) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-a 'da görüldüğü gibi, beşinci maddede yer alan "Avrupa Birliği uyum sürecinde spor federasyonları ile ilgili gerekli yapısal düzenlemelerin yapıldığı söylenemez." İfadesine katılımcılar; %1,3'ü Hiç Katılmıyorum, %5,4'ü Katılmıyorum, %23,4'ü Kısmen Katılıyorum, %39,4'ü Katılıyorum, %30,4'ü Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması ($x=3,92$) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-a 'da görüldüğü gibi, altıncı maddede yer alan "Bağımsız Spor Federasyonları yapılanması ve uygulamaları Türk sporuna beklenen ivmeyi kazandıramamıştır." İfadesine katılımcılar; %2,3'ü Hiç Katılmıyorum, %8,7'si Katılmıyorum, % 29,6'sı Kısmen Katılıyorum, %28,9'u Katılıyorum, %30,5'i Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması ($x=3,76$) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-a 'da görüldüğü gibi, yedinci maddede yer alan Bağımsız federasyonlar geleneksel yönetim anlayışıyla yönetilmektedir." İfadesine katılımcılar; %3,2'si Hiç Katılmıyorum, %12'si Katılmıyorum, %23'ü Kısmen Katılıyorum, %25'i Katılıyorum, %37'si Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması ($x=3,76$) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-a 'da görüldüğü gibi, sekizinci maddede yer alan "Bağımsız Spor Federasyonları genel kurul üye sayısı kesinlikle yeterli değildir." ifadesine, katılımcılar; %5,4'ü Hiç Katılmıyorum, % 18'i Katılmıyorum, %34'ü Kısmen Katılıyorum, %26'sı Katılıyorum, %17'si Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması ($x=3,3$) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-a 'da görüldüğü gibi, dokuzuncu maddede yer alan "Bağımsız Spor Federasyonlarının genel kurul üyelerinin belirlenmesinde doğru bir yol izlenmemiştir." ifadesine, katılımcılar; %2,9'u Hiç Katılmıyorum, %11'i Katılmıyorum, %26'sı Kısmen Katılıyorum, %30'u Katılıyorum, %30'u

Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması ($x=3,73$) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-a 'da görüldüğü gibi, onuncu maddede yer alan "Bağımsız Spor Federasyonlarına verilen bütçe ödeneğinin objektif bir değerlendirme sonucu verildiğini düşünmüyorum." İfadesine katılımcılar; %1'i Hiç Katılmıyorum, %6,7'si Katılmıyorum, %19,6'sı Kısmen Katılıyorum, %30,8'i Katılıyorum, %42'si Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması ($x=4,06$) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-a 'da görüldüğü gibi, on birinci maddede yer alan "Bağımsız Spor Federasyonları harcamalarının, ihale mevzuatı haricinde tutulmuş olmasını sakıncalı buluyorum." İfadesine katılımcılar; %5,1'i Hiç Katılmıyorum, %13,5'i Katılmıyorum, %31,8'i Kısmen Katılıyorum, %27'si Katılıyorum, %22,5'i Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması ($x=3,48$) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-a 'da görüldüğü gibi, on ikinci maddede yer alan "Bağımsız Spor Federasyonlarının İdari, Teknik, Eğitim, Halkla İlişkiler, Reklam Pazarlama ve Sponsorluk gibi departmanlarını oluşturduklarını düşünmüyorum." İfadesine katılımcılar; %2,3'ü Hiç Katılmıyorum, %7,4'ü Katılmıyorum, %29,3'ü Kısmen Katılıyorum, %35,7'si Katılıyorum, %25,4'ü Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması ($x=3,74$) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-a 'da görüldüğü gibi, on üçüncü maddede yer alan Spor federasyonlarının devlet eli ile kurulmasından ziyade, bir spor dalının belirli seviyede yaygınlaştıktan sonra aşağıdan yukarıya yapılması sonucunda federatif yapı yani federasyon oluşmalı ifadesine, katılımcılar; %1'i Hiç Katılmıyorum, %8'i Katılmıyorum, %18'i Kısmen Katılıyorum, %32'si Katılıyorum, %42'si Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması ($x=4,05$) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-a 'da görüldüğü gibi, on dördüncü maddede yer alan "Bağımsız spor federasyonlarının harcamaları devlet adına bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmelidir." İfadesine katılımcılar; %5,8'i Hiç Katılmıyorum, %8,7'si Katılmıyorum, %20,2'si Kısmen Katılıyorum, %29,2'si Katılıyorum, %36,2'si Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması (x=3,81) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-a 'da görüldüğü gibi, on beşinci maddede yer alan "Bağımsız Spor Federasyonlarının gerçek anlamda bağımsız bir yapı ve uygulama içerisinde olduklarını düşünmüyorum." ifadesine, katılımcılar; %1,6'sı Hiç Katılmıyorum, %4,8'i Katılmıyorum, %15'i Kısmen Katılıyorum, %36'sı Katılıyorum, %43'ü Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması (x=4,12) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-a 'da görüldüğü gibi, on altıncı maddede yer alan "Bağımsız Spor Federasyonları yönetim kurulu üyeleri genel kurulca çarşaf listeden seçilmeli." İfadesine katılımcılar; % 9'u Hiç Katılmıyorum, %12,2'si Katılmıyorum, %32,8'i Kısmen Katılıyorum, %27,3'ü Katılıyorum, %18,6'sı Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması (x=3,34) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-a 'da görüldüğü gibi, on yedinci maddede yer alan "Bağımsız Spor Federasyonları Genel Sekreterleri ilgili spor dalı içinden veya başka bir spor dalında geçmişi olan liyakatli kişilerden atanmalıdır." İfadesine katılımcılar; %3,5'i Hiç Katılmıyorum, %2,9'u Katılmıyorum, %20'si Kısmen Katılıyorum, %36'sı Katılıyorum, %39'u Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması (x=4,02) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-a 'da görüldüğü gibi, on sekizinci maddede yer alan "Bağımsız federasyonların denetim kurulu üyelerinin yarısından fazlasının Gençlik ve Spor Bakanlığınca atanması yanlış bir uygulamadır." İfadesine katılımcılar; %5,5'i Hiç Katılmıyorum, %18'i Katılmıyorum, %34'ü Kısmen Katılıyorum,

%26'sı Katılıyorum, %17'si Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması ($x=3,81$) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-a 'da görüldüğü gibi, on dokuzuncu maddede yer alan "Bağımsız spor federasyonları her yaştaki vatandaşın spor yapmasından çok performans sporcusuna dönük faaliyetler yapmaktadır." İfadesine katılımcılar; %2,2'si Hiç Katılmıyorum, %10,6'sı Katılmıyorum, %20,2'si Kısmen Katılıyorum, %41,7'si Katılıyorum, %25,3'ü Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması ($x=3,76$) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-a 'da görüldüğü gibi, yirminci maddede yer alan "Federasyonun kelime anlamının; özerk bir yapıyı tanımladığı düşünüldüğünden bağımsız spor federasyonları tanımlamasını doğru bulmuyorum." ifadesine, katılımcılar; %3,5'i Hiç Katılmıyorum, %11'i Katılmıyorum, %21'i Kısmen Katılıyorum, %37'si Katılıyorum, %28'i Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması ($x=3,74$) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-a:Katılımcıların federasyon yapısına ilişkin görüşlerinin (1. Boyut) Frekans ve Yüzdeler dağılımları

	Hiç Katılmıyorum 1		Katılmıyorum 2		Kısmen Katılıyorum 3		Katılıyorum 4		Tamamen Katılıyorum 5		x
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1	0	0	9	2,9	53	17,00	120	38,6	129	41,5	4,18
2	2	0,6	26	8,4	100	32,2	93	29,9	90	28,9	3,78
3	7	2,2	19	6,1	68	21,7	102	32,6	117	37,4	3,96
4	5	1,6	7	2,3	49	15,8	116	37,3	134	43,1	4,18
5	4	1,3	17	5,4	73	23,4	123	39,4	95	30,4	3,92
6	7	2,3	27	8,7	92	29,6	90	28,9	95	30,5	3,76
7	10	3,2	36	11,6	71	22,8	79	25,4	115	37	3,76
8	17	5,4	56	18	105	33,8	80	25,7	53	17	3,3
9	9	2,9	34	10,9	81	26	94	30,2	93	29,9	3,73
10	3	1	21	6,7	61	19,6	96	30,8	131	42	4,06
11	16	5,1	42	13,5	99	31,8	84	27	70	22,5	3,48
12	7	2,3	23	7,4	91	29,3	111	35,7	79	25,4	3,74
13	3	1	25	8	55	17,6	100	31,9	130	41,5	4,05
14	18	5,8	27	8,7	63	20,2	91	29,2	113	36,2	3,81
15	5	1,6	15	4,8	48	15,3	112	35,8	133	42,5	4,12
16	28	9	38	12,2	102	32,8	85	27,3	58	18,6	3,34
17	11	3,5	9	2,9	61	19,6	111	35,6	120	38,5	4,02
18	17	5,5	56	18	105	33,8	80	25,7	53	17	3,81
19	7	2,2	33	10,6	63	20,2	130	41,7	79	25,3	3,77
20	11	3,5	35	11,2	65	20,8	115	36,7	87	27,8	3,74

b) İşlevsel Boyuta İlişkin Görüşlerin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları;

Tablo 4-b'de görüldüğü gibi, birinci maddede yer alan “Bağımsız Spor Federasyonlarının, yetenek seçimi ve spora yönlendirme konusunda yeterli çalışmayı yaptıklarını düşünmüyorum.” İfadesine katılımcılar; %2,6’sı Hiç

Katılmıyorum, %9,9'uKatılmıyorum, %21,4'ü Kısmen Katılıyorum, %30,7'si Katılıyorum, %35,5'i Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması ($x=3,86$) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-b 'de görüldüğü gibi, ikinci maddede yer alan "Bağımsız spor federasyonlarının mevcut yönetim yapılanması ile istenilen düzeyde hizmet verdikleri söylenemez." İfadesine katılımcılar; %0,6'sı Hiç Katılmıyorum, %6,4'üKatılmıyorum, %28,2'si Kısmen Katılıyorum, %40,1'i Katılıyorum, %24,7'i Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması ($x=3,81$) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-b 'de görüldüğü gibi, üçüncü maddede yer alan "Bağımsız spor federasyonları bütçelerinin etkin ve verimli bir biçimde kullanıldığına inanmıyorum." İfadesine katılımcılar; %1,9'u Hiç Katılmıyorum, %9'u Katılmıyorum, %18,9'u Kısmen Katılıyorum, %34,9'u Katılıyorum, %35,3'i Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması ($x=3,92$) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-b 'de görüldüğü gibi, dördüncü maddede yer alan "Bağımsız spor federasyonları Yönetim Kurulu üyelerinin, görevleriyle uyumlu liyakatli kişilerden oluştuğunu düşünmüyorum." İfadesine katılımcılar; %1,6'sı Hiç Katılmıyorum, %8,4'ü Katılmıyorum, %33,1'i Kısmen Katılıyorum, %29,9'u Katılıyorum, %27'si Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması ($x=3,72$) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-b 'de görüldüğü gibi, beşinci maddede yer alan "Bağımsız spor federasyonların harcamalarını şeffaf bir biçimde yaptıklarını düşünmüyorum." İfadesine katılımcılar; %4,2'si Hiç Katılmıyorum, %9,3'i Katılmıyorum, %28,8'i Kısmen Katılıyorum, %33,7'si Katılıyorum, %24'ü Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması ($x=3,64$) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-b 'de görüldüğü gibi, altıncı maddede yer alan "Bağımsız spor federasyonlarının eğitim ve bilimsel araştırma faaliyetlerine yeterli önemi

verdiklerini düşünmüyorum.” İfadesine katılımcılar; %3,5’i Hiç Katılmıyorum, %10,3’ü Katılmıyorum, %20,5’i Kısmen Katılıyorum, %33,7’si Katılıyorum, %32,1’i Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması (x=3,8) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-b ‘de görüldüğü gibi, yedinci maddede yer alan “Bağımsız spor federasyonları kurullarının istenilen düzeyde çalışabildikleri söylenemez.” İfadesine katılımcılar; %1’i Hiç Katılmıyorum, %5,1’i Katılmıyorum, %21,5’i Kısmen Katılıyorum, %41,’i Katılıyorum, %31,4’ü Tamamen Katılıyorum cevabını vermiştir. Cevapların ortalaması (x=3,96) olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4-b:Katılımcıların federasyon yapısına ilişkin görüşlerinin (2. Boyut) Frekans ve Yüzdeler dağılımları

	Hiç Katılmıyorum 1		Katılmıyorum 2		Kısmen Katılıyorum 3		Katılıyorum 4		Tamamen Katılıyorum 5		x
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1	8	2,6	31	9,9	67	21,4	96	30,7	111	35,5	3,86
2	2	0,6	20	6,4	88	28,2	125	40,1	77	24,7	3,81
3	6	1,9	28	9	59	18,9	109	34,9	110	35,3	3,92
4	5	1,6	26	8,4	103	33,1	93	29,9	84	27	3,72
5	13	4,2	29	9,3	90	28,8	105	33,7	75	24	3,64
6	11	3,5	32	10,3	64	20,5	105	33,7	100	32,1	3,8
7	3	1	16	5,1	67	21,5	128	41	98	31,4	3,96

T testi sonucuna göre spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanları görüşleri arasındaki korelasyon;

Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasındaki korelasyona ait veriler aşağıdaki tablolarda yer almıştır.

Yapısal Boyutta Yer Alan Maddelere İlişkin Görüşlerin Analizi;

Tablo 5-a'da görüldüğü gibi, birinci maddede yer alan “Bağımsız Spor Federasyonları genel kurulları; ilgili spor dalı ile ilgilenen geniş bir kesim içerisinde seçilen üyelerden oluşmalıdır.” ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları (x=4,18) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise (x=4,18) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [t(313)=.008,p>.05]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri istatistiksel olarak aynı çıkmıştır. BESYO öğretim elemanları ile Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları, Bağımsız Spor Federasyonları genel kurulları; ilgili spor dalı ile ilgilenen geniş bir kesim içerisinde seçilen üyelerden oluşmalıdır görüşüne aynı değerlerde yaklaşmışlardır.

Tablo 5'de görüldüğü gibi, ikinci maddede yer alan “Bağımsız Spor Federasyonları genel kurul yapısının sağlıklı olmadığını düşünüyorum.” ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları (x =3,76) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise (x=3,79) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [t(313)=.259, p>.05]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, BESYO öğretim elemanları Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanlarına göre, Bağımsız Spor Federasyonları genel kurul yapısının sağlıklı olmadığını görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-a'da görüldüğü gibi, üçüncü maddede yer alan “Bağımsız spor federasyonları yapılması içinde neredeyse tüm gelirlerinin devletçe karşılanmasını doğru bulmuyorum.” ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları (x=4,02) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise

($\bar{x}=3,88$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(313)=.259, p>.05$]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatisti olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, BESYO öğretim elemanları Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanlarına göre, Bağımsız Spor Federasyonları genel kurul yapısının sağlıklı olmadığı görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-a'da görüldüğü gibi, dördüncü maddede yer alan “Bağımsız Spor Federasyonları beklenen düzeyde gelir elde edememektedir.” ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ($\bar{x}=4,24$) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise ($\bar{x}=4,09$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(313)=1.454, p>.05$]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatisti olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları BESYO öğretim elemanlarına göre, Bağımsız Spor Federasyonları beklenen düzeyde gelir elde edememektedir görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-a'da görüldüğü gibi, beşinci maddede yer alan “Avrupa Birliği uyum sürecinde spor federasyonları ile ilgili gerekli yapısal düzenlemelerin yapıldığı söylenemez.” ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ($\bar{x}=3,89$) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise ($\bar{x}=3,96$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(313)=.615, p>.05$]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatisti olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, BESYO öğretim elemanları Spor federasyonu yöneticileri ve spor

uzmanlarına göre, Avrupa Birliği uyum sürecinde spor federasyonları ile ilgili gerekli yapısal düzenlemelerin yapıldığı söylenemez görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-a'da görüldüğü gibi, altıncı maddede yer alan "Bağımsız Spor Federasyonları yapılanması ve uygulamaları Türk sporuna beklenen ivmeyi kazandıramamıştır." İfadesine, Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ($x=3,70$) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise ($x=3,85$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(313)=1.193, p>.05$]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatistik olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, BESYO öğretim elemanları Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanlarına göre, Bağımsız Spor Federasyonları yapılanması ve uygulamaları Türk sporuna beklenen ivmeyi kazandıramamıştır görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-a'da görüldüğü gibi, yedinci maddede yer alan "Bağımsız federasyonlar geleneksel yönetim anlayışıyla yönetilmektedir." ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ($x=3,73$) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise ($x=3,80$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(313)=.576, p>.05$]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatistik olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, BESYO öğretim elemanları Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanlarına göre, Bağımsız federasyonlar geleneksel yönetim anlayışıyla yönetilmektedir görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-a'da görüldüğü gibi, sekizinci maddede yer alan "Bağımsız Spor Federasyonları genel kurul üye sayısı kesinlikle yeterli değildir". İfadesine, Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ($x=3,24$)

düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise (x=3,40) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [t(313)=.576,p> .05]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, BESYO öğretim elemanları Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanlarına göre, Bağımsız federasyonlar geleneksel yönetim anlayışıyla yönetilmektedir görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-a'da görüldüğü gibi, dokuzuncu maddede yer alan "Bağımsız Spor Federasyonlarının genel kurul üyelerinin belirlenmesinde doğru bir yol izlenmemiştir." ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları (x=3,75) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise (x=3,70) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [t(313)=.376,p>.05]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları BESYO öğretim elemanlarına göre, Bağımsız Spor Federasyonlarının genel kurul üyelerinin belirlenmesinde doğru bir yol izlenmemiştir görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-a'da görüldüğü gibi, onuncu maddede yer alan "Bağımsız Spor Federasyonlarına verilen bütçe ödeneğinin objektif bir değerlendirme sonucu verildiğini düşünmüyorum." ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları (x=4,01) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise (x=4,12) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [t(313)=.942, p>.05]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen,

BESYO ğretim elemanları Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanlarına göre, Bağımsız spor federasyonlarına verilen bütçe ödeneğinin objektif bir değerlendirme sonucu verildiğini düşünmüyorum görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-a'da görüldüğü gibi, on birinci maddede yer alan "Bağımsız Spor Federasyonları harcamalarının, ihale mevzuatı haricinde tutulmuş olmasını sakıncalı buluyorum." ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ($x=3,47$) düzeyinde, BESYO ğretim elemanları ise ($x=3,49$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO ğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(313)=-.132, p>.05$]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO ğretim elemanlarının görüşleri arasında istatistik olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, BESYO ğretim elemanları Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanlarına göre, Bağımsız Spor Federasyonları harcamalarının, ihale mevzuatı haricinde tutulmuş olmasının yanlış bir uygulama olduğu görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-a'da görüldüğü gibi, on ikinci maddede yer alan "Bağımsız Spor Federasyonlarının İdari, Teknik, Eğitim, Halkla İlişkiler, Reklam Pazarlama ve Sponsorluk gibi departmanlarını oluşturduklarını düşünmüyorum." ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ($x=3,69$) düzeyinde, BESYO ğretim elemanları ise ($x=3,81$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO ğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(313)=1.018, p>.05$]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO ğretim elemanlarının görüşleri arasında istatistik olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, BESYO ğretim elemanları Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanlarına göre, Bağımsız Spor Federasyonlarının İdari, Teknik, Eğitim,

Halkla İlişkiler, Reklam Pazarlama ve Sponsorluk gibi departmanlarını oluşturduklarını düşünmüyorum görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-a'da görüldüğü gibi, on üçüncü maddede yer alan “Spor federasyonlarının devlet eli ile kurulmasından ziyade, bir spor dalının belirli seviyede yaygınlaştıktan sonra aşağıdan yukarıya yapılanması sonucunda federatif yapı yani federasyon oluşmalıdır.” ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ($x=4,00$) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise ($x=4,11$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(313)=-.953, p>.05$]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatisti olarak bir anlamlı fark olmamasına rağmen, BESYO öğretim elemanları Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanlarına göre, Spor federasyonlarının devlet eli ile kurulmasından ziyade, bir spor dalının belirli seviyede yaygınlaştıktan sonra aşağıdan yukarıya yapılanması sonucunda federatif yapı yani federasyon oluşmalıdır görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-a'da görüldüğü gibi, on dördüncü maddede yer alan “Bağımsız spor federasyonlarının harcamaları devlet adına bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmelidir” ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ($x=3,75$) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise ($x=3,90$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(313)=1.084, p>.05$]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatisti olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, BESYO öğretim elemanları Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanlarına göre, Bağımsız spor federasyonlarının harcamaları devlet adına bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmelidir görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-a'da görüldüğü gibi, on beşinci maddede yer alan “Bağımsız Spor Federasyonlarının gerçek anlamda bağımsız bir yapı ve uygulama içerisinde olduklarını düşünmüyorum.” ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ($x=4,04$) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise ($x=4,23$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(313)=1.737, p>.05$]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatistik olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, BESYO öğretim elemanları Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanlarına göre, Bağımsız Spor Federasyonlarının gerçek anlamda bağımsız bir yapı ve uygulama içerisinde olduklarını düşünmüyorum görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-a'da görüldüğü gibi, on altıncı maddede yer alan “Bağımsız Spor Federasyonları yönetim kurulu üyeleri genel kurulca çarşaf listeden seçilmeli fikrini” destekliyorum.” ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ($x=3,39$) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise ($x=3,27$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(313)=.819, p>.05$]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatistik olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları BESYO öğretim elemanlarına göre, Bağımsız Spor Federasyonları yönetim kurulu üyeleri genel kurulca çarşaf listeden seçilmeli fikrini” destekliyorum görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-a'da görüldüğü gibi, on yedinci maddede yer alan "Bağımsız Spor Federasyonları Genel Sekreterleri ilgili spor dalı içinden veya başka bir spor dalında geçmiş olan liyakatli kişilerden atanmalıdır". İfadesine, Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ($x=4,00$) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise ($x=4,05$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu

yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(313)=.417$, $p>.05$]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatistik olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, BESYO öğretim elemanları Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanlarına göre, Bağımsız Spor Federasyonları Genel Sekreterleri ilgili spor dalı içinden veya başka bir spor dalında geçmişi olan liyakatli kişilerden atanmalıdır görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-a'da görüldüğü gibi, on sekizinci maddede yer alan “Bağımsız federasyonların denetim kurulu üyelerinin yarısından fazlasının Gençlik ve Spor Bakanlığınca atanması yanlış bir uygulamadır”, ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ($x=3,63$) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise ($x=4,00$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur [$t(313)=3.458$, $p<.05$]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatistik olarak anlamlı bir fark oluşmuştur. BESYO öğretim elemanları Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanlarına göre, Bağımsız federasyonların denetim kurulu üyelerinin yarısından fazlasının Gençlik ve Spor Bakanlığınca atanmasını yanlış bir uygulama olduğu görüşüne daha çok katılmaktadırlar.

Tablo 5-a'da görüldüğü gibi, on dokuzuncu maddede yer alan “Bağımsız spor federasyonları her yaştaki vatandaşın spor yapmasından çok performans sporcusuna dönük faaliyetler yapmaktadır.” ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ($x=3,70$) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise ($x=3,86$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(313)=1.311$, $p>.05$]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor

uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, BESYO öğretim elemanları Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanlarına göre, Bağımsız spor federasyonları her yaşta vatandaşın spor yapmasından çok performans sporcusuna dönük faaliyetler yapmaktadır görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-a'da görüldüğü gibi, yirminci maddede yer alan "Federasyonun kelime anlamının; özerk bir yapıyı tanımladığı düşünülmediğinden bağımsız spor federasyonları tanımlamasını doğru bulmuyorum ifadesine, Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ($x=3,73$) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise ($x=3,74$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(313)=.09, p>.05$]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, BESYO öğretim elemanları Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanlarına göre, Federasyonun kelime anlamının; özerk bir yapıyı tanımladığı düşünülmediğinden bağımsız spor federasyonları tanımlamasını doğru bulmuyorum görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-a: Spor Federasyonu Yöneticileri Ve Spor Uzmanları İle BESYO Öğretim Elemanlarının Görüşlerinin t Testi Analizi

	GÖREV/BOYUT	X	S	t	P
1	Federasyon	4,18	0,81	0,008	0,994
	Üniversite	4,18	0,81		
2	Federasyon	3,76	0,99	0,259	0,796
	Üniversite	3,79	0,96		
3	Federasyon	4,02	1,03	1,218	0,224
	Üniversite	3,88	0,99		
4	Federasyon	4,24	0,82	1,454	0,147
	Üniversite	4,09	0,97		
5	Federasyon	3,89	0,92	0,615	0,539
	Üniversite	3,96	0,94		

6	Federasyon	3,70	1,06	1,193	0,234
	Üniversite	3,85	1,03		
7	Federasyon	3,73	1,01	0,576	0,565
	Üniversite	3,80	1,00		
8	Federasyon	3,24	1,18	1,293	0,197
	Üniversite	3,40	1,00		
9	Federasyon	3,75	1,07	0,376	0,707
	Üniversite	3,70	1,12		
10	Federasyon	4,01	1,03	0,942	0,347
	Üniversite	4,12	0,91		
11	Federasyon	3,47	1,18	0,132	0,895
	Üniversite	3,49	1,06		
12	Federasyon	3,69	0,99	1,018	0,31
	Üniversite	3,81	0,99		
13	Federasyon	4,00	0,99	0,953	0,342
	Üniversite	4,11	1,00		
14	Federasyon	3,75	1,22	1,084	0,279
	Üniversite	3,90	1,12		
15	Federasyon	4,04	0,95	1,737	0,083
	Üniversite	4,23	0,92		
16	Federasyon	3,39	1,15	0,819	0,414
	Üniversite	3,27	1,20		
17	Federasyon	4,00	1,02	0,417	0,677
	Üniversite	4,05	0,98		
18	Federasyon	3,63	1,19	3,458	0,001*
	Üniversite	4,00	1,02		
19	Federasyon	3,70	1,01	1,311	0,191
	Üniversite	3,86	1,00		
20	Federasyon	3,73	1,12	0,09	0,925
	Üniversite	3,74	1,04		

N1=federasyon 182N2 Üniversite= 131 NT = 313 P* < 0.05

İşlevsel Boyutta yer alan maddelere ilişkin görüşlerin analizi;

Tablo 5-b'de görüldüğü gibi, birinci maddede yer alan “Bağımsız Spor Federasyonlarının, yetenek seçimi ve spora yönlendirme konusunda yeterli çalışmayı yaptıklarını düşünmüyorum.” ifadesine Spor federasyonu

yöneticileri ve spor uzmanları ($x=3,85$) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise ($x=3,87$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(313)=.166, p>.05$]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, BESYO öğretim elemanları Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanlarına göre, Bağımsız Spor Federasyonlarının, yetenek seçimi ve spora yönlendirme konusunda yeterli çalışmayı yaptıklarını düşünmüyorum görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-b'da görüldüğü gibi, ikinci maddede yer alan “Bağımsız spor federasyonlarının mevcut yönetim yapılanması ile istenilen düzeyde hizmet verdikleri söylenemez.” ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ($x=3,79$) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise ($x=3,84$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(313)=.477, p>.05$]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, BESYO öğretim elemanları Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanlarına göre, Bağımsız spor federasyonlarının mevcut yönetim yapılanması ile istenilen düzeyde hizmet verdikleri söylenemez görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-b'de görüldüğü gibi, üçüncü maddede yer alan “Bağımsız spor federasyonları bütçelerinin etkin ve verimli bir biçimde kullanıldığına inanmıyorum.” ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ($x=3,85$) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise ($x=4,03$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(313)=1,51, p>.05$]. Spor

federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatistiki olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, BESYO öğretim elemanları Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanlarına göre, Bağımsız spor federasyonları bütçelerinin etkin ve verimli bir biçimde kullanıldığına inanmıyorum görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-b'de görüldüğü gibi, dördüncü maddede yer alan “Bağımsız spor federasyonları Yönetim Kurulu üyelerinin, görevleriyle uyumlu liyakatli kişilerden oluştuğunu düşünmüyorum.” ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ($\bar{x} = 3,65$) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise ($\bar{x} = 3,82$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(313)=1.45, p>.05$]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatistiki olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, BESYO öğretim elemanları Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanlarına göre, Bağımsız spor federasyonları Yönetim Kurulu üyelerinin, görevleriyle uyumlu liyakatli kişilerden oluşmadığı görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-b'de görüldüğü gibi, beşinci maddede yer alan “Bağımsız spor federasyonların harcamalarını şeffaf bir biçimde yaptıklarını düşünmüyorum.” ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ($\bar{x}=3,65$) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise ($\bar{x}=3,61$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(313)=.356, p>.05$]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatistiki olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları BESYO öğretim elemanlarına göre, Bağımsız spor federasyonların harcamalarını şeffaf bir biçimde yaptıklarını düşünmüyorum görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-b'de görüldüğü gibi, altıncı maddede yer alan “Bağımsız spor federasyonlarının eğitim ve bilimsel çalışma faaliyetlerine yeterli önemi verdiklerini düşünmüyorum.” ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ($x=3,79$) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise ($x=3,82$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(313)=.251, p>.05$]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, BESYO öğretim elemanları Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanlarına göre, Bağımsız spor federasyonlarının eğitim ve bilimsel çalışma faaliyetlerine yeterli önemi verdiklerini düşünmüyorum görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo 5-b'de görüldüğü gibi, yedinci maddede yer alan “Bağımsız spor federasyonları kurullarının istenilen düzeyde çalışabildikleri söylenemez.” destekliyorum.” ifadesine Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ($x=3,97$) düzeyinde, BESYO öğretim elemanları ise ($x=3,90$) düzeyinde katılmıştır. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında yapılan t testi sonucunda, .05 düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır [$t(313)=.105, p>.05$]. Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, Spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları BESYO öğretim elemanlarına göre, Bağımsız spor federasyonları kurullarının istenilen düzeyde çalışabildikleri söylenemez görüşüne katılmaktadırlar.

Tablo: 5-b Spor Federasyonu Yöneticileri Ve Spor Uzmanları İle BESYO Öğretim Elemanlarının Görüşlerinin t Testi Analizi

	GÖREV/BOYUT	X	S	t	P
1	Federasyon	3,85	1,10	0,166	0,868
	Üniversite	3,87	1,05		
2	Federasyon	3,79	0,92	0,477	0,634
	Üniversite	3,84	0,86		
3	Federasyon	3,85	1,09	1,51	0,132
	Üniversite	4,03	0,93		
4	Federasyon	3,65	1,02	1,456	0,146
	Üniversite	3,82	0,96		
5	Federasyon	3,65	1,08	0,356	0,722
	Üniversite	3,61	1,05		
6	Federasyon	3,79	1,07	0,251	0,802
	Üniversite	3,82	1,14		
7	Federasyon	3,97	0,94	0,105	0,916
	Üniversite	3,90	0,85		

N_1 =federasyon 182 N_2 Üniversite= 131 NT = 313 $P^* < 0,0$

Ölçme Aracı Olarak Yüz Yüze Görüşme Çalışması;

Tablo 6'da bilgileri verilen katılımcılar; 1 nolu federasyonların mevcut mevzuata göre kurulması konusunda ki soruya, 2-3-4-5-8 nolu katılımcılar mevcut yöntemi uygun görürken, 1-9-10 nolu katılımcılar aşağıdan yukarı yapılanmayı uygun görmekte, 6 nolu katılımcı kısmen doğru görüşünü benimsemektedir. 7 nolu katılımcı "bu günkü yapı yanlış aşağıdan yukarıya talep doğrultusunda kurulmalı ülkenin spor politikaları belirlenmeli bu politikaya göre spor dalları belirlenmeli" düşüncesini paylaşmışlardır.

Tablo 6'da bilgileri verilen katılımcılar; 2 nolu federasyonların şu anki sayısı konusunda ki soruya, 1 nolu katılımcı, Sayısından çok gerekli olup olmadığına bakılmalı, Federasyon tanımına göre mevcut federasyonlar gözden geçirilerek yeniden değerlendirilmeli, 2-3-5-8-9 nolu katılımcılar artırılmalı, 6-10 nolu katılımcılar da sayının fazla olduğu düşüncesini paylaşmışlardır.

Tablo 6'da bilgileri verilen katılımcılar; 3 nolu istenilen her spor dalında federasyon kurulması konusunda ki soruya,1 nolu katılımcı, gerekli olup olmadığına bakılmalı, 2 nolu katılımcı spor amaçlı talepler değerlendirilmeli, 3 nolu katılımcı mevcut yasa değerlendirilerek özerklik kontrol altına alınmalı, 4 nolu katılımcı yeni spor dalının alt yapısı yoksa kendisine yakın bir federasyona bağlanarak gelişip büyümesi sağlanmalı, 5 nolu katılımcı yanlış olarak değerlendirirken, 6 nolu katılımcı bu tip talepler devlet desteği olmadan yerine getirilmeli, 7 nolu katılımcı aynı alanda faaliyet gösteren federasyonlar birleştirilmeli, 8-10 nolu katılımcılar fikrim yok, 9 nolu katılımcı ise isteyen her spor dalı için federasyon kurulmamalı düşüncesini paylaşmışlardır.

Tablo 6'da bilgileri verilen katılımcılar; 4 nolu federasyonların, ülkenin kaynakları ve yaygın oluşu dikkate alınarak yeniden kurulması konusunda ki soruya, 1 nolu katılımcı öncelikle federasyon tanımı yapılmalı ve mevcut federasyonlar bu tanıma göre gözden geçirilmeli, vatandaş ne istiyor, gençlik ne istiyor, ihtiyaçlar neler, öncelikler neler, bunlara göre bir sonuç çıkarılmalı çıkan sonuca göre de 28 olimpiik spor dalı dahil değerlendirme yapılmalı, 2-4-10 Ülke insanının yeteneklerine göre spor dalı kurulmalı, 3 nolu katılımcı il müdürlükleri sporun lokomotifi olmalı il müdürleri sporun içinden gelenlerden atanmalı bu yöntemle sporun topluma yayılması sağlanmalı çalışan antrenörler iyi organize edilmeli ve alt yapı oluşturarak her ilde her spor dalı taraması yapılarak spor dallarının ağırlıkları belirlenmeli üniversitelerle işbirliği yapılmalı öncelikli spor dalları belirlenmeli diğerleri halkı spora teşvik etmeli yetenek taraması yapılmalı yarışma sporuna ait yapı oluşturacak kriterler oluşturulmalı sporcu ve yetenek taraması yapılarak öncelikli spor dalları belirlenmeli, 5 nolu katılımcı istenilen her spor dalında faaliyet gösterilebilmeli, 6 nolu katılımcı kesinlikle realize edilmeli temel sporlar öncelikli olmak üzere ülkenin öncelikli spor dalları öne çıkarılarak ülke kaynaklarına göre düzenlenmeli, 7 nolu katılımcı olimpiik spor dalları ülke ihtiyaçları ve sporcu yetenekleri göz önüne alınarak yeniden gözden geçirilmeli topluma mal olmuş federasyonlar faaliyetlerini sürdürmeli, 8 nolu

katılımcı fikrim yok, 9 nolu katılımcı olimpik spor dalları görevlerini sürdürmeli diğer spor dallarında yetenek araştırması yapılarak değerlendirme sonucuna göre devam edip etmemelerine karar verilmeli düşüncesini paylaşmışlardır.

Tablo 6'da bilgileri verilen katılımcılar; 5 nolu federasyonlarının genel kurul delege sayısı konusunda ki soruya, 1-2-6-7-8-9 nolu katılımcılar delege sayısını yeterli bulurken, 3 nolu katılımcı kulüp sayıları fazla olan takım sporları için delege sayısı artırılmalı delege belirlenmesinde sporcu sayıları ile kulüp sayıları esas alınmalı, 4 nolu katılımcı üst sınır yeterli alt sınır serbest olmalı, 5-10 nolu katılımcılar yetersiz olduğu düşüncesini paylaşmışlardır.

Tablo 6'da bilgileri verilen katılımcılar; 6 nolu genel kurul delegelerinin o spor dalında faal kişilerden oluşması konusunda ki soruya, 1 nolu katılımcı genel kurul her kesimi temsil edecek delegelerden oluşmalı kişilere avantaj ve dezavantaj sağlamamalı, 2-4-5-6-7-8-9-10 nolu katılımcılar kulüp üyeleri arasından ve o spor dalında bilfiil uğraşan kişilerden seçilmeli, 3 nolu katılımcı özellikle müessese kulüplerinde delegelerin belirlenmesinde uygun tespit yapılamayışı sakıncalı olmakta delegeler kulübün iradesini temsil etmemektedir. Delegelerin kulüp yönetim kurulu üyelerinden belirlenmesi sağlanmalı, düşüncesini paylaşmışlardır.

Tablo 6'da bilgileri verilen katılımcılar; 7 nolu mevzuata göre genel kurulda yapılan seçimde en fazla oyu alan aday ve listesi seçilmiş sayılması konusunda ki soruya, 1 nolu katılımcı seçim sistemi değişmeli her pozisyon için aday olunmalı ve adaylık süreleri takvime bağlanmalı, 2-3-4-6 nolu katılımcılar mevcut sistem devam etmeli, 4 nolu katılımcı ayrıca başkana inanılmalı sandıklar karışık olmalı, 5-6-7-8-9-10 seçimin daha demokratik olması için çarşaf listeden yapılmalı, 7 nolu katılımcı ayrıca aday listelerinin önceden belli olmalı delegeler kimleri seçeceğini bilmeli, düşüncesini paylaşmışlardır.

Tablo 6'da bilgileri verilen katılımcılar; 8 nolu mevcut mevzuata göre federasyon başkan adaylarının aday olmaları ve aranan özellikler konusunda ki soruya, 1nolu katılımcı mevcut kriterlere ilave olarak sporun içinden gelen, yapan, hizmet edenlerin aday olması sağlanmalı, özel kriterler konulmalı, yapmak istedikleriyle ilgili taahhütname istenmeli, 2-4-5-6-7-8-9-10nolu katılımcılar mevcut şartlarla birlikte o spor dalı içinde bir grup tarafından aday gösterilmeli ve camianın içinden gelmeli ve tanınmalı, 3-10 nolu katılımcılar aday gösterecek bir kurul olmadığı için uygulama devam etmeli yabancı dil bilmeli üniversite mezunu olmalı, 5 nolu katılımcı ayrıca federasyon başkanının çarşaf listeden seçilen üyeler tarafından seçilmeli, 7 nolu katılımcı ayrıca federasyonu uluslararası alanda temsil edebilen spor dalında temayüz etmiş kişiler arasından olmalı, düşüncesini paylaşmışlardır.

Tablo 6'da bilgileri verilen katılımcılar; 9 nolu mevcut mevzuata göre federasyonların yönetim kurulu üye sayısı ve yönetim kurulu üyelerinin görevleriyle uyumlu, konusunda uzman, o spor dalına fayda sağlayacak kişilerden oluşması konusunda ki soruya, 10 katılımcıda yönetim kurulu üye sayısının yeterli olduğu, 4-5-6-7-8-9-10 nolu katılımcılar spor dalını bilen liyakatli kişiler aday olmalı, 1nolu katılımcı ayrıca yönetim kurulu üyeliği için kişilerin kendilerinin aday olmalarının bu sorunu çözeceği, 6 nolu katılımcı üyelerin çarşaf listeden seçilmesi halinde konu kendiliğinden çözüleceği düşüncesini paylaşmışlardır.

Tablo 6'da bilgileri verilen katılımcılar; 10 nolu federasyonların olmazsa olmaz diğer kurulları konusunda, 10 katılımcı teknik, eğitim, MHK, kurulu, 1-2-3-4-7-10 nolu katılımcılar farklı görüşte olmak üzere ihtiyaç duyulması halinde hukuk, etik, organizasyon, danışma, sağlık sponsorluk, uluslararası ilişkiler, üniversite ve okullar, kurulları düşüncesini paylaşmışlardır.

Tablo 6'da bilgileri verilen katılımcılar; 11 nolu federasyonların iş ve işlemlerini sağlıklı yürütebilmesi için güçlendirilmiş genel sekreter konusunda ki soruya, 10 katılımcıda genel sekreterin federasyonlar için önemli olduğunu,

statüsünün, yetki ve sorumluluklarının belirlenmesi düşüncesini paylaşmışlardır.

Tablo 6'da bilgileri verilen katılımcılar; 12 nolu federasyonlarının idari - mali, teknik, eğitim, halkla ilişkiler, reklam pazarlama ve sponsorluk vb. gibi şubelerden oluşması ve personel seçiminde liyakat aranması konusunda ki soruya, 1-3-4-5-6-8-9-10nolu katılımcılar federasyonlar için bu şubelerin ihtiyaç olduğunu ve federasyonların bu şubelerle kurulmalı, görev tanımı ve sorumluluk alanları tanımlanmalı düşüncesini paylaşmışlardır.

Tablo 6'da bilgileri verilen katılımcılar; 13 nolu federasyonların kendilerine tahsis edilen bütçelerini şeffaf, etkin ve verimli bir biçimde kullanmaları konusunda ki soruya, 10 katılımcıda biz kullanıyoruz ancak genelde gözlemlerimiz şeffaf kullanılmadığı, 3 nolu katılımcı ayrıca bütçeler yetmiyordur. Ancak Avrupalılar para kazanmak için organizasyonlara talip olurken biz aldığımız organizasyonlarla ülkemizi tanıtmayı amaçlıyoruz. Organizasyon yapma merakımız var harcamaların şeffaf olduğu söylenemez düşüncesini paylaşmışlardır.

Tablo 6'da bilgileri verilen katılımcılar; 14 nolu sizce federasyonlarla ilgili sorunları çözebilmek için hangi kademedede yetkili olmanız konusunda ki soruya, 2-3-4-5-6-8-9-10 nolu katılımcılar sorunları çözebilmek için bakan düzeyinde yönetici olmalı, 7 nolu katılımcı Genel Müdür seviyesinde, 1 nolu katılımcı ise sorunlar her seviyede iyi bilinmeli düşüncesini paylaşmışlardır.

Tablo 6 da bilgileri verilen katılımcılar; 15 nolu sizce bu sorunların çözümünde mevcut yasalar yeterlimi konusunda ki soruya, 1-2-3-4-5-6-8-9-10 nolu katılımcılar sorunları çözebilmek için mevcut yasaların yetersiz olduğu, 7 nolu katılımcı ise yeterli olduğu düşüncesini paylaşmışlardır.

Tablo 6'da bilgileri verilen katılımcılar; 16 nolu federasyonların başlıca görevleri ve hedefleri konusunda ki soruya, 1 nolu katılımcı mevzuattaki görevlerin yerine getirilmesi yeterli, hedefler: yaygınlaşma, fiziksel aktivite, uygun faaliyet düzenlemek, işi ehline bırakmak, planlı programlı çalışmak, 2

nolu katılımcı gençliğe spor yaptırmak, alt yapı çalışmalarını ile eğitim faaliyetlerini birleştirmek, hedefi spor kültürü olan gencin ve sporcunun ülkenin kalkınmasına katkı vereceğine inanırım böylece ülkesini seven ve gelişimine katkı veren genç yetiştirmek, 3 nolu katılımcı başlıca hedef o spor dalının en üst seviyeye çıkarılması, uluslar arası başarı, üst düzey şampiyonalara katılmak sporcu hakem antrenör sayılarını artırmak yetiştirmek, , başarı sağlamak, yarışma sporunu geliştirmek, yarışma sporu dışında spor dalını yaygınlaştırmak ve tanıtmak için çalışmalar yapmak, 4 nolu katılımcı spor dalının tanıtılıp yaygınlaştırılması faaliyetlerin yapılması olimpik uluslararası başarı, 5 nolu katılımcı uluslararası başarı ve şampiyonluk (bilinçli antrenör yetiştirmek yada dışarıdan kariyerli antrenör getirterek) yetenek taraması yapmak spor dalına uygun sporcu bulmak ve yetiştirmek, 6 nolu katılımcı öncelikle spor dalının yaygınlaştırılması ve tanıtılmasını sağlamak uluslararası alanda başarı ve temsil etmek, 7 nolu katılımcı spor dalını uluslararası alanda ilk sıralara taşımak, 8 nolu katılımcı spor dalını yaymak geliştirmek uluslararası alanda başarı ve temsil etmek, 9 nolu katılımcı spor dalının tabana yayılmasını sağlamak, doğru gösterip doğru sonuçlar almak eğitime önem verilmeli iyi eğiticiler yetiştirilmeli, uluslararası başarı, 10 nolu katılımcı spor dalını yönetmek yarışmacı sporcu yetiştirmek ve uluslararası arenada başarılı olmak herkese spor yaptırmak iyi vatandaş iyi insan yetiştirmek düşüncesini paylaşmışlardır.

Tablo 6'da bilgileri verilen katılımcılar; 17 nolu federasyonların yönetim anlayışı konusunda ki soruya, 10 katılımcıda başkanlık yönetimi olduğu, mevzuatın uygulanmadığı, görevlilerin üzerine düşeni yapmadığı, sorunun denetim ve seçim sisteminden kaynaklandığı, üyelerin spor dalının içinden gelmeyişi, görev tanımlarına uyulmadığı, bilgi birikiminin olmadığı düşüncesini paylaşmışlardır.

Tablo 6'da bilgileri verilen katılımcılar; 18 nolu federasyonların denetim, disiplin, tahkim kurulları konusunda ki soruya, 2-3-8-10 nolu katılımcılar bu kurulların mevcut yapısı korunmalı, 1 nolu katılımcı ya

genelden seçilsin ya da bağımsız yapı oluşturulsun, 3 nolu katılımcı denetimler spor dalını bilenlerden olmalı, 4 nolu katılımcı disiplin federasyon içinde kalsın denetim teftiş yapsın tahkim aynen devam etsin, 5 nolu katılımcı denetim ve disiplin kurulları tahkim gibi yapılması daha iyi olacaktır, 6 nolu katılımcı disiplin kurulunun oluşumu doğru denetleme bağımsız seçimleri veya bağımsız bir birim oluşturulmalı tahkimin üye sayısı artırılmalı, 7 nolu katılımcı bu kurullar mevcut yönetimin dışında oluşturulmalı, 9 nolu katılımcı tüm kurullar tahkim gibi yapılması olmuyorsa seçim çarşaf listeden yapılsın düşüncesini paylaşmışlardır.

Tablo 6'da bilgileri verilen katılımcılar, 19 nolu, Federasyonların bağımsızlığı ile ilgili aşağıda ki seçeneklere;

a) Federasyonların bu günkü haliyle bağımsız yapısı korunmalıdır

b) Federasyonların, faaliyetlerini sürdürebilmeleri için gerekli olan gelirlerini sağlayamamaları halinde, idari ve mali yönden devlete bağlı hale getirilmelidir.

c) Federasyonların, faaliyetlerini sürdürebilmeleri için gerekli olan gelirlerini sağlayamamaları halinde, idari açıdan bağımsız mali açıdan devlete bağlı yani yarı bağımsız bir yapıya kavuşturulmalıdır.

Tablo 6: Yüz Yüze Görüşmeye Destek Verenlerin Kişisel Bilgileri

Katılımcı Sıra No	Katılımcının Görevi	Katılımcının Hizmet Süresi	Katılımcının Eğitim Durumu	Durumu
1	Federasyon Başkanı	15 yıl	Üniversite	Görevde
2	Federasyon Başkanı	6 yıl	Lise	Görevde
3	Federasyon Başkanı	10 yıl	Üniversite	Görevde Değil
4	Federasyon Başkanı	4 yıl	Üniversite	Görevde
5	Federasyon Başkanı	28 yıl	Lise	Görevde Değil
6	Federasyon Genel Sekreteri	22 yıl	Üniversite	Görevde
7	Federasyon Genel Sekreteri	17 yıl	Üniversite	Görevde
8	Federasyon Genel Sekreteri	15 yıl	Üniversite	Görevde
9	Federasyon Genel Sekreteri	6 yıl	Üniversite	Görevde
10	Federasyon Genel Sekreteri	20 yıl	Üniversite	Görevde

Bazı Avrupa Ülke Federasyon Yöneticilerinin Görüşme Sorularına İlişkin Görüşleri;

Tez başlığına uygun olarak İngiltere, Hollanda, Almanya, Fransa, İtalya ve İspanya' dan Atletizm, Jimnastik, Binicilik, Basketbol, Yüzme, Voleybol ve Hokey Federasyonlarına e-mail yazarak bu federasyonların yapıları hakkında bilgi istenmiş ve aşağıda bilgileri verilen federasyonlardan cevap alınmıştır (Tablo 7).

Federasyonunuzun Genel Kurulu Kaç Yılda Bir Toplanıyor? Sorusuna; cevap alınan yedi federasyonun genel kurul toplanma periyotlarının 1-4 yıl arasında değiştiği görölmüştür.

Federasyonunuzun Genel Kurul Üyeleri Kaç Kişiden Oluşuyor? Sorusuna cevap alınan yedi federasyonun genel kurul üye sayılarının; 120 ila 400 üye arasında değiştiği, bu üyeler belirlenirken çoğulcu bir sistem uygulanarak temsilcilerin seçildiği görölmüştür.

Federasyonunuzun Genel Kurul Üyelerinin Belirlenmesinde Aranılan Kriterler nelerdir? Sorusuna cevap alınan yedi federasyonun genel kurul üyelerinde; genel kurul delegelerinin ağırlıklı olarak, kulüp üyesi olan delegelerden seçildiği, buna ek olarak o spor dalının içinde görev alan kişilerden de delege seçildiği anlaşılmaktadır.

Federasyonunuzun Yönetim Kurulu Dışında Bir Kurul Var Mı? Var İse Sayıları Ve Kimlerden Oluşur? Sorusuna cevap alınan yedi federasyonun böyle bir yapılanmasının olmadığı anlaşılmıştır.

Federasyon Başkanı Kaç Yıl İçin Seçiliyor? Sorusuna, cevap alınan yedi federasyondan dördünün başkanları, 4 yıl için, ikisinin başkanları, 3 yıl için, birisinin başkanı, 1 yıl için seçilmektedir. Ancak alınan cevaplardan 3 federasyonun başkanlarının seçiminde toplam üç dönemle sınırlandırıldığı görölmektedir.

Federasyon Başkanı Olabilmenin Kriterleri Nelerdir? Sorusuna cevap alınan yedi federasyonun genellikle başkan olabilmek için; 1 federasyon başkan olabilmek için herhangi bir şart aranmadığını belirtirken; 6 federasyonlar; yetkinlik, itibar, yöneticilik yeteneğine sahip olmak, daha önce Genel Kurul ve Yönetim Kurulu üyelikleri yapmış olmak ve spor politikalarında uzman olmak gibi şartlar ararken 2 federasyon; başkan adaylarının, spor komitesi ve federasyonun sportif üyeleri tarafından gösterildiğini belirtmişlerdir.

Federasyonunuzun Yönetim Kurulu Kaç Kişiden Oluşur? Sorusuna cevap alınan yedi federasyonun yönetim kurulu üye sayısının 3 ila 40 kişi arasında değiştiğini göstermektedir.

Federasyonunuzun Yönetim Kurulu Üyelerinden Seçimle Gelen Var Mıdır? Sorusuna üç federasyon cevap vermiş olup; bunlardan ikisi üyelerin seçimle geldiğini belirtmişlerdir.

Federasyonunuzun Yönetim Kurulu Üyelerinden Atama İle Gelen Var Mıdır? Sorusuna verilen cevaplardan bir federasyon yönetim kurulu üyelerinin atamayla geldiğini belirtmiştir.

Federasyonunuzun Yönetim Kurulu Üyesi Olabilmenin Kriterleri Nelerdir? Sorusuna verilen cevaplardan bazı federasyonlarda federasyon başkanlarında olduğu gibi, adaylıkları, ulusal dernekler tarafından aday gösterilirken, genellikle başkanda aranan özelliklerin yönetim kurulu üyelerinde de arandığı görülmektedir.

Federasyonunuzun Genel Sekreteri Var Mıdır? Varsa Nasıl Görevlendirilir? Sorularına verilen cevaplardan, çoğunlukla federasyonların Genel Sekreterlerin olduğunu bir federasyonun da bu görevi İdari Direktörün yerine getirdiğini, bir federasyon Genel Sekreterin olmadığını, federasyon Genel Sekreterin federasyonun CEO su olduğunu ve genellikle atamayla görevlendirildikleri görülmektedir.

Federasyonunuzun Genel Sekreteri Olabilmenin Kriterleri Nelerdir? Sorusuna alınan cevaplardan; yetkinlik, yönetim gücü, liderlik, atılganlık, Full-time çalışan örgütlenmeye öncülük eden, iyi yetenekleri olan, spor yönetimi konusunda uzmanlık ve CEO olma özelliklerine sahip olmaları gibi özellikler arandığını belirtmişlerdir.

Federasyonunuzun Mali İşlerle İlgili Yetkilisini Nasıl Görevlendirilir? Sorusuna alınan cevaplardan; bir federasyonun yönetim kurulu üyelerinden biri tarafından fahri olarak yapıldığı, diğer 1 federasyon bu işin genel sekreter

tarafından yerine getirildiğini, 3 federasyon atandığını, 2 federasyon seçikle geldiğini, belirtmişlerdir.

Federasyon Bünyesinde Hangi Kurullar Bulunmaktadır? Sorusuna alınan cevaplardan, Teknik kurul, her disiplin için komiteler; Finans Komitesi, Genel spor komitesi, disiplin kurulları; yetiştirme komitesi, üyeler komitesi, Spor Komitesi, hakem kurulu, altyapı komitesi, Tüzük Komisyonu, Eğitim Komisyonu, Doping Mücadele Komisyonu, ulusal kulübü temsilcisi, İnternet Yönlendirme Komitesi, Gençlik Komitesi, üst klasman (bayan erkek) kurulu ve hakem kurulu, gençlik kurulu yarışma kurulu, Her disiplin için 4 veya 5 kişiden oluşan Teknik Komitelerin olduğu görülmüştür.

Federasyonunuzun Merkez Teşkilatı Dışındaki Örgütlenmesi Nasıldır? Sorusuna alınan cevaplardan; ülkenin federal özelliklerine göre federasyonla aynı yapıda bölge yapılanmalarının olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 7: Avrupa Birliğine Üye Bazı Ülke Federasyonlarından Cevap Veren Federasyonların Bilgileri

Sıra no	Federasyonun Adı	Cevap Veren Federasyon Yetkilisi
1	Almanya Jimnastik Federasyonu	Yönetici
2	Almanya Basketbol Federasyonu	Yönetici
3	Almanya Binicilik Federasyonu	Yönetici
4	Almanya Hokey Federasyonu	Yönetici
5	Hollanda Binicilik Federasyonu	Yönetici
6	Hollanda Hokey Federasyonu	Yönetici
7	Hollanda Voleybol Federasyonu	Yönetici

Ölçekte Yer Alan Açık Uçlu Sorulara Verilen Cevaplar;

Katılımcılardan 5 kişi anket formuna ek olarak spor federasyonların bağımsız yapıya kavuşturulmaları önerisinde bulunmuşlardır.

Katılımcılardan 3 kişi anket formuna ek olarak spor federasyonların mevcut bütçelerinin yetersiz olması nedeniyle gelir elde edici tedbirlerin alınması ve sponsorluk yasaının yeniden düzenlenmesi önerisinde bulunmuşlardır.

Katılımcılardan 3 kişi anket formuna ek olarak spor federasyonların genel kurul delegelerinin kulüp yöneticilerinde oluşması gerektiği önerisinde bulunmuşlardır.

Katılımcılardan 19 kişi anket formuna ek olarak spor federasyonların denetim elemanlarının bu günkü yapıdan farklı denetim sistemine kavuşturulması önerisinde bulunmuşlardır.

Katılımcılardan 3 kişi anket formuna ek olarak spor federasyonların bağımsız olmadığını, mevcut sistemle bağımsızlıktan söz edilemeyeceğini bu nedenle bağımsız federasyon yapısının iptalinin gerektiği önerisinde bulunmuşlardır.

Katılımcılardan 8 kişi anket formuna ek olarak spor federasyonların başkanlık seçim sisteminin ve başkanda aranan şartların yetersiz olduğunu bu nedenle aranan şartların ve seçim sisteminin değişmesi gerektiği önerisinde bulunmuşlardır.

Katılımcılardan 7 kişi anket formuna ek olarak spor federasyonların seçim sistemi ile yönetimlerinin siyasetin dışında tutulması önerisinde bulunmuşlardır.

Katılımcılardan 5 kişi anket formuna ek olarak spor federasyonların genel sekreterlerinin spor dalının içinden gelen, sporu bilen, yabancı dil bilen,

kişiler den seçilmesini yetki ve sorumluluklarının artırılması önerisinde bulunmuşlardır.

Katılımcılardan 5 kişi anket formuna ek olarak spor federasyonlarında çalışan personelin deneyimli spor dalını bilen kişilerden oluşması, federasyonun birimlere ayrılması ve birimlere uygun eleman çalıştırılması önerisinde bulunmuşlardır.

Bunların dışında, ek maddelik görüşlere de yer verildiğinden değerlendirmeye alınmamıştır.

5.6. ARAŞTIRMAMIZIN BULGULARININ GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ

Araştırmamızda, AB uyum sürecinde Türk spor federasyonları yapısal bakımdan incelenerek değerlendirilmiştir.

Spor federasyonlarının yapısal bakımdan değerlendirilmesiyle ilgili olarak, spor federasyonu yöneticileri, spor uzmanları ve BESYO öğretim elemanlarının görüş, beklenti ve önerileri anket yöntemi ile alınmış ve görev unvanları değişkeni bakımından bir soru dışında istatistiksel olarak aralarında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Federasyon genel kurullarıyla ilgili olarak, "ilgili spor dalı ile ilgilenen geniş bir kesim içerisinde seçilen üyelere oluşmalıdır" önermesine katılımcıların %80,1'nin katıldığı, "genel kurul yapısının sağlıklı olmadığını düşünüyorum" önermesine katılımcıların %32,2'sinin kısmen, %58,8'inin katıldığı, "genel kurul üye sayısı kesinlikle yeterli değildir" önermesine katılımcıların %34'ünün kısmen, %43'ünün katıldığı, "genel kurul üyelerinin belirlenmesinde doğru bir yol izlenmemiştir" önermesine katılımcıların %60'ının katıldığı tespit edilmiştir.

Elde edilen bu sonuçlar, federasyonların genel kurul yapısının yeniden düzenlenmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Yüz yüze görüşme yapılan federasyon başkan ve genel sekreterleri ile seçilen AB ülke

federasyonlarından yedi federasyonun, genel kurul üye sayılarının; 120 ila 400 üye arasında değiştiği, bu üyeler belirlenirken çoğulcu bir sistem uygulanarak temsilcilerin seçildiği araştırma sonuçlarıyla örtüşmektedir. İspanya’da federasyon genel kurul yapısını belirleyen; spor kulüpleri %40-60, sporcular%25-40, teknik personel %10-15, hakem ve gözlemciler %5-10 ve varsa diğer gruplar, %1-5 oranları da sonuçları destekler niteliktedir.

Erol’a (2010:4) göre de, özerk spor federasyonlarının genel kurullarının oluşumu yeniden düzenlenmelidir. Federasyon genel kurullarında, ülke genelinde faaliyet gösteren tüm spor kulüplerinin temsil edilebileceği bir genel kurul yapısı oluşturulmalıdır.

“Bağımsız Spor Federasyonlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik”, “Genel kurulu teşkil eden üyelerin en az %60’ı kulüp temsilcilerinden oluşur. Kulüp temsilcilerinin seçiminde seçim tarihinden önce iki sezon üst üste federasyon faaliyetlerine katılan kulüpler esas alınır. Ligi bulunan federasyonların genel kuruldaki kulüp temsilcilerinin %50’si en üst lige katılan, %30’u federasyonun diğer liglerinde mücadele eden, %20’si ise, mahalli veya bölgesel liglere katılan kulüplerin temsilcilerinden oluşur” hükmü federasyonların genel kurulunda, dolayısıyla yönetiminde, az sayıda kulübün söz sahibi olmasına yol açmaktadır. Az sayıda kulübün yer bulduğu ve kontrol edilebilir bu yapının dışına çıkılması gerektiği söylenebilir (Erol, 2010).

Araştırmamızda, “Bağımsız spor federasyonları yapılanması içinde neredeyse tüm gelirlerinin devletçe karşılanmasını doğru bulmuyorum” önermesine katılımcıların %21,7’sinin kısmen katıldığı, %70’inin katıldığı tespit edilmiştir.

Kayalarlı’nın (2007) katılımcıların, gelir kaynaklarındaki sınırlılıklar ve spor dallarının gelişmişlik düzeyleri dikkate alınarak, bazı spor federasyonlarının GSGM bünyesinde kalmasının gerekli olduğu görüşüne % 36,6’sının katılmadığı, % 21,4’ünün kararsız olduğu, % 42’sinin ise katıldığı tespit edilmiştir. 04.03.2004 Tarihli ve 5105 Sayılı Spor Genel Müdürlüğünün

Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda bir federasyonun özerk olabilmesi için spor dalının ülkemiz veya dünyadaki yaygınlığı ve gelişme potansiyelinin, gelirlerinin giderlerini karşılayabilme yeterliliğinin olması gerektiği belirtilmiştir. Katılımcıların verdiği cevaplar kanunla belirtilen bu özerklik kriterini destekler niteliktedir.

Araştırmamızda, “Bağımsız Spor Federasyonları beklenen düzeyde gelir elde edememektedir” önermesine katılımcıların %80,4’ünün katıldığı tespit edilmiştir. 2009 yılında spor federasyonlarına SGM ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığınca sağlanan kaynaklar, spor federasyonlarının genel toplamda elde ettikleri gelirlerin 2,5 katıdır. Buna göre, spor federasyonlarının elde ettikleri sponsorluk ve diğer gelirleri oldukça düşük seviyede kalmıştır (Bayansalduz, 2010:313). 2011 yılı SGM verilerine göre Genel Müdürlük yardımı 106.600.000,00TL, Spor Toto yardımı 147.500.000,00TL olarak gerçekleşmiştir (SGM, 2012).

Doğar (1994:35-54) yaptığı araştırmada spor kulüp ve kuruluşlarının mali açıdan kendi kendilerine yeterli duruma getirilmeleri maksadıyla daha ciddi ve özendirici tedbirler getirilmesi ve bunun için sponsorluk müessesesinin yaygınlaştırılması gerektiğini belirtmiştir.

Özerk spor federasyonları gelirlerinin büyük kısmının, SGM bütçesinden aldıkları paylar ve Spor-Toto Teşkilat Başkanlığınca sağlanan kaynaklardan oluşması (Bayansalduz, 2010:313), kendi gelirlerini yaratmakta son derece yetersiz olmaları idari ve mali özerklerini tam olarak kullanamamalarına yol açmaktadır. Federasyonların kaynaklarının büyük kısmını sağlayan SGM, bunun sonucu olarak federasyonların yönetimlerinde de söz sahibi olmaktadır. Araştırma konusu seçilen AB ülkelerinde de spor federasyonlarına en büyük desteğin devlet tarafından verildiği belirlenmiştir. AB ülkelerindeki farklılık, denetim ve performanslarının değerlendirilmesi ve yapılan yardımların objektif ölçülere dayanmasıdır.

Buna göre, toplumda spor bilincinin geliştirilmesi, sponsorluk konusunda kurum ve kuruluşlardan geniş ölçüde yararlanılması ve spor federasyonlarının önündeki bazı yasal sınırlılıkların kaldırılmasının finansal sorunlarının çözümünü sağlayacağı gibi (Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı:18-28), idari ve mali özerklerini tam olarak kullanabilmelerine imkân verecektir.

Doğar'ın, (1994:35-54) yaptığı araştırmada spor kulüp ve kuruluşlarının mali açıdan kendi kendilerine yeterli duruma getirilmeleri maksadıyla daha ciddi ve özendirici tedbirler getirilmesi ve bunun için sponsorluk yapısının yaygınlaştırılması gerektiğini belirtmiştir. Tüm gelirlerin devletten sağlanması özerkliğin ruhuna ters düşmektedir. Bu nedenle kamu kaynakları dışında finansal kaynak sağlayıcı tedbirler alınmalıdır (Bayansalduz ve Can, 2003:79, Bayansalduz , 2003:301-313).

Araştırmamızda, spor federasyonlarının bütçeleri ile ilgili olarak "verilen bütçe ödeneğinin objektif bir değerlendirme sonucu verildiğini düşünmüyorum" önermesine katılımcıların %19,5'inin kısmen katıldığı, %62,8'inin katıldığı, "bütçelerinin etkin ve verimli bir biçimde kullanıldığına inanmıyorum" %70,2'sinin katıldığı, "harcamalarının, ihale mevzuatı haricinde tutulmuş olmasını sakıncalı buluyorum" önermesine katılımcıların %31,8'inin kısmen katıldığını, %49,5'inin katıldığı, "harcamalarını şeffaf bir biçimde yaptıklarını düşünmüyorum" önermesine katılımcıların %28,8'inin kısmen katıldığı ve %57,7'sinin katıldığı tespit edilmiştir.

Erol'a (2010:82) göre; özerk spor federasyonları, mevcut durumda genel kurulun verdiği yetkiye dayanarak yönetim kurullarınca belirlenecek usul ve esaslara göre harcama yapmaktadır. Bu durum, kaynakların etkin ve verimli kullanılmasında sakıncalara yol açmaktadır. Bu nedenle, özerk spor federasyonlarının harcama usul ve esaslarının SGM'nce düzenlenmelidir.

Araştırmamızda, spor federasyonlarının yapılanması ile ilgili "Avrupa Birliği uyum sürecinde gerekli yapısal düzenlemelerin yapıldığı söylenemez"

önermesine katılımcıların %69,9'unun katıldığı, "bağımsız spor federasyonları yapılanması ve uygulamaları Türk sporuna beklenen ivmeyi kazandıramamıştır" önermesine katılımcıların %29,6'sının kısmen katıldığı, %59,4'ünün katıldığı, "devlet eli ile kurulmasından ziyade, bir spor dalının belirli seviyede yaygınlaştıktan sonra aşağıdan yukarıya yapılanması sonucunda federatif yapı yani federasyon oluşmalı" önermesine katılımcıların %73,5'inin katıldığı, "idari, teknik, eğitim, halkla ilişkiler, reklam pazarlama ve sponsorluk gibi departmanlarını oluşturduklarını düşünmüyorum" önermesine katılımcıların %29,3'ünün kısmen katıldığı, %61'inin katıldığı, "geleneksel yönetim anlayışıyla yönetilmektedir" önermesine katılımcıların %23'ünün kısmen katıldığı ve %62'sinin katıldığı tespit edilmiştir.

Ziyagil'in (2002) de ifadeleriyle Türkiye'nin AB ülkeleri ve diğer gelişmiş ülkeler standartlarında stratejik plan hazırlaması, yeniden yapılanması, hareket planı hazırlaması gerekmektedir. Türk Spor yönetiminde devlet, mümkün olduğunca yetkilerini alanlarında yeterli ve kendini ispat etmiş gönüllü kuruluşlara devreden fakat aynı zamanda politikalar belirleyen, stratejik kararlar alan, finansman sağlayan ve denetleyen olması gerekmektedir

İmamoğlu ve Çimen'in (1998) de belirttiği gibi, özerkleşme sürecinde federasyonların gelişmişlik düzeylerinin göz önünde bulundurulması ve gerekli niteliklere sahip personelle donatılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Zira Türk spor örgütlerinin yönetim yapılarının özerkleşmesi meseleyi tamamıyla çözmeyecektir. Önemli olan, bu yapıya kavuşacak olan spor örgütlerinin çağdaş yönetim anlayışlarına göre yönetilmesi ve uygulamaların çağın gereklerine uygun bilimsel verilere dayandırılarak gerçekleştirilmesidir. Bu tespitler, yetişmiş personel açısından araştırmamızı desteklenmektedir.

Türk sporunun temel sorunlarından biri de, spor federasyonları ve gönüllü kuruluşlarda çağdaş ve güçlü bir örgütlenmenin sağlanamamasıdır (Doğar, 1994:35-54). Bu yapılanmanın istenilen düzeyde olmadığı katılımcıların önermelere verdikleri cevaplardan da anlaşılmaktadır. Buna

göre, bağımsız spor federasyonları yapılanmasının Türk sporuna yeterli ivmeyi sağladığından ve spor federasyonlarının örnek alınan AB ülkelerinde spor federasyonlarının kurulma yöntemleriyle uyuştığı söylenemez. Bu ülkelerde güçlü spor kulüpleri etkindir. Federasyonların kurulması aşamasında tüzüklerinin onaylanması gerekir. Mevcut haliyle spor federasyonları MDK' nun uygun görüşü ilgili bakanın teklifi ve başbakanın onayı ile kurulmaktadır. Bu uygulamadan vazgeçilerek, ilgili spor dalının belirli seviyede yaygınlaştıktan, spor elemanlarında ve kuruluşlarında yeterli sayıya ulaştıktan ve alt yapısını oluşturduktan sonra aşağıdan yukarıya bir yöntemle kurulmalı ve federatif bir yapıya kavuşturulmalıdır. Özerkliklerinin tanınmasında ise özellikle sporcu sayısı, kulüp sayısı, gelirlerinin giderlerini karşılama oranı hususlarında somut kriterler belirlenmelidir.

Araştırmamızda, "Bağımsız spor federasyonlarının harcamaları devlet adına bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmelidir" önermesine katılımcıların %65,3'ünün katıldığı tespit edilmiştir.

Denetim, günümüzde modern yönetim anlayışının bir sonucu olarak, yönetimin olduğu her yerde var olan (Polat, 2009:14-26) ve yönetimin gelişmesine katkı sağlayarak ona yol gösterecek faaliyetleri içeren bir mekanizmadır (Tortop, 1999:159-162). Bu nedenle, spor federasyonlarının merkezi yönetim tarafından denetlenmesine ilişkin standartlar oluşturulmalı veya denetimin TFF de olduğu gibi, bağımsız denetim elemanlarınca yapılması sağlanmalıdır. Örnek alınan AB ülke federasyonları yaptığı finansman desteği karşılığında denetim ve gözetim görevi de yapmaktadır.

Araştırmamızda, "federasyonun kelime anlamının; özerk bir yapıyı tanımladığı düşünüldüğünden bağımsız spor federasyonları tanımlamasını doğru bulmuyorum" önermesine katılımcıların %65'inin katıldığı, bu sonuçlara göre yasa da spor federasyonlarının yanında, "Bağımsız" tanımlaması uygun bulunmamaktadır. "Bağımsız Spor Federasyonlarının gerçek anlamda bağımsız bir yapı ve uygulama içerisinde olduklarını düşünmüyorum" önermesine katılımcıların %79'unun katıldığı tespit edilmiştir. Spor

federasyonlarına, örnek seçilen AB ülkelerinin bazılarında devlet müdahaleci bir uygulama içerisinde iken bazılarında ise tamamen devlet dışında bir yapılanma söz konusu olup; her iki durumda bu ülkelerde özerkliğe tam destek verilmesidir.

“Yerinden yönetim” kuruluşlarının en önemli özelliği, özerkliklerinin olmasıdır. Özerklik, yerinden yönetim kurumlarının yönetim ve mali alanda serbestçe hareket edebilme olanağını gösterir ve bağımsızlık anlamına gelmez (Gözübüyük, 2004:39). İdari özerklik, özerk kuruluşların kendi organları aracılığıyla serbestçe karar alabilmelerini; mali özerklik ise kanunların öngördüğü çerçevede özerk kuruluşların kendi organlarının kararlarına dayanarak harcama yapabilmelerini ifade etmektedir (Çolakoğlu ve Erturan, 2009:326).

Araştırmamızda, “Bağımsız spor federasyonları yönetim kurulu üyeleri genel kurulca çarşaf listeden seçilmeli” önermesine katılımcıların %33’ünün kısmen katıldığı, %45,9’unun katıldığı tespit edilmiştir. Buna göre katılımcıların yarısı, spor federasyonları yönetim kurulu üyelerinin genel kurulca çarşaf listeden seçilmesi gerektiği görüşündedirler.

Yüz yüze görüşme yapılan başkan ve genel sekreterlere göre; 6 katılımcı, seçimin daha demokratik olması için çarşaf listeden yapılmalı düşüncesini paylaşmışlardır.

Araştırmamızda, spor federasyonları ile ilgili olarak yönetim kurulu üyelerinin görevleriyle uyumlu liyakatli kişilerden oluştuğunu düşünmüyorum önermesine katılımcıların %56,9’unun katıldığı, genel sekreterler ilgili spor dalı içinden veya başka bir spor dalında geçmişi olan liyakatli kişilerden atanmalıdır, önermesine katılımcıların %75’inin katıldığı tespit edilmiştir. Buna göre, yönetim kurulu üyelerinin liyakatli kişilerden oluşması ve genel sekreterin de spor dalı içinden liyakatli kişilerden atanması gerektiği söylenebilir. Halen görev yapan genel sekreterler ile ilgili olarak spor federasyonlarından alınan bilgilere göre, spor eğitimi alanların sayısı sadece

10'dur. Yine, mevcut genel sekreterlerin sadece 13'ü 10 yılı aşkın süre lisanslı olarak spor yapmıştır. Genel sekreterlerden 29'u sporun dışından, 35'i kurum içinden, 5'i kurum dışından atanan ve 14'ü kurum dışından sözleşmeli çalışmaktadır.

Yüz yüze görüşme yapılan başkan ve genel sekreterlere göre; katılımcıların tamamı da, genel sekreterin federasyonlar için önemli olduğunu, statüsünün, yetki ve sorumluluklarının belirlenmesi düşüncesini paylaşmışlardır.

AB ülke federasyonlarından alınan cevaplardan; genel sekreterin yetkinlik, yönetim gücü, liderlik, atılganlık, ful-time çalışan örgütlenmeye öncülük eden, iyi yetenekleri olan, spor yönetimi konusunda uzman ve üst düzey yönetici olma özelliklerine sahip olmaları gibi özellikler arandığını belirtmişlerdir.

Araştırmamızda, "Bağımsız Spor Federasyonlarının denetim kurulu üyelerinin yarısından fazlasının Gençlik ve Spor Bakanlığınca atanması yanlış bir uygulamadır" önermesine katılımcıların %34'ünün kısmen katıldığı, %43'ünün katıldığı tespit edilmiştir.

6215 sayılı kanunun 10'uncu maddesiyle, 3289 sayılı kanunun Ek 9'uncu Maddesinde yapılan değişikliğe göre organları seçimle gelen Federasyonun Denetim Kurulu; iki üyesi seçimle belirlenen, üç üyesi ise Genel Müdürlükçe görevlendirilen beş üyeden oluşur. Hükmü kendi içinde çelişki oluşturmakta ve "bağımsız" anlayışa ters düştüğü ulaştığımız sonuçlarla paralellik göstermektedir. Ancak yine en büyük sponsor olan devletin denetim görevini yerine getirmesi özerklik anlayışına ters düşmediği gibi bu konuda AB ülkeleriyle de benzerlik gösterdiğini söyleyebiliriz. Sakıncaların ortadan kaldırılması için denetim konusunda uygulanabilir bir düzenlemeye gidilmelidir.

Araştırmamızda, spor federasyonları ile ilgili olarak "her yaştaki vatandaşın spor yapmasından çok performans sporcusuna dönük faaliyetler

yapmaktadır” önermesine katılımcıların %67’sinin katıldığı, “mevcut yönetim yapılanması ile istenilen düzeyde hizmet verdikleri söylenemez” önermesine katılımcıların %64,8’sinin katıldığı, “yetenek seçimi ve spora yönlendirme konusunda yeterli çalışmayı yaptıklarını düşünmüyorum” önermesine katılımcıların %66,1’inin katıldığı, “eğitim ve bilimsel çalışma faaliyetlerine yeterli önemi verdiklerini düşünmüyorum” önermesine katılımcıların % 65,8’inin katıldığı, “federasyon kurullarının istenilen düzeyde çalışabildikleri söylenemez” önermesine katılımcıların %72,4’ünün katıldığı tespit edilmiştir.

Federasyonların görev tanımlarında; spor dalının gelişimi, her yaş gurubunda yapılması ve ülke genelinde yaygınlaşması olarak tanımlanmasına rağmen uygulamada federasyonların bu konularda yeterli çalışma içerisinde olmadıkları, daha çok performans sporcularına yönelik çalıştıkları söylenebilir. Bu nedenle bu konuda yeni bir düzenlemeye ihtiyaç duyulmaktadır.

Erturan’a (2003) göre katılımcıların, spor federasyonlarının özerkleştirilmesi ile federasyonların daha geniş bir tabana yayılacağı ve örgütsel etkililiğe kavuşacağı görüşüne % 44,6’sının katılmadığı, % 32,7’sinin kararsız olduğu, % 22,7’sinin katıldığı belirtilmiştir.

Kayalarlı’nın (2007) yaptığı araştırmaya göre, ankete katılanların, “Özerk federasyonlar açısından spor federasyonlarının ilgili spor dalındaki eğitim faaliyetlerini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında % 43,3’ünün yeterli bulmadığı, % 43,3’ünün kararsız olduğu, % 13,4’ünün ise yeteri bulduğu tespit edilmiştir. Aynı soru özerk olmayan federasyonlar açısından ele alındığında, % 46,7’sinin yeterli bulmadığı, % 41,3’ünün kararsız olduğu ve %12’sinin yeterli bulduğu belirlenmiştir.

Bu sonuçlar da bulgularımızı desteklemektedir.

2011 yılı verilerine göre federasyonlara genel müdürlük ve spor toto yardımı olarak toplam 254.100.000,00TL yapılmış, bu yardımların sadece 35.700.000,00TL sı eğitim harcamaları için kullanılmıştır (SGM, 2012). 2011

yılı verileri de araştırmamızı desteklemektedir. Federasyonların diğer gelirleri de dūřünüldüđünde eğitim için kullanılan kaynağın oldukça düşük oranda kaldığı söylenebilir.

Kayalarlı'nın (2007:50-54) yaptığı araştırmada "spor federasyonlarının özerkleştirilmesi ile federasyonların daha geniş bir tabana yayılacağı ve örgütsel etkinliğe kavuşacağı" önermesine katılımcıların %44,6'sının, yine "spor federasyonlarının özerkleştirilmesiyle sportif hizmet ve faaliyetlerin etkinliğini ve verimliliğini arttıracağı" önermesine katılımcıların %48,6'sının katılmadığı belirtilmiştir. Bu sonuçlar Araştırmamızda elde edilen sonuçlarla paralellik göstermektedir.

Kurumların etkili ve verimli çalışabilmeleri büyük ölçüde yönetimleriyle eş anlamlıdır (İmamoğlu, 1992:21-34). Yani, başarı ancak yönetim fonksiyonlarının işlevselliği ölçüsünde elde edilebilmektedir (Zoga, 1973:3). Ancak örgütlerin ve yöneticilerin başarılı olabilmeleri günümüz koşulları içinde son derece önemli bir kavram haline gelen zamanı iyi değerlendirmelerine bağlı olduğu tartışılmayacak bir gerçektir (Demir, 2006:16-18).

Yılmaz, (2002:68) yaptığı araştırmada Türk spor teşkilatının özerk yapılanmayla spor hizmet ve faaliyetlerinin politik baskı ve siyasal hüviyetten uzak tutulacağı görüşünü destekleyenlerin oranını %47,6sı tamamen, %26,9'u büyük ölçüde destekledikleri sonucuna varmıştır. Yılmaz'ın (2002:68) ulaştığı sonuçlar, araştırmamızdaki sonuçlarıyla örtüşmemektedir.

SONUÇ

Araştırmamızda, spor federasyonu yöneticileri ve spor uzmanları ile BESYO öğretim elemanlarına uygulanan anket sonuçları, federasyon başkanları ve genel sekreterleriyle yüz yüze görüşme ile elde edilen veriler ve bazı AB ülke federasyonlarıyla yapılan yazışmalara göre elde edilen bilgilerin genel değerlendirilme yapılarak ortaya çıkan sonuçlar doğrultusunda öneriler geliştirilmiştir.

1982 Anayasasının 58. ve 59. maddeleri sporun sevk ve idaresini kamu görevi olarak tanımlamıştır. Kamu, bu görevini GSB'ya bağlı spor federasyonları eliyle yürütmektedir. Federasyonların görev tanımlarında; spor dalının gelişmesi, her yaş gurubunda yapılmasının sağlanması ve ülke genelinde yaygınlaşmasını sağlamak olarak tanımlanmıştır.

VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı Beden Eğitimi, Spor ve İstanbul Olimpiyatları Özel İhtisas Komisyonu Raporu'nda, Türkiye'de, spor hizmetlerinin gönüllülük esasına bağlı olarak sivil toplum örgütlerine, merkezi idareden bağımsız oluşturulmuş spor federasyonlarına ve onları oluşturan spor kulüplerine, özel ve tüzel kişilere terk edilmeli, yerel yönetimlere daha fazla sorumluluk verilmelidir. AB ülke federasyonlarında olduğu gibi ülkemizde de spor hizmetlerinin yürütülmesinde, devletin sadece sporu yönlendirici, özendirici, destekleyici ve denetleyici olarak kalması gerektiği belirtilmiştir.

Araştırmamızda seçilmiş AB ülkelerinde spor federasyon yapılarının özerk olduğu belirlenmiş ve bu sonuç birçok araştırmayla da tespit edilmiştir. Spor yapılanması ve hizmetlerin halka ulaştırılması birçok ülkede genellikle kamu hizmeti olarak yürütülmektedir. Bu ülke spor federasyonlarında, devlet destekleyici ve denetleyici bir görev üslenmiştir. Yine de bu ülkelerdeki spor federasyonlarının özerkliği, anlayış ve kavramıyla ülkemiz spor federasyonlarının özerkliği anlayış ve kavramaları örtüşmemektedir.

Türkiye’de spor federasyonlarının özerklik anlayışı ve kavrayışları daha keyfiyetçidir.

AB sürecinde spor federasyonlarının özerkliği, sivil toplum örgütü olan spor kulüplerinin yeni bir yasal düzenlemeye kavuşturulması ve demokratik bir yapının işlerlik kazanması gerekmektedir. Mevzuatta, iyi niyetli olarak düşünüldüğü kabul edilen düzenlemeyle, başkan adayı olabilmek için %15 delege teklifi, uygulamada oluşan baskı nedeniyle amacına ulaşamamıştır. Ayrıca, spor federasyonlarının genel kurullarında GSB’na verilen %10 delege hakkı demokratik yapıya ters düşmektedir. Bunun yerine temsil hakkı verilmesi daha demokratik olacaktır.

2012 yılında yapılan seçim süresince federasyon başkan adaylarının %15 delege teklifiyle mevcut federasyon yönetime yapılması, uygulamada delegelere yapılan baskı, tehdit, vaat, rica ve araya hatırlı kişilerin sokulması yada birden fazla teklif yaptırılarak tekliflerin geçersiz hale getirilerek demokratik oluşuma ters düşülmüştür. Statüde, bir genel kurul delegesinin bir kişiyi aday göstermesi ve Genel Müdürlüğü temsil eden delegelerin aday göstermekten kaçınmaları aday gösterilmelerde başarısız olmuştur

Bazı araştırmacılara göre, akıllı ve uyanık bir başkanın bu sistem içinde yerini korumasının zor olmadığını ortaya koymuştur. Bu sonuçta en büyük etkenin genel kurul delegelerinin mevcut federasyon yönetimi tarafından belirlenmesi ve delegeleri etki altına alınması gösterilmektedir. Mevcut federasyon yöneticilerinin inisiyatif ve yetki kullanarak milli takım antrenörlerini ve sporcularını, yurt dışı kabilelerini belirlemesi, malzeme yardımı ve parasal destek vermesi eşitlik ilkesine ters düşmektedir. Bu tür vaatler ve baskılar ödül sistemindeki çarpıklık nedeniyle etken olmaktadır. Bu nedenlerle ilk defa başkan adayı olacak kişilerin seçimi kazanması zor görünmektedir. Başkan adaylarına verilecek siyasi destekte seçilme şansını artıracaktır.

3289 sayılı Kanun'un Ek 9. maddesi hükmüne göre bir spor federasyonun özerk olabilmesi için aranan, faal sporcu ve kulüp sayısı, spor dalının ülkemiz veya dünyadaki yaygınlığı ve gelişme potansiyeli, gelirlerinin giderlerini karşılayabilme yeterliliği, spor dalının olimpik olup olmadığı, federasyon veya bağlı kulüplerin tesis durumu gibi kriterler göz önünde bulundurulmadan federasyonlara özerklik verilmiştir. Ayrıca spor federasyonlarından, sporun tabana yayılması, toplumun spor kültürü ve bilincinin artırılması, demokratikleşme ve sportif başarı beklenmektedir.

Cumhuriyet dönemi süresince yapısal değişikliklere uğrayan spor federasyonları, son yıllardaki yasal düzenlemelerle özerk yapıya kavuşturulmuş ve 6215 SK'ya göre bağımsız spor federasyonları olarak adlandırılmıştır. Ancak AB ülke spor federasyonlarında olduğu gibi; sadece yasal düzenleme, özerk yapı için yeterli değildir. Bunun yanı sıra siyasi baskılardan uzak, idari ve mali özerklik de gerekmektedir. AB ülkelerinin spor federasyon yönetim modellerinin ülkemizde uygulanabilme süreci zaman alacaktır. Türkiye'de faaliyet yapan spor federasyonlarının gerçek anlamda özerkliğe kavuştuğu söylenemez. AB sürecinde 6215 SK Ek:10 ncu maddesiyle yapılan değişiklikler de yetersiz kalmıştır. Araştırmamızda tespit edilen bulgulardan da anlaşıldığı gibi, uygulamada sıkıntılar devam etmektedir. İyi niyetle yapılmasına rağmen uygulamada istenen sonucun alınamaması bu konuda yeni düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu konuda yapılan araştırmalarda, Türkiye'de kamu ve özel spor örgütlenmelerinde tartışılan konuların, Türk sporunun dokusuna uygun bir yönetim modeli arayışını gündemden düşürmemektedir.

Araştırmamıza göre AB ülkelerinin, daha gelişmiş, demokrasi ve sivil toplum örgüt yapılarının anlamına uygun bir yapı içerisinde olduklarını söyleyebiliriz.

a) Spor federasyonları Türk sporuna beklenen ivmeyi kazandıramadığından; TİCİ örneğinde olduğu gibi bir spor dalının belirli seviyede yaygınlaştıktan sonra aşağıdan yukarıya yapılanması sonucunda kurulmalıdır. AB uyum sürecinde, bağımsız spor federasyonları yapılanması, uygulamaları ve özerkliği, AB üye ülke federasyonlarında olduğu gibi yeniden değerlendirilmelidir.

b) Türkiye’de de, herhangi bir spor federasyonunun en üst organı olan genel kurul, o branşta faaliyet gösteren ve tabanın sesini yansıtan tüm spor kulüpleri ile sporun içerisinde yer alan sporcu, idareci, hakem ve antrenörlerin temsil edildiği geniş bir kesim içerisinde seçilen üyelere oluşmalıdır. Gerekçesi ne olursa olsun azınlığı temsil eden kulüpler tarafından federasyon yönetimlerinin seçilmesi uygulamasından vazgeçilmelidir.

c) 6215 SK yapılan düzenlemelerle getirilen başkan adaylarının %15 delegenin teklifiyle aday olma şartı, uygulamada delegelerin, çoğu federasyonda mevcut yönetime ters düşmemek için özgür iradelerini kullanmaktan kaçınmaları nedeniyle başarılı olamamıştır. Bu sakıncayı ortadan kaldırmak için mevcut yönetimin genel kurul tarihinden en az 2 ay önce görevlerinden ayrılmaları için yasal düzenleme yapılmalı ve federasyon seçimleri bağımsız bir seçim kurulu tarafından yapılmalıdır. Spor federasyon başkan adayları AB üye ülke federasyonlarında olduğu gibi sporu bilen, temsil yeteneği olan ve yönetici özelliklerini taşıyan kişiler arasından belirlenmelidir.

ç) Genel sekreterlerin; AB ülke federasyonlarında olduğu gibi, ilgili dalın veya sporun içinden gelen, idari ve sportif faaliyet ve organizasyonların sorumluluğunun verildiği liyakatli yönetici ve temsil özellikleri olan kişilerden seçilmelidir.

d) Yine AB ülke federasyonlarının çoğunda olduğu gibi, mali işlerle ilgili olarak genel sekreterlerin dışında, uzman kişilerden seçilen uzman mali personel görevlendirilmelidir.

e) Bağımsız spor federasyonlarının mali denetiminde, iç denetim esas olmakla birlikte denetim, TFF' de olduğu gibi bağımsız denetim kuruluşlarınca yapılmalıdır. Bu durumda özerklik, devletin denetim yükümlülüğünü ortadan kaldırmamalıdır. Fiili olarak federasyonlar faaliyetleri için ihtiyaç duyduğu parasal kaynağın tamamını kendileri karşılayamamaktadır. Bu nedenle kamu hizmeti yapan spor federasyonları giderlerinin tamamına yakını SGM bütçesinden aldığı yardımlar ve Spor-Toto Teşkilat Başkanlığı reklamlarından karşılamaktadır. Büyük ölçüde kamu kaynaklarıyla faaliyetlerini sürdüren spor federasyonlarının merkezi yönetim tarafından ne şekilde denetleneceğiyle ilgili yasal düzenleme yapılmalıdır.

f) Bağımsız spor federasyonlarının mali özerkliği esas olmakla birlikte, çoğu federasyon gelirlerinin büyük bölümünü kamu kaynaklarından ve devlet bütçesinden aldıkları paylardan sağlamaktadır. Mevcut mevzuata göre ise spor federasyonları harcamalarını genel kurul tarafından verilen yetkiye dayanarak yönetim kurullarınca belirlenecek usul ve esaslara göre yapmaktadır. Bu yetkiye dayanarak mevzuatta hizmetin amacına uygun olmayan art niyetli düzenlemeler yapılabileceği gibi mevzuata rağmen keyfi harcama da yapılabilecektir. Bu nedenle, özerk spor federasyonlarının harcama usul ve esaslarıyla ilgili standart bir mevzuatın uygulanması için hazırlanan mevzuat SGM'nin onayından geçmelidir.

g) Bağımsız spor federasyonlarının faaliyetlerini sürdürebilmeleri ve özerkliklerini koruyabilmeleri için kaynak yaratma yetenekleri açısından daha etkin olmalıdır. Gerekliğinde bu konuda gereken yasal düzenleme yapılmalıdır. Özellikle kendi gelir kaynaklarını elde edemeyen ve taahhütlerini yerine getiremeyen federasyonların özerklikleri gözden geçirilmeli gerektiğinde geri alınmalıdır.

ğ) Bağımsız spor federasyonları; idari yapılanmalarını kurmalı ve iş yüküne göre bölüm oluşturmali, bürolarda çalışacak elemanlar; işe uygun kişilerden seçilmeli ve bu kişiler çalışmalarında profesyonelliği amaç edinmelidir. Federasyonların hukuki, mali, idari, sportif ve eğitim gibi

uzmanlık gerektiren konularda eleman ihtiyaçlarını karşılamak ve iş ve işlemlerini yerine getirmek üzere siyasetin etkisinden uzak bir kurul oluşturulmalıdır. Bağımsız spor federasyonları uzman personel ihtiyaçlarını bu kuruldandan talep etmeleri sağlanmalı ve bu konuda yasal dzenleme yapılmalıdır.

h) Bağımsız spor federasyonlarının, tım kurullarında gdev alacak kişilerin; o spor dalını ve sporu bilen kişilerden sečilmesi sağlanmalıdır. Kurullarda gdev alacak kişiler bu çalışmalarına yeteri kadar zaman ayıracak kişilerden seçilmelidir. Bu kişiler federasyonun amaçları doğrultusunda eğitim ve bilimsel çalışmayı da önemsemelidir. Nitelikli, gönüllü, çağdaş ve güçlü kadrolardan oluşan bir yapılanmaya gidilmelidir.

ı) 6215 SK'la bağımsız spor federasyonları; uzun vadeli plan ve programları, iş ve işlemleri, faaliyetleri, performansları, spor dalının yaygınlığı, uluslararası başarıları, performans değerlendirme kriterleri çerçevesinde değerlendirilecek ve Türkiye'de ilk kez ilgili bakanla federasyon başkanları arasında taahhüname imzalanacaktır. Bu dzenlemeye göre, kamu kaynakları yukarıda verilen ölçütlere göre dağıtılmalı ve başarısız bulunan federasyon yöneticileri görevden alınmalıdır. Böyle bir uygulama Fransa'da uygulanan "Amaç Sözleşmeleri" benzeri bir uygulamadır. Hollanda da spor federasyonları, başarılarına göre derecelendirilmeye tabi tutulmakta ve başarısız olan spor federasyonları ya benzer spor dallarıyla birleştirilmekte yada bağımsızlıkları geri alınmaktadır. Böyle bir uygulama Türkiye'de faaliyet gösteren spor federasyonları içinde uygulanmalıdır.

i) Bağımsız spor federasyonları, mevcut yönetim yapılanması ile istenilen düzeyde hizmet veremedikleri için daha demokratik, katılımcı, dinamik, etkinliği ve verimliliği olan bir yapı için yönetim kurulu üyeleri görevleriyle uyumlu liyakatli kişilerden genel kurulca çarşaf listeden seçilmelidir. Yönetim kurulu üye sayısı mevcut mevzuata göre 7-15 kişi olarak belirlenmiştir. Uygulamada hemen hemen spor federasyonlarının yönetim kurulu sayısı 14 üye ve bir başkan olarak 15 kişi olarak

belirlenmektedir. Pratikte yönetim kurulu bu sayı ile toplanamamakta ve çözüm olarak icra kurulu oluşturulmaktadır. Bu nedenle yönetim kurulu üye sayısı toplantı yeter sayısını sağlayacak sayıya düşürülmelidir. Ayrıca bağımsız spor federasyonlarında görev alan kişilerin birden fazla federasyonda görev almaları önlenmelidir.

j) Bağımsız spor federasyonları yapılacak yasal düzenlemelerle, kamu ve siyasi baskıların etkisinden çıkarılarak AB ülke federasyonları ile uyum sağlanmalıdır.

k) Spor kulüpleri yasası değiştirilerek, spor kulüplerine devlet desteği sağlanmalı, ekonomik ve yapısal bakımdan güçlü spor kulüpleri hedeflenmelidir. Yine, performans sporu ve sağlık için spor yapanlar bu kulüplere yönlendirilmelidir.

l) Türkiye’de kalıcı spor politikaları belirlenerek, spor federasyon yapıları kişi ve siyasi baskıların etkisinden kurtarılmalıdır. AB ülkelerinde siyasi politikalar ve hükümetler değişse de spor politikaları değişmemektedir.

m) 6215 SK yapılan düzenlemeyle federasyon temsilcileri federasyon başkanlarının teklifi Genel Müdürün onayıyla 4 yıl için görevlendirilmektedir. Bu durum özerklik ruhuna ters düşmektedir. Federasyon temsilcileri de o ilde ilgili branşta faaliyet gösteren spor kulüpleri tarafından seçilmelidir. Ayrıca federasyon temsilcileri genel kurul delegesi olmalıdır.

Sonuç olarak; spor federasyonlarının bağımsızlığı gözden geçirilerek AB ülke federasyon yapıları ve uluslararası uygulamalar, kurallar ve ülke gerçekleri dikkate alınarak spor yönetiminde idari, mali ve siyasi özerklik sağlanmalı ve spor federasyonlarının organlarıyla ilgili yapısal değişiklik ve iyileştirilmelere gidilmelidir. Spor eğitimi almış güçlü kadroların yönetimi ve önderliğinde spor, toplumun her kesiminde yaygınlaştırılmalıdır.

Anayasanın verdiği görevler gözden geçirilerek spor federasyonlarının görev tanımları ve toplumun sportif gereksinimlerinin kimler tarafından

karşılanacağı belirlenmelidir. İlgili spor dalının gelişip yaygınlaşması, üst düzey sporcuların performanslarının artırılması ve ülkemizin uluslararası alanda en iyi şekilde temsil edilmesi konuları için insan merkezli, demokratik, katılımcı, dinamik, etkinliği ve verimliliği gözetilen siyasi baskılardan uzak, idari ve mali bakımdan özerk bir yapı oluşturulmalıdır. Hizmette kaliteyi esas alan, karar alma yetkisi olan, organları bağımsız, demokratik, çoğulcu idari yapıya sahip, özerk bir federasyon yönetim modeli için köklü yapısal değişiklik zorunludur.

KAYNAKÇA

11.9.1983 Federasyon Başkan Adaylarının Tespiti ve Atanmasına İlişkin Yönetmelik.

12.02.2009 tarih ve 27139 sayılı Resmi Gazete, Gençlik Ve Spor Genel Müdürlüğü Federasyon Başkanları Seçim Yönetmeliği.

13.10.1980 tarih ve 17134 sayılı, Resmi Gazete, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Federasyonlarının Kuruluş, Görev, Yetki ve Sorumluluk Yönetmeliği.

14.07.2004 tarihi ve 25522 sayılı Resmi Gazete, Gençlik Ve Spor Genel Müdürlüğü Özerk Spor Federasyonları Çerçeve Statüsü.

17.06.1992 tarihli ve 3813 sayılı, (5.5.2009 Tarihi: 5894 Nolu Kanun), (Kanun No. 5175 Kabul Tarihi: 25.5.2004) Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun.

1982 Anayasası m. 58, 59.

22.11.1993 tarih ve 21766 sayılı Resmi Gazete, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Federasyonlarının Teşkilatı Çalışma, Görev, Yetki ve Sorumluluk Yönetmeliği

24.10.2011 tarihli ve 638 sayılı KHK, Gençlik Ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname.

26.08.2004 tarihli Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Federasyon Başkanları Seçim Yönetmeliği.

27.10.1993 tarihli Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Federasyon Başkanları Seçim Yönetmeliği.

28.5.1986 tarih ve 19120 sayılı Resmi Gazete, 3289 Sayılı Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun.

29.03.2011 tarih ve 6215 sayılı Kanun, md.10 Bağımsız spor federasyonları
Md. Ek Madde 9 (Ek: 4.3.2004-5105/2 Md.).

29.03.2011 tarih ve 6215 SK md.10 Bağımsız spor federasyonları md. Ek
Madde 9 (Ek: 4.3.2004-5105/2 md.).

29.6.1938 tarih ve 3530 Sayılı Kanun (BTGM).

8.07.2005 tarihli Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği.

8.8.1945 tarih ve 3/2934 sayılı BKK. Resmi Gazete Tarih: 23.8.1945 ve Sayı:
6091 Beden Terbiyesi Tüzüğü.

19.7.2012 tarih ve 28358 Sayılı Resmi Gazete, Bağımsız Spor
Federasyonlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

2.7.2009 tarih ve 2009/107 sayılı Anayasa Mahkemesi Kararı

ANONİM; Avrupa Kültür Sözleşmesine Taraf Olan Ülkelerde Sporun Yasal
Olarak Kurumsallaşmasına İlişkin Araştırma Raporu, **Gençlik ve Spor
Genel Müdürlüğü, Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı** 2003.

ATASOY, Veysel; Türkiye’de Mahalli İdarelerin Yapısı ve Yeniden
Düzenlenmesi, **Türk Dünyası Araştırmalar Vakfı**, İstanbul 1992,s. 67

BAYANSALDUZ, Mehmet, CAN Yusuf, TOROS Turan, SOYER Fatih; Spor
Federasyonlarının Sponsorluk İlişkileri ve Kurumsal Yeterlilik
Düzeylerinin Verimlilik Üzerindeki Etkisi, **Dünya Verimlilik ve Avrupa
Verimlilik Konferansı Bildiri Kitabı**, Antalya 2010, s. 310-318.

BAYANSALDUZ, Mehmet, CAN, Yusuf; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
Taşra Teşkilatı Gelir Kaynakları ve Yöneticilerinin Kaynaklara İlişkin
Tutumlarının Değerlendirilmesi, **Türkiye Sosyal Araştırmalar
Dergisi**, 2003, s.79, 111-123.

BAYANSALDUZ, Mehmet, USLU, K.; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Taşra Teşkilatının Görevlerine İlişkin Giderleri Bakımından Değerlendirilmesi, **Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi**, 2004, s.73-79.

BAYANSALDUZ, Mehmet; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Merkez ve Taşra Teşkilatının Finansal Kaynaklar Açısından Değerlendirilmesi, **Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı**, Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul, 2002, s. 207-217.

BAYANSALDUZ, Mehmet; Türk Spor Yönetiminde Finansal Kaynak Sağlama Çabalarının Değerlendirilmesi, **Milli Eğitim Dergisi**, 2003, s.301-313.

BOE, Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado, İnternette, Erişim Tarihi 7.6.2012, Elektronik adresi:
<http://www.boe.es/buscar/doc.php?coleccion=iberlex&id=1991/30862>

BÜYÜKÖZTÜRK, Şener; Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı, **Pegem A Yayıncılık**, Ankara 2002, s.118.

CAN, Halil, TUNCER, Doğan, AYHAN, D. Yaşar; **Genel İşletmecilik Bilgileri**, Tipo Matbaacılık, İstanbul. 1983, s.68,

CASTORIADIS, Cornelius; **Dünyaya İnsana Ve Tabiata Dair İletişim**, Çeviri: Tufan, H. İletişim Yayıncılık 1993, s.54-57.

CHAPPELET, Jean-Loup, Autonomy Of Sport In Europe İnternette, Erişim Tarihi 7.6.2012, Elektronik adresi:<http://www.coe.int/t/dg4/epas/resources/6720-0-ID8704-Autonomy%20of%20sport%20assemble.pdf>

COMITE PARALİMPICO ESPANOL, Erişim Tarihi 7.6.2012, Elektronik adresi: <http://paralimpicos.sportec.es/publicacion/>

CONI Italian National Olympic Committee; İnternette, Erişim Tarihi 7.6.2012,
Elektronik
adresi:http://en.wikipedia.org/wiki/Italian_National_Olympic_Committee#Member_Organizations_of_CONI

CSD Consejo Superior de Deportes, İnternette, Erişim tarihi: 07.06.2012
Elektronik adresi: <http://www.csd.gob.es/>

ÇOLAKOĞLU, Tekin ve ERTURAN, Esra; “Spor Federasyonlarının Özerkleşmeleri ve Hukuksal Boyutunda Spor Hukuku Gereksinimleri”
Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 8, Sayı:27, 2009, s.17-19, 326.

DEMİR, Hayri; **Türk Spor Teşkilatı Tarihsel Gelişim, Kapsam ve Bir Araştırma**, Çizgi Kitapevi, Mart 2006, s.16-18.

DOĞAR, Yahya; Türk Spor Yönetiminde Âdemi merkezîleşme Eğilimleri,
Marmara Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmış Doktora Tezi,
İstanbul 1994. s. 21, 35-54.

DOĞAR, Yahya; **Türkiye’de Spor Yönetimi**, Malatya 1997, s. 9, 48-57, 63,69, 70, 73, 78,79, 80, 81,89-93.

DOSB, German Olympic Sports Confederation, İnternette, Erişim Tarihi
7.6.2012, Elektronik adresi:
<http://www.dosb.de/en/organisation/philosophie/dosb-profile/>

DÜLGER, İsmail; Üniversite Yönetiminde Değişim Ve Özerklik,
Yayınlanmamış Doktora Tezi, **H.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi ABD**, Ankara,1991.

EKENCİ, Güner ve SERARSLAN, M. Zahit; Gelişim Aşamaları Bakımından Türk Spor Teşkilatı ve Değerlendirilmesi, **Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi**, Cilt:2, S:3, Ankara 1997, s. 72-81,73-80.

ERGUN, Turgay ve POLATOĞLU, Aykut; **Kamu Yönetimine Giriş**, Dördüncü Yayım, Ankara: TODAİE, 1992, s. 6-9.

EROĞLU, Hamza; **İdare Hukuku Genel Esaslar, İdari Teşkilât ve İdarenin Denetlenmesi**, Ankara, 5. baskı, Turhan Kitapevi Yayınları, 1985, s.334.

EROL, Mete; Türkiye’de Spor Yönetiminin Yeniden Yapılanması, **TODAİE** Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi Ankara, 2010 s. 4,82.

ERTAŞ, Şeref ve PETEK, Hasan; Spor Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara 2005

ERTEN, Rifat, Türk Sporunun Yapısal Düzeni Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi c. X, 2006, s.1,2

ERTURAN, E. Esra; Türkiye’de Spor Federasyonlarında Özerklikle İlgili Gelişmeler Federasyon Başkanlarının Görüşleri Açısından Bir Değerlendirme, **Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü** Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2003.

EUROPEAN COMMISSION, Sport Links, (National Sport Organisations), İnternette, Erişim Tarihi 7.6.2012, Elektronik adresi:http://ec.europa.eu/sport/annexes-sport/national-sport-organisations_en.htm

FEDERACIONES ESPAÑOLAS, İnternette, Erişim Tarihi 7.6.2012, Elektronik adresi: <http://www.csd.gob.es/csd/asociaciones-en/01sports-federations-and-associations-of-clubs/federaciones-espanolas/>

FİŞEK, Kurthan; **Devlet Politikası ve Toplumsal Yapısıyla İlişkileri Açısından Dünya’da ve Türkiye’de Spor Yönetimi**, Bağırhan Yayınevi, 2. Baskı, Ankara, 1998, s.23, 24, 214, 280-308, 351-362, 515-560.

GÖK, Yasemin, SUNAY, Hakan; Türkiye ve Fransa'da Uygulanan Spor Yönetiminin Kamu Yönetimi Açısından Karşılaştırılması, **Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi** Cilt: VIII, Sayı: 1, 2010

GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref; **Yönetim Hukuku**, Sevinç Matbaası, Ankara 1983, s.1, 4, 33-75, 137.

HABERTÜRK GAZETESİ; İnternette, Erişim Tarihi 27.10.2012, Elektronik adresi: <http://www.haberturk.com/yazarlar/atilla-turker/780134-bu-nasil-secim>

HEINEMANN, Klaus; Sport And The Welfare State In Europe. **European Journal Of Sport Science**, C:5 S:4, 2005, 181-188.

HENTBOLNET, İnternette, Erişim Tarihi 7.10.2012, Elektronik adresi: <http://www.sporumuz.com/federasyon-baskanligi-secimlerinde-ciddi-suclamalar-ve-turk-sporunun-gordugu-zararlar-makale,50.html>

HİÇYILMAZ, Ergun; **Türk Spor Tarihi**. İstanbul: Demet Ofset, 1974.

İNSTITÜTİONAL INFORMATION, İnternette, Erişim Tarihi 7.6.2012, Elektronik adresi: <http://www.csd.gob.es/csd/informacion>

İMAMOĞLU A.Faik; Çimen, Zafer; Türkiye'de Spor Federasyonlarında Örgütsel Değişme İhtiyacı ve Bazı Uygulamalar Üzerine Düşünceler, **Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi**, C: 4, S: 2, Ankara, 1999, s. 59-76.

İMAMOĞLU, A.Faik; Fonksiyonel Açından Spor Yönetiminin Anlam ve Önemi, **Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, C. 8, 1992, s. 9-19, 21-34.

İTALYA'DA SPOR VE MEVZUAT CONI, **İtalya Ulusal Komitesi Dokümantasyon ve Enformasyon Dairesi** Şubat Roma,1997.

- KAYALARLI, Abdullah Mert; Spor Federasyonlarının Özerkleşmesine İlişkin Tutumların Değerlendirilmesi, **Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi** Kayseri 2007.
- KELEŞ, Ruşen; Yerel Yönetimlerde Özerklik Şartı Karşısında Avrupa ve Türkiye, **Çağdaş Yerel Yönetimler Yerel Yönetim Dergisi**, TODAIE Yayınları, C:4, S:6 Ankara 1995, s. 3-15, 315.
- LE SİTE DU MINISTÈREDES SPORTS, de la Jeunesse, de l'Éducation, İnternette, Erişim Tarihi 7. 6. 2012, Elektronik adresi: <http://www.jeunesse-sports.gouv.fr>
- MEYDAN LAROUSSE, Milliyet Yayıncılık, (**Özerklik**) İstanbul 1973, s.787.
- MİLLİYET GAZETESİ, Türkçe Sözlük, Milliyet İstanbul (**Özerklik**) 1985, s.510.
- MİNİSTRY OF HEALTH, YOUTH, AND SPORTS (Fransa Sağlık, Gençlik ve spor Bakanlığı, 2007
- ÖİK, VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı Beden Eğitimi, Spor ve İstanbul Olimpiyatları Özel İhtisas Komisyonu Raporu, 2000:10.
- NOC*NSF, Good Sport Governance Code, İnternette, Erişim Tarihi 7.6.2012, Elektronik adresi: <http://www.nocnsf.nl/cms/showpage.aspx?id=10979>
- POLAT, Burak; Kamuoyu Denetimi: Türkiye'de Kamu yönetimi Eğitiminin Kamuoyu Denetimine Etkisi, **Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi**, Ankara 2009, s.14-26.
- POLAT, Necip; Saydamlık, Hesap Verme Sorumluluğu ve Denetimin Etkinliği, **Sayıştay Dergisi**, Sayı 49, Nisan-Haziran, 2003, s. 65-80
- SARAN, Mehmet Ulvi; Özerklik ve Mahalli İdareler Düzeyinde Denetim **Türk İdare Dergisi**, Sayı 408, Eylül,1995, s.21-32.

SARTORİ, G. **Demokrasi Teorisine Geri Dönüş**, Çev. Tuncay Karamustafaoğlu, Türk Demokrasi Vakfı Yayını, Ankara 1993, s.343-344.

SEKİZİNCİ BEŞ YILLIK KALKINMA PLANI, Ankara 2000, s. 18-28,54.

SERARSLAN, M. Zait; Kurum Kulüplerinin Kuruluş Amaçları ve Türk Sporu İçindeki Yerleri, **Spor Bilimi Dergisi**, sayı 1, İstanbul 1989, s.44.

SERARSLAN, M. Zait; **Spor Yönetimi ve Örnek Olay Analizi**, Morpa Yayınları, İstanbul, 2005, s. 24, 27, 62.

SGM, Federasyonlar, İnternette, Erişim Tarihi 7.7.2012, Elektronik adresi: <http://www.sgm.gov.tr/Sayfalar/Federasyonlar.aspx>,

SGM, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı; İnternette, Erişim Tarihi 7.7.2012, Elektronik adresi:

<https://www.google.com.tr/search?q=sgm+stratejik+2012+y%C4%B1l%C4%B1+planlama&ie=utf-8&oe=utf-&aq=t&rls=org.mozilla:tr:official&client=firefox-a&channel=fflb>.

SIEKMANN Robert and SOEK Janwillem, 2010 **Models of Sport Governance in the European Union: The Relationship Between Stateand Sport Authorities**, The International Sports Articles LawJournal, Erişim Tarihi: 13.04.2012 Erişim: http://www.sirc.ca/governance/documents/EU_gov.pdf

SİPAHİ, B. & YURTKORU, E.S. & ÇİNKO, M. **Sosyal Bilimlerde SPSS'le Veri Analizi**. Betaş Yayınları. İstanbul 2007, s.80.

SPORT ENGLAND, İnternette, Erişim Tarihi 7.7.2012, Elektronik adresi: www.sportengland.org.

STRUCTURE OF THE CSD, İnternette, Erişim Tarihi 7.7.2012, Elektronik adresi: <http://www.csd.gob.es/csd/informacion-en/02structure-of-the-csd/03royal-decree-2195-2004/>

SÜMER, Rıza; **Türkiye’de Spor Yönetiminin Tarihsel Gelişimi ve Sporda Demokrasi** Ankara 1990, s. 28-59.

ŞAHİN, Mesut; Hollanda Spor Politikası Türkiye Hollanda Karşılaştırma 2011, s.3.

ŞİPAL, Can; Avrupa Konseyine Üye Ülkelerde Sporun Teşkilatlanması, **GSGM Yayını**, Ankara, 1989, s.20-21.

TAVŞANCIL, Ezel; **Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi**, Nobel Yayın No: 399, Ankara 2002

TAYGA, Yunus; Türk Spor Tarihine Genel Bir Bakış, **GSGM Yayınları**. Ankara, 1990, s.172-251-262.

TDK, özerklik, İnternette, Erişim Tarihi 15.5.2012, Elektronik adresi: <http://www.tdk.org.tr/TDKSOZLUK/SOZBUL.ASP?kelime%F6zerklik&submit1=ara>

TDK, Federasyon, İnternette, Erişim Tarihi 7.5.2012, Elektronik adresi: [http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5003da4812aad7.10198851\(federasyon\)](http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5003da4812aad7.10198851(federasyon)),

TMOK, İnternette, Erişim Tarihi 7.5.2012, Elektronik adresi: <http://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/tmok/olimpiyat-komitemizin-tarihcesi>

TOBB, Mahalli idarelerin Yeniden Yapılandırılması, **Yerel Yönetim Özel İhtisas Komisyon Raporu**, 1996, s.89-303

TORTOP, Nuri; İSBİR, Eyüp G. ve AYKAÇ, Burhan; **Yönetim Bilimleri**, Ankara 3. Bs. Yargı yayınevi 1999, s.17,159-162.

TORTOP, Nuri; Yerel Yönetimler ve Mali Özerklik, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, C:5, S:5, Eylül, 1996, s. 3-15

TORTOP, Nuri; **Mahalli idareler**, DİE Matbaası, Ankara, 1991, s.5-15.

UK Sport, İnternette, Erişim Tarihi 7.7.2012, Elektronik adresi:
www.ukSPORT.gov.uk

WİKİPEDIA, İtalya, İnternette, Erişim Tarihi 7.6.2012, Elektronik adresi:
<http://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0talya>

YENİ MAKALE; İnternette, Erişim Tarihi 7.6.2012, Elektronik adresi:
<http://www.yenimakale.com/ataturkun-spor-ile-ilgili-sozleri.html>.

YILMAZ, İdris; Türk Spor Teşkilatının Örgütsel Değişim İhtiyacı Açısından Özerkliğin İncelenmesi, **Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi**, Ankara 2002, s. 68.

ZİYAGİL, M. Akif; Avrupa Topluluğu Ülkeleri ve Amerika Birleşik Devletlerinin Spor Yönetimi Yapısı, 21 Yy Türk Spor Politikasının Genel Özellikleri. **Amasya Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü**. Ankara. 2002.

ZOGA, Ergun; **İdarecilik ve Sanatı, Sevk ve İdare Derneği Yayınları**, İstanbul, 1973, s. 3.

EKLER

Ek: I

Değerli Katılımcı; Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü' nde yaptığım "Avrupa Birliği Sürecinde Spor Federasyonlarının Yapısal Bakımdan Değerlendirilmesi" konulu tez çalışmamla ilgili aşağıda sunulan önermelere samimi olarak vereceğiniz cevaplarla, araştırmaya ve spor bilimine katkıda bulunacağınızdan dolayı şimdiden teşekkür ederim.

Ahmet BAL Federasyon Genel Sekreteri

Soru No	Önermeler	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kismen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1	Spor federasyonlarının devlet eli ile kurulmasından ziyade, bir spor dalının belirli seviyede yaygınlaştıktan sonra aşağıdan yukarıya yapılanması sonucunda federatif yapı yani federasyon oluşmalıdır.					
2	Federasyonun kelime anlamının; özerk bir yapıyı tanımladığı düşünülduğünden bağımsız spor federasyonları tanımlamasını doğru bulmuyorum.					
3	Türkiye'de bağımsız federasyon yapısına geçişte bazı aksaklıklar yaşanmasına rağmen, uygulama genel anlamda doğru bir uygulamadır.					
4	Bağımsız Spor Federasyonlarının gerçek anlamda bağımsız bir yapı ve uygulama içerisinde olduklarını düşünmüyorum.					
5	Bağımsız Spor Federasyonlarının genel kurul üyelerinin belirlenmesinde doğru bir yol izlenmemiştir.					

6	Bağımsız Spor Federasyonları genel kurul üye sayısı kesinlikle yeterli değildir.					
7	Federasyon başkan ve kurullarının iki dönemden fazla görev yapmalarını doğru bulmuyorum.					
8	Bağımsız federasyonların denetim kurulu üyelerinin yarısından fazlasının Gençlik ve Spor Bakanlığınca atanması yanlış bir uygulamadır.					
9	Federasyonda görev almış seçilmişlerin birden fazla federasyonda görev almalarını doğru bulmuyorum.					
10	Bağımsız federasyonlar geleneksel yönetim anlayışıyla yönetilmektedir.					
11	Bağımsız spor federasyonları yapılanması ve uygulamaları sorunları çözmüştür.					
12	Bağımsız spor federasyonları, her yaştaki vatandaşın spor yapması için yeterli çalışmayı yapmaktadır.					
13	Bağımsız spor federasyonları her yaştaki vatandaşın spor yapmasından çok performans sporcusuna dönük faaliyetler yapmaktadır.					
14	Bağımsız spor federasyonları kurullarının istenilen düzeyde çalışabildikleri söylenemez.					
15	Bağımsız federasyon yapılanması, alt yapı çalışmaları ve kulüp sayısındaki artışa bağlı olarak sporun yaygınlaşması konularında oldukça başarılı olmuştur.					
16	Bağımsız spor federasyonlarının eğitim ve bilimsel araştırma faaliyetlerine yeterli önemi verdiklerini düşünmüyorum.					
17	Bağımsız Spor Federasyonlarının, yetenek seçimi ve spora yönlendirme konusunda yeterli araştırmayı yaptıklarını düşünmüyorum.					
18	Bağımsız spor federasyonlarının mevcut yönetim yapılanması ile istenilen düzeyde hizmet verdikleri söylenemez.					
19	Bağımsız spor federasyonları bütçelerinin etkin ve verimli bir biçimde kullanıldığına inanmıyorum.					
20	Bağımsız Spor Federasyonlarına verilen bütçe ödeneğinin objektif bir değerlendirme sonucu verildiğini düşünmüyorum.					

21	Bağımsız spor federasyonları yapılanması içinde neredeyse tüm gelirlerinin devletçe karşılanmasını doğru bulmuyorum					
22	Bağımsız spor federasyonların harcamalarını şeffaf bir biçimde yaptıklarını düşünmüyorum.					
23	Bağımsız Spor Federasyonları harcamalarının, ihale mevzuatı haricinde tutulmuş olmasını sakıncalı buluyorum.					
24	Bağımsız Spor Federasyonları beklenen düzeyde gelir elde edememektedir.					
25	Bağımsız spor federasyonlarının harcamaları devlet adına bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmelidir.					
26	Bağımsız Spor Federasyonları genel kurul yapısının sağlıklı olmadığını düşünüyorum.					
27	Bağımsız Spor Federasyonları genel kurulları; ilgili spor dalı ile ilgilenen geniş bir kesim içerisinde seçilen üyelere oluşmalıdır.					
28	Başkanların seçimle göreve gelmeleri doğru bir uygulamadır.					
29	Bağımsız Spor Federasyonlarının yönetim kurulu üyelikleri için belirlenen kriterlerin yeterli olduğunu düşünmüyorum.					
30	Bağımsız spor federasyonları Yönetim Kurulu üyelerinin, görevleriyle uyumlu liyakatli kişilerden oluştuğunu düşünmüyorum.					
31	Bağımsız Spor Federasyonları Yönetim Kurulu üye sayısının fazla olduğunu düşünüyorum.					
32	Bağımsız Spor Federasyonları yapılanması ve uygulamaları Türk sporuna beklenen ivmeyi kazandıramamıştır.					
33	"Bağımsız Spor Federasyonları yönetim kurulu üyeleri genel kurulca çarşaf listeden seçilmeli fikrini" destekliyorum.					
34	Bağımsız Spor Federasyonları spor dalları ile ilgili her türlü gelişimi yakinen takip etmektedirler.					
35	Bağımsız Spor Federasyonları Genel Sekreterlerinin mutlak suretle devlet memuru statüsünde olması gerektiği düşünüyorum.					

36	Bağımsız Spor Federasyonları Genel Sekreterleri ilgili spor dalı içinden veya başka bir spor dalında geçmişi olan liyakatli kişilerden atanmalıdır.					
37	Genel Sekreterin aynı zamanda yönetim kurulu üyesi olması gerektiğini düşünüyorum.					
38	Disiplin kurulu üyelerinin Federasyon Başkanı listesinden seçilmesi doğru bir uygulamadır.					
39	Bağımsız Spor Federasyonlarının İdari, Teknik, Eğitim, Halkla İlişkiler, Reklam Pazarlama ve Sponsorluk gibi departmanlarını oluşturduklarını düşünmüyorum.					
40	Avrupa Birliği uyum sürecinde spor federasyonları ile ilgili gerekli yapısal düzenlemelerin yapıldığı söylenemez.					

Spor federasyonları yapılanması ile ilgili belirtmek istediğiniz düşünceleriniz, varsa model öneriniz

Ek: II

**AVRUPA BİRLİĞİ SÜRECİNDE SPOR FEDERASYONLARININ
YAPISAL BAKIMDAN DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜZYÜZE GÖRÜŞME TUTANAĞI:

- 1-FEDERASYONLARIN MEVCUTMEVZUATA GÖRE KURULMASI KONUSUNDA,
- 2- FEDERASYONLARIN ŞU ANKI SAYISI KONUSUNDA,
- 3- İSTENİLEN HER SPOR DALINDA FEDERASYON KURULMASI KONUSUNDA,
- 4- FEDERASYONLARIN, ÜLKENİN KAYNAKLARI VE YAYGIN OLUŞU DİKKATE ALINARAK YENİDEN KURULMASI KONUSUNDA, DÜŞÜNCELERİNİZ,
- 5- FEDERASYONLARININ GENEL KURUL DELEGE SAYISI KONUSUNDA,
- 6- GENEL KURUL DELEGELERİNİN O SPOR DALINDA FAAL KİŞİLERDEN OLUŞMASI KONUSUNDA,
- 7- MEVZUATA GÖRE GENEL KURULDA YAPILAN SEÇİMDE EN FAZLA OYU ALAN ADAY VE LİSTESİ SEÇİLMİŞ SAYILMASI KONUSUNDA,
- 8- MEVCUT MEVZUATA GÖRE FEDERASYON BAŞKAN ADAYLARININ ADAY OLMALARI VE ARANAN ÖZELLİKLER KONUSUNDA,
- 9- MEVCUT MEVZUATA GÖRE FEDERASYONLARIN YÖNETİM KURULU ÜYE SAYISI VE YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN GÖREVLERİYLE UYUMLU OLMASI KONUSUNDA,
- 10- FEDERASYONLARIN OLMAZSA OLMAZ DİĞER KURULLARI KONUSUNDA,
- 11- FEDERASYONLARIN İŞ VE İŞLEMLERİNİ SAĞLIKLI YÜRÜTEBİLMESİ İÇİN GÜÇLENDİRİLMİŞ GENEL SEKRETER KONUSUNDA,
- 12- FEDERASYONLARININ İDARİ - MALİ, TEKNİK, EĞİTİM, HALKLA İLİŞKİLER, REKLAM PAZARLAMA VE SPONSORLUK VB GİBİ

ŞUBELERDEN OLUŞMASI VE PERSONEL SEÇİMİNDE LİYAKAT ARANMASI KONUSUNDA,

13- FEDERASYONLARIN KENDİLERİNE TAHSİS EDİLEN BÜTÇELERİNİ ŞEFFAF, ETKİN VE VERİMLİ BİR BİÇİMDE KULLANMALARI KONUSUNDA,

14- SİZCE FEDERASYONLARLA İLGİLİ SORUNLARI ÇÖZEBİLMEK İÇİN HANGİ KADEMEDE YETKİLİ OLMANIZ KONUSUNDA,

BAŞKAN GENEL MÜDÜR BAKAN BAŞBAKAN

15- SİZCE BU SORUNLARIN ÇÖZÜMÜNDE MEVCUT YASALAR YETERLİMİDİR?

YETERLİ YETERSİZ

16- FEDERASYONLARIN BAŞLICA GÖREVLERİ VE HEDEFLERİ KONUSUNDA,

17- FEDERASYONLARIN YÖNETİM ANLAYIŞI KONUSUNDA,

18- FEDERASYONLARIN DENETİM, DİSİPLİN, TAHKİM KURULLARI KONUSUNDA

19- FEDERASYONLARIN BAĞIMSIZLIĞI İLE İLGİLİ AŞAĞIDA Kİ SEÇENEKLER KONUSUNDA,

a)FEDERASYONLARIN BUGÜNKÜ HALİYLE BAĞIMSIZ YAPISI KORUNMALIDIR

b)FEDERASYONLARIN, FAALİYETLERİNİ SÜRDÜREBİLMELERİ İÇİN GEREKLİ OLAN GELİRLERİNİ SAĞLAYAMAMALARI HALİNDE, İDARİ VE MALİ YÖNDEN DEVLETE BAĞLI HALE GETİRİLMELİDİR.

c)FEDERASYONLARIN, FAALİYETLERİNİ SÜRDÜREBİLMELERİ İÇİN GEREKLİ OLAN GELİRLERİNİ SAĞLAYAMAMALARI HALİNDE, İDARİ AÇIDAN BAĞIMSIZ MALİ AÇIDAN DEVLETE BAĞLI YANİ YARI BAĞIMSIZ BİR YAPIYA KAVUŞTURULMALIDIR.

DİĞER, BELİRTİNİZ.

Ek: III

Sayın bay&beyanlar

Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde spor federasyonlarında Genel Sekreter olarak görev yapmaktayım. Akademik araştırmamda kullanılmak üzere aşağıdaki bilgilere ihtiyaç duyulmaktadır. Samimi olarak vereceğiniz cevaplarla araştırmama ve spor bilimine bulunacağınız katkıya teşekkür ederim.

Ahmet BAL
Genel Sekreter
Gençlik ve Spor Bakanlığı –Türkiye

Soru No	Sorular
A	Genel Kurullar
1	Federasyonunuz Genel Kurulu Kaç Yılda Bir Toplanıyor? ...
2	Federasyonunuz Genel Kurul Üyeleri Kaç Kişiden Oluşuyor? ...
3	Federasyonunuz Genel Kurul Üyelerinin Belirlenmesinde Aranan Kriterler Nelerdir? ...
B	Üst Kurul
1	Federasyonunuzun Yönetim Kurulu Dışında Bir Kurul Var Mı? Var İse Sayıları Ve Kimlerden Oluşur? ...
C	Başkan
1	Federasyon Başkanı Kaç Yıl İçin Seçiliyor? ...
2	Federasyon Başkanı Olabilmenin Kriterleri Nelerdir?
D	Yönetim Kurulu
1	Federasyonunuz Yönetim Kurulu Kaç Kişiden Oluşur? ...
2	Federasyonunuz Yönetim Kurulu Üyelerinden Seçimle Gelen Var Mıdır? ...

3	Federasyonunuz Yönetim Kurulu Üyelerinden Atama İle Gelen Var Mıdır? ...
4	Federasyonunuz Yönetim Kurulu Üyesi Olabilmenin Kriterleri Nelerdir? ...
E	Genel Sekreter
1	Federasyonunuzun Genel Sekreteri Var Mıdır? Varsa Nasıl Görevlendirilir? ...
2	Federasyonunuz Genel Sekreteri Olabilmenin Kriterleri Nelerdir? ...
F	Mali İşler Yetkilisi
1	Federasyonunuzun Mali İşlerle İlgili Yetkilisini Nasıl Görevlendirilir? ...
G	Diğer Kurullar
1	Federasyon Bünyesinde Hangi Kurullar Bulunmaktadır? ...
H	Bölge Temsilcilikleri
1	Federasyonunuzun Merkez Teşkilat Dışındaki Örgütlenmesi Nasıldır? ...

Federasyonunuz yapılanması ile ilgili soruların dışında ilave etmek istediğiniz konuları açıkça belirtiniz

Ek: IV

Dear Madam or Sir,

I work as the Secretary General in sports federations in the Ministry of Youth and Sports. I need the following information which I will use in my academic research. I thank in advance for your contribution to my research and sports science by answering the questions in a sincere manner.

Ahmet BAL
 Secretary General of Federation
 Ministry of Youth and Sports
 Turkey

Number	Questions
A	General Assembly
1	How many years is the General Assembly held in your Federation?
2	How many members is the GA composed of in your Federation?
3	What are the criteria to determine the GA Members in your Federation?
B	Director Committee
1	Is there any other board in your Federation in addition to the Administrative Board? If so, how many members is this board composed of and who are the members of this board?
C	President
1	How many years for the Federation President are elected?
2	What are the criteria to become a Federation President?
D	Administrative Board
1	How many members is the Administrative Board composed of in your Federation?
2	Is any of the Administrative Board Members elected in your Federation?

3	Is any of the Administrative Board Members appointed in your Federation?
4	What are the criteria to be the Administrative Board Member in your Federation?
E	Secretary General
1	Is there any Secretary General in your Federation? If so, is the Secretary General elected or appointed?
2	What are the criteria to be the Secretary General in your Federation?
F	Financial Affairs Officer
1	Is the Financial Affairs Officer elected or appointed in your Federation?
G	Other Boards
1	What are the other boards in your Federation?
H	Regional Representatives
1	How is your Federation organized outside the central organization?

Please explain clearly if you have any comments in addition to the above questions about the structure of your Federation.

ÖZET

BAL, Ahmet. Avrupa Birliği Sürecinde Spor Federasyonlarının Yapısal Bakımdan Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2012

Bu araştırma ile AB sürecinde, Türk ulusal spor federasyonlarının yönetimsel yapıları ve bazı AB ülke spor federasyonlarının yönetimsel yapıları mukayeseli bir biçimde incelenmiş; bununla birlikte spor yöneticilerinin bu yapılanmaya ilişkin görüşleri alınarak değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Bu amaçla tesadüfi örnekleme yöntemi ile spor federasyonu yöneticilerine, spor uzmanları ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları öğretim elemanlarına yönelik betimsel tarama yöntemi ile birlikte, yüz yüze görüşme ve e-mail yoluyla nitel bir araştırma da uygulanmıştır. Öncelikli olarak mevcut durum tespit edilerek, bazı Avrupa ülke spor federasyonları ile mukayese edilmiştir. Yapılan tespitler ve alınan uzman görüşleri değerlendirilerek öneriler sunulmuştur.

Nitekim bu araştırma ile elde edilen bilgilere göre spor federasyonlarının; genel kurullarının ilgili spor dalı ile ilgilenen geniş bir kesim içerisinde seçilen üyelere oluşmadığı, dolayısı ile genel kurul üyelerinin belirlenmesinde doğru bir yol izlenmediği, genel kurul üye sayısının da kesinlikle yetersiz kaldığı ve genel kurul yapısının bu hal ile sağlıklı olmadığı, beklenen düzeyde gelir elde edemedikleri, neredeyse tüm gelirlerinin devletçe karşılandığı, verilen bütçe ödeneğinin objektif bir değerlendirme sonucu da verilmediği, bütçelerinin etkin ve verimli bir biçimde kullanıldığı, harcamalarını şeffaf bir biçimde yapılmadığı, harcamalarının ihale mevzuatı haricinde tutulduğu, Avrupa Birliği uyum sürecinde gerekli yapısal düzenlemelerin yapılmadığı, bağımsız spor federasyonları yapılanması ve uygulamalarının Türk sporuna beklenen ivmeyi kazandıramadığı, devlet eli kurulmasının doğru olmadığı, bir spor dalının belirli seviyede yaygınlaştıktan sonra aşağıdan yukarıya yapılanması sonucunda federatif yapı yani federasyon oluşması gerektiği, idari, teknik, eğitim, halkla ilişkiler, reklam

pazarlama ve sponsorluk gibi departmanlarını oluşturmamaları, federasyon kurullarının istenilen düzeyde çalışmadıkları, harcamalarının devlet adına bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmesinin daha doğru olacağı, federasyonun kelime anlamı itibariyle özerk bir yapıyı tanımladığı düşünüldüğünden bağımsız spor federasyonları tanımlamasının doğru olmadığı, gerçek anlamda da bağımsız bir yapı ve uygulama içerisinde olmadıkları, yönetim kurulu üyelerinin genel kurulca çarşaf listeden seçilmesi gerektiği, yönetim kurulu üyelerinin görevleriyle uyumlu liyakatli kişilerden oluşmadığı, genel sekreterlerin ilgili spor dalı içinden veya başka bir spor dalında geçmişi olan liyakatli kişilerden atanmadığı, denetim kurulu üyelerinin yarısından fazlasının Gençlik ve Spor Bakanlığınca atanması yanlış bir uygulama olduğu, her yaştaki vatandaşın spor yapmasından ziyade performans sporcusuna dönük faaliyetler yapıldığı, mevcut yönetim yapılanması ile istenilen düzeyde hizmet verilemeyeceği, eğitim ve bilimsel araştırma faaliyetlerine yeterli önemi verilmediği, yetenek seçimi ve spora yönlendirme konusunda yeterli araştırmayı yapmadıkları tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, toplumsal gereksinimleri karşılayabilmek için insan merkezli, demokratik, katılımcı, dinamik, etkinliği ve verimliliği gözetilen, özerk, yönetim ve hizmette kaliteyi temel alan bir federasyon yönetim modeli için köklü yapısal değişiklik ve yeniden yapılanmanın zorunlu olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler

1. Spor Yönetimi
2. Spor Federasyonları
3. Özerklik
- 4 Avrupa Spor Federasyonları
5. Spor Genel Müdürlüğü

ABSTRACT

BAL, Ahmet. The Process of the European Union Evaluation of the Structurally Sport Federations, the Master Thesis, Ankara, 2012

With this research, the EU accession process, the administrative structures of Turkish National Sports Federations and the administrative structures of in some EU countries Sports Federations are analyzed in a comparative and sports administrators, however, have been evaluated based on the views of this structure.

For this purpose, face to face interview and descriptive screening method through e-mail were applied to the managers of sport federation, sport experts and the lecturers of Vocational High Schools of Physical Training and Sports by means of random sampling method. Firstly current situation was determined and compared to the sport federations of some European countries. Proposal was offered by assessing the findings and the views taken from experts.

Thus, according to the information obtained from this study, it has been determined that general boards of sport federations does not comprise from the members elected from a wide section interested in related sport branch, so a right way is not followed for determination of members of the board, the number of member of the board remains insufficient definitely and the structure of general board is not healthy in this way, they could not generate income at enough level, nearly all incomes of these are met by the state, the budget allowance allocated is not given based on an objective evaluation too, their budgets are not used in efficient and effective manner, expenditures are not made transparently, expenditures are kept out of tender legislation, necessary structural arrangements are not carried out within the EU harmonization process, the structuring and applications of independent Sport Federations could not give expected acceleration to Turkish sport, their establishment by the state is not correct, federative structure namely federation should be formed after a sport branch reaches to certain level as a result of bottom to top structuring, they could not establish the departments

such as administrative, technical, educational, public relations, promotion marketing and sponsorship, boards of federation could not work at desired level, auditing of their expenditures by independent audit institutions instead of the state would be more reasonable, the description of independent sport federations is not correct as it is thought federation with its word meaning define a more autonomous structure, they are not also in an independent structure and application in real meaning, members of the board should be elected from block list by general assembly, members of the board are not composed of capable persons in line with their duties, general secretaries are not appointed among the capable persons from related sport branch or another sport branch, appointment of more than half of the members of audit board by Ministry of Youth and Sports is a wrong application, activities towards performance athlete are made rather than making sport by the citizen from all ages., service cannot be rendered with the current management structuring, sufficient attention is not paid to training and scientific research activities, adequate study is not performed regarding election of talented persons and direction to sport.

In conclusion we think radical structural change and restructuring are compulsory for a human centred, democratic, participative, dynamic, autonomous federation management model which take cares of efficiency and productivity, takes quality as basis for management and service in order to meet social requirements.

Key Words

1. Sport Management
2. Sports Federations
3. Autonomy
4. European Sports Federations
5. General Directorate of Sports